

মে ২০০১ Rs. 10/-

চান্দমামা

যদি তুমি ভাবো
প্রাণিকেরা আতঙ্কিত
তাহলে তৈরী হয়ে যাও
বড় বড় প্রাণিকের জন্যে।

টুইন প্যাক, বড় প্রাণিক!

RASNA TWIN PACK
Soft Drink Concentrate

NEW

RASNA

RICHER THICKER TASTIER

ORANGE

32 PACK

BADA PRANKY FREE!

NEW

RASNA

RICHER THICKER TASTIER

MANGO TREE

32 PACK

অফারটি রসনা সফট ড্রিংক
কনসেন্ট্রেট টুইন প্যাকেই প্রযোজ্য।
ষ্টক থাকা পর্যন্তই অফার প্রযোজ্য।

7-5-2001

চান্দমামা

বর্ষ: ২৮

মে ২০০১

সংখ্যা - ৫

এই সংখ্যাত আছে

কাহিনী

দেব সান্নিধ্য (বেতাল কথা)

পৃষ্ঠা ০৯

উপযুক্ত বোরাবী

পৃষ্ঠা ৪৩

পুত্র দায়িত্ব

পৃষ্ঠা ৫৪

সতর্কবাণী

পৃষ্ঠা ৬১

জ্ঞানপ্রদ ধারাবাহিক

যক্ষ পর্বত - ৩

পৃষ্ঠা ১৫

ঐতিহাসিক ঘটনা

ভাৰত কথা - ১৪

পৃষ্ঠা ২২

বিশেষ আকর্ষণ

মহান ভাৰত অভিযান

পৃষ্ঠা ২৭

পুৰণি ধাৰাবাহিক

মহাভাৰত- ৬২

পৃষ্ঠা ৪৭

চিত্র কথা

অজৈয় গৰুড়া

পৃষ্ঠা ৫৭

বিশেষ আলোচনা

বাতৰি সংগ্রহ

পৃষ্ঠা ০৭

এই মাহত যাৰ জন্ম

পৃষ্ঠা ২৬

ভাৰতৰ বিষয়ে জানি লোৱা-প্ৰশ্নাবলী

পৃষ্ঠা ৬৫

ফটো নামকৰণ প্ৰতিযোগিতা

পৃষ্ঠা ৬৬

এই মাহৰ বিশেষ আকর্ষণ

দেব সান্নিধ্য
(বেতাল
কথা)

যক্ষ পর্বত

উপযুক্ত বোরাবী

ভাৰত
কথা

Printed and Published by B. Viswanatha Reddi at B.N.K Press Pvt. Ltd., Chennai-600 026 on behalf of Chandamama India Limited, No.82, Defence Officers Colony, Ekattuthangal, Chennai - 600 097. Editor: Viswam

BOSS

LAMBADA

PIRANHA

BUZZ

MISSILE

TERMINATOR

LIMBO

SALSA

Choose your **Hero**

Different minds think differently. Go different ways.
Make different choices. What better excuse
for making so many different bikes?

সংস্থাপক
বি.নাগি ৰেড্ডি আৰু চক্ৰপাণি

“তেওঁলোকে আমাৰ দুখ অনুভব কৰিছিল”

সেই শোকাবহ শুক্ৰবাৰে গুজৰাটত যেতিয়া ভয়ঙ্কৰ ভূমিকম্পটো হৈছিল, সেই সময়ত দেশৰ বাকীবোৰ অংশত উলহমালহেৰে গণতন্ত্ৰ দিবসৰ কাৰ্য্যসূচী পালন কৰি আছিল। যেতিয়া মানুহবোৰে বাতৰিত এই শোকাবহ ঘটনাটোৰ কথা শুনিলে, যিয়ে যি ধৰণে পাৰে সাহায্যৰ হাত আগবঢ়াবলৈ দৌৰি গৈছিল। মুঠতে, সেই দুৰ্ভাগীয়া মানুহবোৰো নিজৰ দেশৰে লোক, তেওঁলোকৰ উদ্ধাৰৰ বাবে যোৱাতো স্বাভাৱিক।

প্ৰতিজন ভাৰতীয়ৰ বাবে অন্তৰ পৰশা কথা এইটোৱে যে এই শোক আৰু দুখৰ দিনত ওচৰৰে হওক বা দূৰৰে হওক আমাৰ বন্ধুসকলে সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱাতো। নতুনকৈ আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতিৰ কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰা জৰ্জ বুছে কৈছে, “ভূমিকম্পই কোনো ৰাজনৈতিক সীমাৰেখাৰ কথা নাজানে।” বৃটিচ প্ৰধান মন্ত্ৰী মিঃ টনি ব্লেয়াৰে ভাৰতক আশ্বাস দি কৈছে, সাধ্যমতে আমি ভাৰতক সহায় কৰিবলৈ সাজু আছো। পাকিস্তানৰ চিফ্ এক্জিকিউটিভ অফিচাৰ জেনাৰেল মুছাৰফে আমাৰ প্ৰধান মন্ত্ৰীলৈ টেলিফোন কৰিছে, এই টেলিফোনৰ কথা বতৰাৰ মাজেৰে দুয়োখন দেশৰ সম্পৰ্ক হয়তো উন্নত হব পাৰে।

যিবোৰ দেশে ভাৰতৰ এই দুৰ্দিনত সাহায্য আগবঢ়াইছিল সেইবোৰ দেশৰ নাম প্ৰকাশ কৰাৰ পৰা আমি বিৰত থাকিলো, কিন্তু টোকিওৰ সৰু মূল এখনত কি ঘটিছিল সেইটোহে পুনৰ কবলৈ খুজিছো। ৬ষ্ঠ শ্ৰেণীত পঢ়া আইসোনা কাকুছি নামৰ এজনী ১২ বছৰীয়া ছোৱালীয়ে সপ্তাহৰ শেষত যেতিয়া ভাৰতৰ এই দুৰ্ঘটনাটোৰ কথা জানিব পাৰিলে, তেওঁলোকৰ শ্ৰেণীতে পঢ়া ২০ জন ছাত্ৰ ছাত্ৰীক তেওঁলোকৰ ধনৰ সঁফুৰাটো খুলি তাত জমা হোৱা ধনখিনি ভাৰতলৈ পঠাবলৈ তেওঁলোকৰ শিক্ষাকৰহাতত দিবলৈ কৈছিল। এই মৰ্মস্পৰ্শী গল্পটোৰ শিৰোনামা হ’ল “আমি তোমালোকৰ দুখ অনুভব কৰিব পাৰিছো।”

আমি চান্দমামা গোষ্ঠীয়ে আমাৰ পাঠকসকলৰ লগতে সেইসকল প্ৰকৃত বন্ধুলৈ কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো, যিয়ে বিপদৰ বন্ধু হিচাপে প্ৰতিপন্ন হৈছে।

Wave Pool

Water Coaster

Water Scooter

White Water Ride

Chennai Kuttralam

Merry-go-round

Boating

Welcome
to

THE KINGDOM of FUN

KISHKINTA is the name of the legendary monkey kingdom in the Indian epic Ramayana, where fun and frolic reigns. KISHKINTA THEME PARK, 25kms south of Chennai, is India's first themed amusement park. Spread across 120 acres of delightful greenery, gardens and lakes, this fun paradise is a must-visit spot in Chennai

for all kids from six to sixty !

India's No.1 Theme Park
Tambaram, Chennai.

Tel: 044 8256880, 8258988, 2367244. e-mail: kishkinta@eth.net

Visit us at www.kishkintaindia.com

Bring this coupon to Kishkinta Theme Park and get one Junior * (Child) Fun package ticket (Entry + 17 fabulous rides) worth Rs. 130/- absolutely free.

Name :

School:

Res. Address:

Date of birth:

FREE
TICKET TO KISHKINTA
WORTH RS.130/-

*Conditions apply: height below 4' 6"

Cannot be combined with any other offer. Not valid for group bookings One ticket per coupon. Valid upto 31 May 2001

বাতৰি সংগ্ৰহ

জাতীয়

গুজৰাটৰ পৰ্য্যটন

উদ্যোগ ক্ষতিগ্ৰস্ত

যোৱা ২৬ জানুৱাৰীৰ ভূমিকম্পত গুজৰাটৰ অধিক ক্ষতি হৈছে। এতিয়া ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰ্য্যটন আৰু গুজৰাটী সকলৰ ছুটীৰ দিনবোৰতো পৰিছে।

প্ৰতি বছৰে

গুজৰাটীসকলে

গৰমৰ বন্ধত ফ্ৰান্স,

আমেৰিকা আদি

দেশলৈ যায়। এই বছৰ

বাহিৰলৈ যোৱা পৰ্য্যটকৰ সংখ্যা ভূমিকম্পৰ বাবে কমিব পাৰে বুলি অনুমান কৰা হৈছে। ট্ৰেভেল

এজেন্সীসকলে অনুমান কৰিছে

এইবাৰ ৪০ শতাংশ বুকিং কমিব পাৰে। যিবোৰ পৰিয়ালে বিদেশত ছুটি কটাম বুলি ভাবিছিল তেওঁলোক ভূমিকম্পৰ দ্বাৰা বেয়াকৈ ক্ষতিগ্ৰস্ত হৈছে।

কেন্দ্ৰীয় বাজেট : লাভ আৰু লোকচান

যিবোৰ ছাত্ৰ উচ্চ কাৰিকৰী শিক্ষাৰ বাবে বাহিৰলৈ যাব খোজে ভাৰত চৰকাৰে তেওঁলোকক এটা ভাল খবৰ দিছে। যিসকল ছাত্ৰই বিদেশলৈ পঢ়িবলৈ যাব খোজে তেওঁলোকে বেঞ্চৰ পৰা ১৫ লাখ টকা ঋণ পাব আৰু যিসকলে দেশৰ ভিতৰতে পঢ়ে তেওঁলোকে ৭.৫ লাখ টকা ঋণ পাব।

এই কথাটো কেন্দ্ৰীয় বিত্তমন্ত্ৰী যশোবন্ত সিনহাই ২০০১-২০০২ চনৰ বাজেট সংসদত উত্থাপন কৰাৰ সময়ত ঘোষণা কৰিছে।

চেনিৰ দাম বঢ়া বাবে ইয়াৰ প্ৰভাৱ চকলেট, বিস্কুট, মিঠাইৰ ওপৰত পৰিব। মিঠাবস্তু ভাল পোৱা শিশুসকলৰ বাবে এইটো বৰ সুখৰ খবৰ নহয়।

সেই একে সময়তে, পাতল পানীয়ৰ দাম কমিছে, যিটো

সাধাৰণতে ডেকাসকলে খুব ভাল পায়।

পুতলা আৰু জোতা চেভেলৰ দাম কম হোৱা বাবে কম বয়সৰ শিশুসকল বিশেষভাবে আনন্দিত হব।

যিসকল শিশুৰ পত্ৰবন্ধু আছে আৰু যিসকলে ডাকযোগে কিতাপ আলোচনী আদি আনি পঢ়ে এইবাৰ ডাক মাচুল বঢ়া বাবে তেওঁলোকেৰ ওপৰতো ইয়াৰ প্ৰভাৱ পৰিব। কম্পিউটাৰ পোষ্টকাৰ্ডৰ দাম ৪ টকাৰ পৰা ৫ টকা হৈছে। দুই চকীয়া যানৰ দাম কম হোৱা বাবে ডেকাসকলে খুব ঘৃণিফুৰিব।

কোলাহলে আপোনাৰ আচৰণত প্ৰভাৱ পেলাব পাৰে

পঢ়া, মনত ৰখা, আৰু মনোযোগ দিয়াত আপোনাৰ কিবা অসুবিধা হৈছে নেকি? তেতিয়াহলে আপোনাৰ চাৰিওফালটো এবাৰ চাই লওক! বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাই অলপতে চলোৱা সমীক্ষা মতে, একেৰাহে দীৰ্ঘসময়

খৰি হোৱা অতিমাত্ৰা কোলাহলে উচ্চ ৰক্তচাপ, হৃদৰোগ আদিৰ দৰে

বোগৰ কাৰণ হব পাৰে আৰু আপোনাৰ দৈনন্দিন কাম কাজত ব্যাঘাত ঘটাব পাৰে। বিশ্ব স্বাস্থ্য সংস্থাৰ মতে ৮০ ডেচিবেলৰ ওপৰৰ কোলাহলে মানুহক খিংখিঙিয়া কৰি তোলে। কিছু ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ বাবে স্থায়ী বা অস্থায়ী ভাবে মানুহে শুনাত বাধাগ্ৰস্ত হব পাৰে।

আন্তৰ্জাতিক

এজন ভাৰতীয় অল ইংলেণ্ড চেম্পিয়ন হৈছে

অলপতে পি.গোপীচন্দ অল ইংলেণ্ড বেডমিণ্টন চেম্পিয়ন হৈছে। এইখিতাপ অৰ্জন কৰা তেওঁ হ'ল দ্বিতীয় ভাৰতীয়। বাৰ্মিংহামত হোৱা এই খেলত তেওঁ চীনৰ চেং হঙক (Chen Hong) চিখিচিখি চেটত পৰাজিত কৰি দেশলৈ এই গৌৰৱ কঢ়িয়াই আনে।

বিশ্বত গোপীচন্দৰ ৰেঙ্ক হ'ল ১০ নম্বৰ। চেমিফাইনালত তেওঁ বিশ্বৰ টপ ৰেঙ্কত থকা ডেনমাৰ্কৰ পিটাৰ গ্ৰেডক পৰাজিত কৰিছিল। এই খিতাপ অৰ্জন কৰা আনজন ভাৰতীয় হ'ল প্ৰকাশ পাদুকান। তেওঁ ১৯৮০ চনত এই খিতাপ অৰ্জন কৰিছিল। প্ৰকাশ পাদুকানে তেওঁৰ বাণীত কৈছে যে, “গোপীৰ জয়ে এইটোকে প্ৰমাণ কৰিলে যে ভাৰতীয়ও বিশ্ব চেম্পিয়ন হব পাৰে। ভাৰতৰ বেডমিণ্টনৰ বাবে এইটো এটা ডাঙৰ সাফল্য আৰু এক মহান দিন।

মে ২০০১

ডনৰ অভাৱ অনুভৱ হব

ক্ৰিকেট ফেভাৰ আৰম্ভ হৈছে। প্ৰতিপক্ষৰ দলবোৰে আন্তৰ্জাতিক খেল বোৰত জয়লাভ কৰিবলৈ উঠিপৰি লাগিছে। কিন্তু ক্ৰিকেটৰ এজন বীৰপুৰুষৰ অভাৱ হৈ অনুভৱ হব। চাৰ ডোনাৰ্ড ব্ৰেডমেনক কুৰি শতিকাৰ ক্ৰিকেট জগতৰ এক অসামান্য প্ৰতিভা বুলি কোৱা হয়। তেওঁ টেষ্টত ৬,৯৯৬ বাণ কৰিছিল, যাৰ গড় হ'ল ৯৯.৯৪ বাণ। ডনে এই গড় বাণ কৰিছিল মাত্ৰ ৫২ খন টেষ্ট মেচত।

ডোনাৰ্ড জৰ্জ ব্ৰেডমেনে অষ্ট্ৰেলিয়াৰ নিউ চাউথ ওৱেলচৰ কুটামুদ্ৰত ১৯০৮ চনৰ ২৭ আগষ্টত জন্ম গ্ৰহণ কৰিছিল। মাক দেউতাকৰ পাঁচটা সন্তানৰ ভিতৰত তেওঁ আইতাকৈ সৰু আছিল। তেওঁৰ দেউতাক আছিল এজন কাঠমিস্ত্ৰী।

ডনে প্ৰথম ক্ৰিকেট টেষ্ট খেলিছিল ইংলেণ্ডৰ বিৰুদ্ধে ১৯২৮ চনত, ব্ৰিচবেনট। তেতিয়াৰ পৰা তেওঁ আৰু বৈ থকা নাই। প্ৰথম শ্ৰেণী ক্ৰিকেটত তেওঁ সৰ্বমুঠ ২৮,৬০৭ বাণ কৰিছিল। ইয়াৰে তেওঁ ৩৩৮ টা ইনিংচত ১১৭ টা শত বান কৰিছিল।

১৯৪৯ চনত ক্ৰিকেটৰ সেৱাৰ বাবে তেওঁক নাইট উপাধি দিয়া হৈছিল।

বুদ্ধৰ মূৰ্তিবোৰ ধ্বংস হব ধৰিছে

অলপতে আফগানিস্থানৰ তালিবানসকলে বুদ্ধৰ থিয় হৈ থকা আতাইতকৈ ওখ মূৰ্তি এটা আৰু বিশ্ব বিখ্যাত বামিয়ান বুদ্ধৰ মূৰ্তি এটা ধ্বংস কৰিছে।

এই মূৰ্তিদুটা নষ্ট কৰিবলৈ তালিবান সৈন্য সকলে মিচাইল আৰু এণ্টি এয়াৰক্ৰেফ্ট ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

তালিবান হ'ল আফগানিস্থানৰ ইছলামিক উগ্ৰপন্থী। তেওঁলোকে আফগানিস্থানৰ তিনিভাগৰ দুভাগ দখল কৰিছে। ১৯৯৪ চনৰ পৰা তেওঁলোকে ক্ৰমে ক্ষমতা দখল কৰি আহিছে।

তালিবান তথ্য আৰু সংস্কৃতি মন্ত্ৰী মৌলৱী কুদ্ৰাতউল্লা জামালে ঘোষণা কৰিছে যে, তেওঁলোকে দেশত থকা ইছলাম ধৰ্মৰ লগত জৰিত নথকা পুৰণি মূৰ্তিবোৰ ধ্বংস কৰিছে।

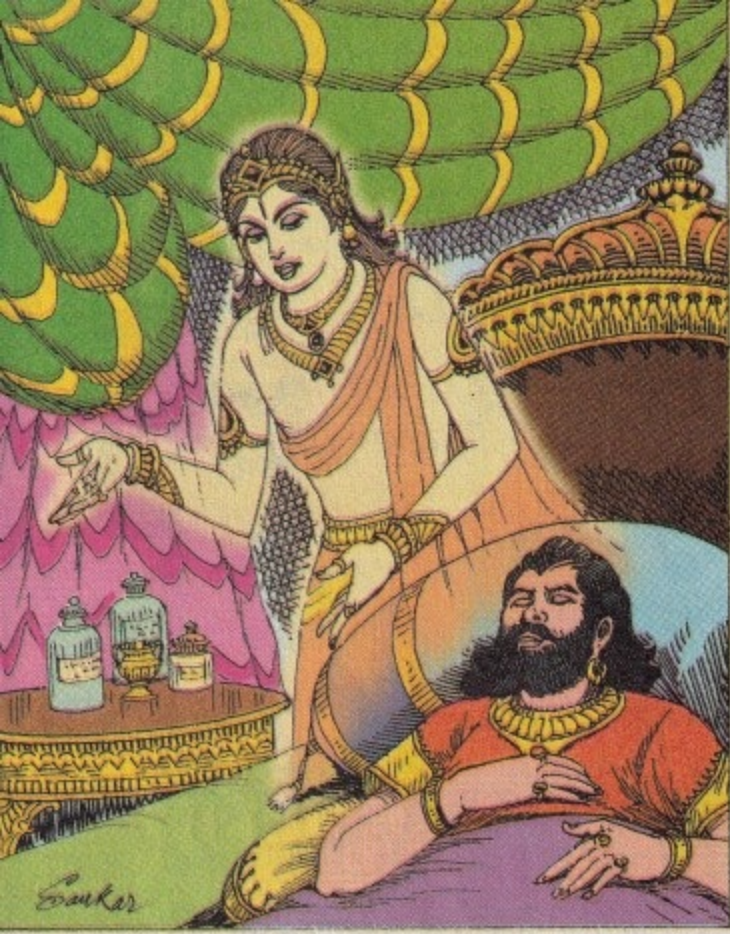
এই বুদ্ধ মূৰ্তিবোৰ ৩য় আৰু ৫ম শতিকাৰ। বামিয়ান বুদ্ধ নামে পৰিচিত এই মূৰ্তি ৯টা বিদেশী মিচনে ১৯৬০ দশকত ইয়াত স্থাপন কৰিছিল। আফগানিস্থানৰ তেতিয়াৰ চৰকাৰে এই কাৰ্য্যৰ বাবে এই মিচন কেইটিক ধন্যবাদ জনাইছিল।

বেতাল
কথা

দেৱ সান্নিধ্য

দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ ৰজা বিক্ৰমাদিত্য পুনৰ সেই গছজোপাৰ ওচৰলৈ গ'ল। গছৰ পৰা মৰাশটো নমাই আনি নিজৰ কান্ধত তুলি লৈ আগৰ নিচিনাকৈ শ্মশানৰ ফালে গৈ থাকিল। তেতিয়া শটোৰ ভিতৰত থকা বেতালে মাত লগালে- “মহাৰাজ, মই এতিয়াও বুজিব পৰা নাই কিনো এনে মহান কাৰ্য্য সাধনৰ বাবে এই মাজনিশা এই ভয়ানক শ্মশানত ঘূৰা-ফুৰা কৰি আছা? কিন্তু এই কথাৰ কোনো ভিত্তি নাই যে কেৱল শ্ৰম কৰিলেই আৰু সহনশীল হলেই প্ৰত্যাশিত লক্ষ্যত উপনিত হ'ব পৰা যাব। তোমাৰ যে লক্ষ্য পূৰণ হ'ব তাৰ কোনো প্ৰমাণ পাইছা নেকি? যি উদ্দেশ্যৰ বাবে ইমান পৰিশ্ৰম কৰিছা সেইটো সফল হ'বনে? অন্ততঃ তুমি কিবা অনুমান কৰিব পাৰিছানে? যদি তুমি সফল হ'ব নোৱাৰা তেতিয়া

তোমাৰ সকলো পৰিশ্ৰম অথলে যাব । তোমাক সাৱধান কৰি দিবলৈ ৰামাচাৰী নামৰ এজন পূজাৰীৰ কাহিনী কব খুজিছো । তুমি মনোযোগ দি শুনা আৰু নিজকে সুধৰাই লোৱা । ইয়াকে কৈ বেতালে কাহিনী কবলৈ আৰম্ভ কৰিলে ।

চক্ৰপুৰী ৰাজ্যৰ ৰজা চন্দ্ৰসেনৰ এবাৰ অসুখ হ'ল । বৈদ্যই সকলো ধৰণৰ চিকিৎসাই কৰিলে, কিন্তু তেওঁৰ অসুখ ভাল নহল । ৰজাই এদিন এটা সপোন দেখিলে । সেই সপোনত এজন দিব্য পুৰুষে দেখা দি কলে, তোমাৰ শাসন কালত প্ৰজাসকলে স্বাৰ্থৰ সীমা পাৰ হৈ গৈছে । মানুহবোৰে বাধাহীন ভাবে পাপ কাম কৰি আছে । জাতি, ধৰ্মৰ নামত মানুহে মানুহক অপমান কৰি আছে । হিংসাৰ ভাব বাঢ়ি গৈ আছে । প্ৰজাসকলৰ ভুলৰ বাবে দায়ী তেওঁলোকৰ ৰজাই হব । এই কাৰণেই তোমাৰ এই ডাঙৰ অসুখ হৈছে, ইয়াৰ কোনো চিকিৎসা নাই ।”

চন্দ্ৰসেনে সেই দিব্য পুৰুষজনক প্ৰণাম কৰি

সুধিলে-“মই নিজৰ ভুল নিজে সুধৰাই লম, কিন্তু তাৰ আগতে এই অসুখৰ পৰাতো ভাল হব লাগিব নহয় নে ? ইয়াৰ বাবে দয়া কৰি আপুনি কিবা উপায় দিয়ক ।”

দিব্য পুৰুষে কলে, “তিনিটা, মাত্ৰ তিনিটা তুলসীৰ পাত চোবাই খোৱা । তোমাৰ বেমাৰ ভাল হৈ যাব । কিন্তু যিজন ব্যক্তিয়ে তোমাক তুলসী পাত তিনিটা খুৱাই দিব, সেই ব্যক্তিজনে দহ বছৰ ধৰি ক্ষন্তেকৰ বাবেও দেৱ সান্নিধ্য ত্যাগ নকৰাকৈ তেওঁ পবিত্ৰ হৃদয়ৰে ভগবানৰ পূজা কৰিব লাগিব ।” ইয়াৰ পিছত সেই দিব্য পুৰুষজন অদৃশ্য হৈ গ'ল ।

ৰাতিপুৱা চন্দ্ৰসেনে মন্ত্ৰীসকলক মাতি আনি ৰাতি দেখা সপোনৰ কথা কলে । সকলোৰে মনত সপোনৰ কথা সঁচা যেন লাগিল । সেয়েহে তেওঁলোকে সেই ব্যক্তিজন বিচৰাত লাগিল, যিয়ে মহাৰাজৰ ৰোগ দূৰ কৰিব পাৰে ।

সীতাপুৰ নামৰ গাঁৱত ৰামৰ এটা প্ৰসিদ্ধ মন্দিৰ আছিল । সেই মন্দিৰৰ পূজাৰী ৰামাচাৰী এজন ডাঙৰ বিষ্ণু ভক্ত, আৰু এজন সদাচাৰী লোক আছিল । বাৰ বছৰ আগতে তেওঁ এজন পণ্ডিতৰ লগত তৰ্ক কৰিব লগা হৈছিল । সেই পণ্ডিতজনে দূৰ দেশলৈ গৈ জ্বালামালী নামৰ ভগবানৰ ভক্ত হৈছিল; কিন্তু সেইজন ভগবানৰ কথা পুৰাণবোৰত উল্লেখ নাই । তেওঁ দাবী কৰি কৈছিল যে, জ্বালামালী ভগবান শিৱ আৰু কেশৱতকৈও মহান আৰু শ্ৰেষ্ঠ । ৰামাচাৰীয়ে কিন্তু তেওঁৰ এই দাবী মানি লব নোৱাৰিলে । সেই পণ্ডিতৰ লগত নানা যুক্তি তৰ্ক কৰিলে, কিন্তু কোনো লাভ নহল । শেষত বিৰক্ত হৈ তেওঁ পণ্ডিতক কলে, “তোমাৰ লগত কথা কৈ থাকিলে কোনো লাভ নহব । তোমাৰ দৰে মানুহৰ কথা শুনাও পাপ ।” ইয়াকে কৈ তেওঁ তাৰ পৰা যাব ধৰিলে ।

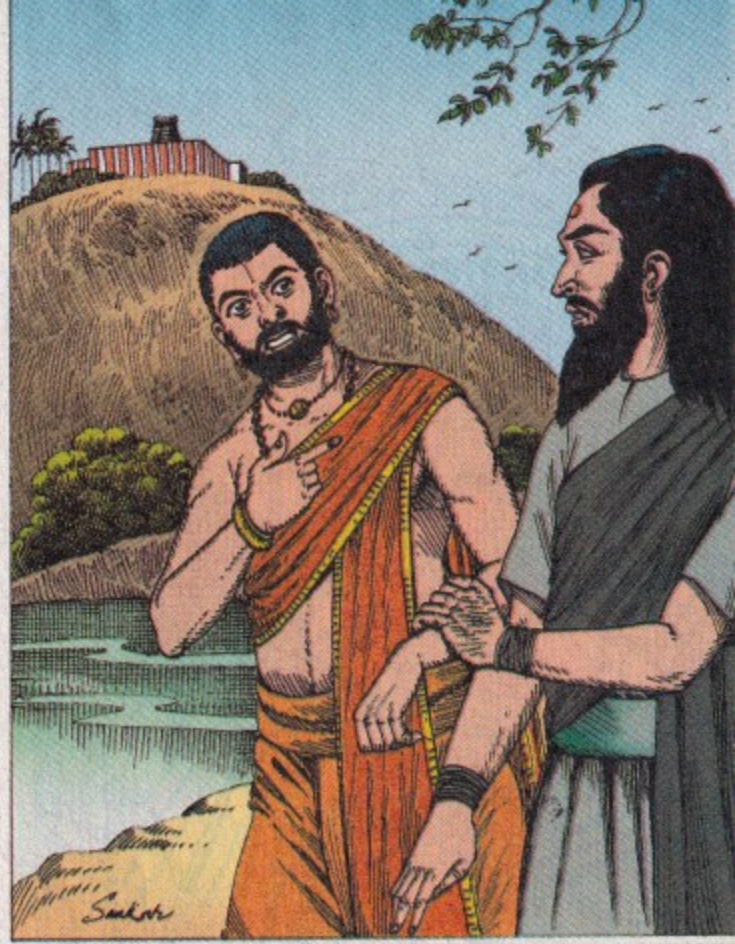
জ্বালামালীৰ ওপৰত যাৰ বিশ্বাস আছে, তাক কোনো পাপেই স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে তুমি স্পৰ্শ কৰা বাবে মই অলপো ভয় খোৱা নাই। তোমাক স্পৰ্শ কৰি কিছু পাপ তোমাক অৰ্পণ কৰিম। যেতিয়ালৈকে তুমি জ্বালামালীৰ ওপৰত বিশ্বাস নাৰাখা তেতিয়ালৈকে এই পাপে তোমাক নেৰিব, তোমাৰ তাতেই থাকিব।” এইবুলি কৈ পণ্ডিতে ৰামাচাৰী হাতত থাপমাৰি ধৰি তেওঁক ৰাখিলে।

ৰামাচাৰীয়ে তৎক্ষণাত হাতখন একুৱাই পোনে পোনে ৰামৰ মন্দিৰলৈ গৈ কবলৈ ধৰিলে “প্ৰভু শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ, এজন পাপীয়ে মোক স্পৰ্শ কৰিলে। যেতিয়া মই এই পাপৰ পৰা মুক্ত হোৱা প্ৰমাণ তুমি দেখুৱাবা তেতিয়াহে মই ইয়াৰ পৰা উঠিম। নহলে মই ইয়াৰ পৰা যোৱাৰ কোনো প্ৰশ্নই নুঠে।”

তেতিয়াৰ পৰা ৰামাচাৰী মন্দিৰতে থাকিবলৈ ললে। তেওঁৰ পত্নী আৰু সন্তানে তেওঁৰ ওচৰলৈ গৈ কিমান কাকুতি কৰিলে, কিন্তু তেওঁ ঘৰলৈ আহিবলৈ নুখুজিলে। এনেদৰে বাৰ বছৰ পাৰ হৈ গ’ল। মানুহবোৰে তেওঁক মহাভক্ত ৰূপে মানে। অকল শ্ৰীৰামৰ বাবেই নহয়, তেওঁক দৰ্শন কৰিবলৈও বহুতো মানুহ মন্দিৰলৈ আহে।

চন্দ্ৰসেনৰ মন্ত্ৰীসকলে ৰামাচাৰীৰ বিষয়ে জানিব পাৰিলে। ৰাজধানীলৈ আহিবলৈ তেওঁলৈ খবৰ পঠোৱা হ’ল। কিন্তু তেওঁক লৈ যাবলৈ অহা দূতৰ আগত স্পষ্ট ভাবে কলে, “মই প্ৰতিজ্ঞা বদ্ধ, মই কোনো অৱস্থাতে ৰামৰ মন্দিৰ এৰি যাব নোৱাৰো।”

তেতিয়া এজন মন্ত্ৰী নিজেই ৰামাচাৰীৰ ওপৰলৈ আহি কলে যে, মহাৰাজৰ ওচৰলৈ গলে তেওঁক এক লক্ষ স্বৰ্ণমুদ্ৰা দিয়া হব। ইয়াৰ পিছত তেওঁক ধমক দি কলে যে, যদি তেওঁ নাযায় তেতিয়াহলে কঠোৰ দণ্ড দিয়া হব। ৰামাচাৰীয়ে

মন্ত্ৰীৰ প্ৰস্তাৱ নাকচ কৰি দিলে আৰু নিজৰ মততে অলৰ হৈ থাকিল। তেওঁৰ বিশ্বাস আছিল ভগবান ৰামে তেওঁক ৰক্ষা কৰিব।

ৰামাচাৰীৰ ভক্তিত মুগ্ধ হৈ মন্ত্ৰীয়ে কলে, “প্ৰভু, আপুনি প্ৰমাণৰ প্ৰতিজ্ঞাত আছিল, নহয় নে? মহাৰাজক আপুনি যদি সুস্থ কৰি দিব পাৰে তেতিয়া এইটোৱে প্ৰমাণ হব জ্বালামালীৰ ভক্তই আপোনাক স্পৰ্শ কৰোতে আপোনাৰ গাত লগা পাপৰ পৰা আপুনি মুক্ত হৈছে। সেয়েহে আপুনি মহাৰাজক ৰোগ মুক্ত কৰি দিয়ক। তেতিয়া আপুনিও প্ৰমাণ পাব আৰু মহাৰাজো বেমাৰৰ পৰা আৰোগ্য হব। এটা পন্থা দুটা কাম।”

ৰামাচাৰীয়ে চিন্তা কৰি মূৰটো লৰাই কলে - “চন্দ্ৰসেন মহাৰাজৰ পিতাক উগ্ৰসেন মহাৰাজ প্ৰতি বছৰে এই মন্দিৰলৈ আহিছিল আৰু ভগবান ৰামক দৰ্শন কৰিছিল। কিন্তু মহাৰাজ চন্দ্ৰসেন এবাৰো ইয়ালৈ অহা নাই। এই কাৰণে প্ৰভু শ্ৰীৰামচন্দ্ৰই তেওঁৰ মন্দিৰলৈ ৰজাক

মাতিছে। যেতিয়ালৈকে ইয়াৰ প্ৰমাণ নাপাও তেতিয়ালৈকে মন্দিৰ এৰি কলৈকো যোৱাৰ প্ৰশ্নই নুঠে। মহাৰাজকে ইয়ালৈ লৈ আহক।” তেওঁ নিজৰ মততে দৃঢ় হৈ থাকিল।

এনেকুৱা অৱস্থাত মন্ত্ৰীয়েনো কি কৰিব পাৰে। তেওঁ ৰাজধানীলৈ উলতি গৈ ৰজাৰ আগত সকলোবোৰ কথা ভাঙি পাতি কলে। সকলো কথা শুনাৰ পাছত ৰজাই আতি আনন্দিত হৈ কলে, “ৰামাচাৰী এজন মহান ভক্ত। এনেকুৱা এজন মহান ভক্তৰ দৰ্শন পোৱাৰ লগে লগে মোৰ সমস্ত পাপ মোচন হব। মোৰ সপোন বাস্তৱত পৰিণত হোৱাৰ দিন আহিছে। অতি সোনকালে সীতাপুৰৰ ৰাম মন্দিৰলৈ মই যোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰা।”

ৰজাক সীতাপুৰলৈ লৈযোৱাৰ সকলো ব্যৱস্থা কৰা হ’ল। মুকুতা খচিত পাঙ্কীত ৰজাক উঠুৱা হ’ল। পাঙ্কীভাৰি সকলে ৰজাৰ পাঙ্কী কান্ধতলৈ অতি সাৱধানে যাব ধৰিলে যাতে ৰজাই

কোনো কষ্ট অনুভৱ নকৰে। পাঙ্কীৰ আগে আগে কিছু সৈনিক গৈছিল আৰু পিছত গৈছিল ৰজাৰ পৰিয়াল। তাৰ পিছে পিছে আৰু কিছুমান সৈনিক গৈছিল।

সীতাপুৰ পোৱাৰ লগে লগে খুব জোৰে বতাহ বলিবলৈ ধৰিলে। প্ৰচন্ড গতিৰে অহা সেই বতাহৰ পৰা ৰক্ষা পাবলৈ পাঙ্কীভাৰি সকলে এডাল গছৰ তলত পাঙ্কীখন ৰখালে। সৈন্যসকল আৰু পৰিয়ালৰ মানুহবোৰ গছডালৰ চাৰিওফালে থিয় হ’ল গৈ।

সেই সময়ত তালৈ এজন যোগী আহিল। যেতিয়া তেওঁ ৰজাৰ ওচৰলৈ গৈ আছিল কোনোৱে তেওঁক বাধা নিদিলে। ৰজাৰ ওচৰলৈ আহি যোগীয়ে কলে, “হে বাচা, তোমাৰ এই যাত্ৰা কলৈকে?”

ৰজাই উঠি বহিব খোজোতে যোগীয়ে তেওঁক উঠিবলৈ বাধা দিলে। শুই শুইয়েই ৰজাই যোগীৰ আগত নিজৰ কথা কলে।

ৰজাৰ সকলো কথা শুনি যোগীয়ে কলে “মোৰ লগত এনেকুৱা তুলসীৰ পাত আছে, যাৰ দ্বাৰা যিকোনো ধৰণৰ ৰোগৰে চিকিৎসা কৰিব পাৰি। তিনিটা খালেতো তোমাৰ অসুখ ভাল হবই।”

“যোগীবৰ, মোৰ ৰোগ অতি আচৰিত ধৰণৰ। আপুনি বাক দহ বছৰ সময় কলৈকো নোযোৱাকৈ মাথোঁ মন্দিৰতে আপোনাৰ সময় কটাইছেনে?” চন্দ্ৰসেনে যোগীক সুধিলে।

যোগীয়ে এটা হাঁহিমাৰি কলে, “মইতো নিত্য সংসাৰী মানুহ।”

তেতিয়া ৰজাই কলে, “মই ৰামাচাৰীৰ হাতেৰেহে তুলসীৰ পাত খাম।”

“পুত্ৰ, তুমি এজন জ্ঞানী লোক। তোমাৰ তাত থকা জ্ঞানেহে সপোনৰ ৰূপ ধাৰণ কৰিছে। তথাপি তো তুমি অজ্ঞানীৰ দৰে চিন্তা কৰিছা।

এই বাবে তুমি বামাচাৰীৰ ওচৰলৈ যাবলৈ আকোঁৰগোজ হৈ লাগিছা। তাত গৈ তুমি কোনো ফল নাপাবা। ইয়াৰ পৰাই তুমি উভতি যাব পাৰা। মই দিয়া তুলসীৰ পাত তুমি খোৱা আৰু আৰোগ্য হৈ তুমি ইয়াৰ পৰাই উলতি যোৱা।” যোগীয়ে বজাক বুজাই কলে।

মন্ত্ৰীয়ে এই সকলোবোৰ কথা শুনি আছিল। তেওঁ আগবাঢ়ি আহি চন্দ্ৰসেনক কলে “মহাৰাজ, এই যোগীয়ে নিজকে নিত্য সংসাৰী বুলি কৈছে। ইয়াৰ অৰ্থ হৈছে তেওঁ কোনো মন্দিৰত দহটা ক্ষণো থকা নাই। তাৰ পাছত তেওঁ কৈছে যে বামাচাৰীৰ ওচৰলৈ গলে কোনো লাভ নহব।

এইটোৱে প্ৰমাণ কৰিছে যে এওঁ আপোনাক পৰীক্ষা কৰিবলৈ শ্ৰীৰামচন্দ্ৰই পঠোৱা দূত হৈ। নহলে এইটোও হব পাৰে এওঁ কোনোবা শত্ৰুৰ গুপ্তচৰ, যিয়ে আপুনি আৰোগ্য হোৱাতো কামনা কৰা নাই। ইমান দূৰ যেতিয়া আমি আহিলোৱে, তেওঁৰ কথা বিশ্বাস নকৰি বামাচাৰীৰ ওচৰলৈ যোৱাতোহে উচিত হব।”

চন্দ্ৰসেনে অলপ সময় চিন্তা কৰি যোগীক কলে, “প্ৰভু, আপোনাৰ কথা শুনাৰ পাছত মোৰ জ্ঞানোদয় হৈছে, কিন্তু কি ছুমান লোকৰ প্ৰমাণ পোৱাৰ পিছতহে জ্ঞানোদয় হয়। মই বামাচাৰীৰ ওচৰৰ পৰা ঘূৰি আহো, তেতিয়ালৈকে আপুনি ইয়াতে অপেক্ষা কৰিব পাৰে”।

যোগীয়ে তাত অপেক্ষা কৰিবলৈ সন্মতি দিলে। অলপ সময় পাছত আৰু জোৰে বতাহ ববলৈ ধৰিলে। চন্দ্ৰসেন বামৰ মন্দিৰলৈ গ’ল আৰু বামাচাৰীয়ে দিয়া তুলসীৰ পাত তিনিটা খালে। কিন্তু তেওঁ কোনো ফল নাপালে। ক্ষুন্ন আৰু নিৰাশ বামাচাৰীক বজাই কলে, “মোৰ লগত যোগীক দৰ্শন কৰিবলৈ বলা।”

চন্দ্ৰসেন আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালৰে সৈতে বামাচাৰীও লগলাগি যোগীক দেখা কৰিবলৈ আহিল। যোগীয়ে দিয়া তুলসীৰ পাত তিনিটা খোৱাৰ লগে লগে বজা চন্দ্ৰসেন সুস্থ হৈ উঠিল। তেওঁৰ শৰীৰৰ প্ৰতিটো অঙ্গই কাম কৰিবলৈ ধৰিলে। পাকীৰ পৰা নামি গৈ অতি উৎসাহেৰে তেওঁ ইফালে সিফালে ঘূৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ পাছত যোগীৰ পৰা বিদায় লৈ আতায়ৈ গৈ ৰাজধানী পালে। ক্ষুন্ন, নিৰাশ বামাচাৰীয়ে বামৰ মন্দিৰলৈ নগৈ নিজৰ ঘৰৰ ফালে যাবলৈ ধৰিলে।

বেতালে কাহিনীটো শেষ কৰি বজাক কলে, বাৰ বছৰ ধৰি বামাচাৰীয়ে ঘৰলৈ যোৱা নাই নিজৰ পত্নী আৰু সন্তানৰ সৈতে থকা নাই। এনে মহাভক্তই দিয়া তুলসী পাতেও চন্দ্ৰসেনক সুস্থ কৰিব নোৱাৰিলে, তেওঁৰ ৰোগ দূৰ কৰিব নোৱাৰিলে। এইটো বাক আচৰিত লগা নাই নে? বাৰ বছৰ ধৰি প্ৰতিজ্ঞা ভঙ্গ নকৰাকৈ দৃঢ়

সংকল্প লৈ মন্দিৰতে জীৱনটো কটালে। তেওঁৰ নিষ্ঠা তেওঁৰ পূজা অসামান্য আৰু অদ্ভুত। কিন্তু অৱশেষত তেওঁ মন্দিৰলৈ নগৈ পোনে পোনে ঘৰলৈ গ'ল।

তেওঁ নাস্তিক হৈ যোৱা নাইতো? ভগবানৰ প্ৰতি তেওঁৰ বিশ্বাস হেৰোৱা নাইতো? ইয়াৰ পাছত যোগীৰ কথাই ধৰা। তেওঁ দহোটা ক্ষণৰ বাবেও কোনো মন্দিৰত গৈ বহা নাই। এনে ব্যক্তিয়ে দিয়া তুলসীৰ পাত খাই ৰজাৰ ৰোগ ভাল হ'ল। এইটো তোমাৰ বাৰু অসম্ভৱ আৰু আচৰিত লগা নাই নে? মোৰ এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ জানিও যদি তুমি মৌন হৈ থাকা তোমাৰ মূৰটো টুকুৰা টুকুৰ হৈ যাব।”

ৰজা বিক্ৰমে বেতালৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দি কলে, “ঈশ্বৰ আৰু দেৱসান্নিধ্য বিশ্বাসৰ ক্ষেত্ৰত, ৰামাচাৰী আৰু যোগীৰ চিন্তাধাৰা আৰু পথ ভিন্ন। ৰামাচাৰী হ'ল অহঙ্কাৰী, কাৰণ তেওঁ বিশ্বাস কৰে, যি ভগবানৰ ওপৰত তেওঁৰ বিশ্বাস আছে সেই ভগবান কেৱল মন্দিৰত হৈ থাকে বাকী সকলো অসত্য। এই বাবে দূৰ দেশৰ পৰা অহা পণ্ডিতক তেওঁ পাপী বুলি ভাবিলে আৰু জ্বালামালীক তেওঁ ভগবান ৰূপে মানিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিলে। তেওঁ ইয়াকো কলে পণ্ডিতক স্পৰ্শ কৰাও পাপ। কিন্তু তেওঁ দিয়া তুলসীৰ

পাত তিনিটা খোৱাৰ পিছতো ৰজা যেতিয়া সুস্থ হৈ নুঠিল, তেওঁৰ অসুখ অকণো ভাল নহল, তেতিয়া তেওঁৰ অহঙ্কাৰ দূৰ হ'ল। তেওঁ বুজি পালে আচলতে তেওঁ এতিয়াহে দেৱসান্নিধ্য প্ৰাপ্ত হৈছে।

এই সত্যটোও তেওঁ বুজিব পাৰিলে, অকল মন্দিৰত বহি থাকিলেই দেৱতাৰ সান্নিধ্য পোৱা নাযায়। সেয়েহে তেওঁ মন্দিৰলৈ নগৈ পোনে পোনে ঘৰলৈ গ'ল। এতিয়া আহো যোগীৰ কথালৈ। তেওঁ নিত্য সংসাৰী হৈ সংসাৰত ঘূৰি ফুৰে, কিয়নো তেওঁৰ দৃষ্টিত সংসাৰেই হৈছে এটা মন্দিৰ। সকলো ব্যক্তিৰ গাতে দেৱত্বক বিচাৰি পোৱাৰ ইচ্ছা কৰা তেওঁ হ'ল এজন পূণ্যবান পুৰুষ। সেই কাৰণে তেওঁ দিয়া তুলসীৰ পাত খাই ৰজা সুস্থ হৈ উঠিল। ভগবানক লৈ ৰামাচাৰী আৰু যোগীৰ মাজত যি মতভেদ আছে তাক বুজিব পাৰিলে ৰজা সুস্থ হৈ উঠাৰ বিষয়ত আচৰিত হ'ব লগা একো দেখা নাযায় বা তাত কোনো অলৌকিকতা ও নাই।”

ৰজাৰ মৌনতা ভঙ্গ কৰাত সফল হৈ বেতাল শটোৰ সৈতে নোহোৱা হৈ গছৰ ডালত গৈ পুনৰ ওলমি থাকিল।

বসুন্ধৰাৰ বচনাৰ ভিত্তিত

যক্ষ পৰ্বত

3

গন্ডকমৃগজাতিৰ লোকসকলৰ লগত খৰ্গ আৰু জীৱদন্তুই গৈ নদীৰ পাৰত ডকাইতবোৰক দেখিবলৈ পালে। মাজৰাতি খৰ্গ আৰু জীৱদন্তুই সিহঁতৰ ওপৰত আক্ৰমণ কৰাৰ কথা আছিল, কিন্তু তাৰ ওচৰৰে এটা পাহাৰী গুহাৰ পৰা এজন তান্ত্ৰিকে পঠোৱা এক বিকৃত চেহেৰাৰ ৰাক্ষসীয়ে জোৰে জোৰে চিঞৰি ডকাইতবোৰৰ ফালে আগবাঢ়ি আহিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ পাছত

জ্বলি থকা আঙঠাবোৰৰ চাৰিওফালে বহিলৈ ডকাইতবোৰে চৰ্দাৰৰ লগত আলোচনা কৰি আছিল। গুহাৰ পৰা ওলাই আহি সেই বিকৃত চেহেৰাৰ ৰাক্ষসীৰ চিঞৰ শুনি সিহঁতে সেইফালে ঘূৰি চালে। সিহঁতে দেখিবলৈ পালে এজনী ক'লা-মলা ৰাক্ষসী সিহঁতৰ ফালে দৌৰি আহিব ধৰিছে। সেই ৰাক্ষসীজনীৰ হাতত এডাল জ্বলি থকা জোঁৰো আছিল।

“এয়া কেনে ভয়ানক ৰূপ? কোনোবা ৰাক্ষসী নে কোনোবা পাহাৰী ভূতুনি?” ইয়াকে কৈ চৰ্দাৰজন উঠি থিয় হ'ল। “চৰ্দাৰ, অনুমান হয় ৰাক্ষসীয়ে আমাকে গিলিবলৈ

আগবাঢ়ি আহিছে। আমি তাইৰ হাতৰ পৰা নিজকে ৰক্ষা কৰিব লাগিব।” এইবুলি কৈ চাৰিজন ডকাইত নদীৰ ফালে দৌৰিবলৈ ধৰিলে। “কাপুৰুষ কৰবাৰ, ৰবা এই কলী ৰাক্ষসীক এশিকনি দিব লাগিব।” ডকাইতহঁতৰ চৰ্দাৰে চিঞৰি চিঞৰি কলে।

কিন্তু চৰ্দাৰৰ কথা কোনেও নুশুনিলে। কিছুমানে যদি গছবোৰৰ পিছলৈ দৌৰিছে, কিছুমানে নদীৰ ফালে দৌৰিছে। এনে সময়তে বিকৃত আকাৰৰ ৰাক্ষসীজনী আহি তেতিয়াও শুই থকা কিছুমান ডকাইতৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল আৰু সিহঁতক লঠিয়াবলৈ ধৰিলে। হাতত লৈ অহা জোঁৰৰ

জুইৰে সিহঁতৰ গাত জুই লগাই দিলে আৰু তাত এক ভয়ানক দৃশ্যৰ সৃষ্টি হ'ল।

গছৰ ওপৰত উঠি থকা খৰ্গ আৰু জীৱদন্তই সেই দৃশ্য দেখিবলৈ পালে। কিন্তু সময়ৰ বাবে তেওঁলোক স্তম্ভিত হৈ ৰল। সেই গছডালৰ তলতে গন্ধক মৃগজাতিৰ যি চাৰিজন লোক বৈ আছিল সিহঁতে ভয়তে থৰ থৰকৈ কাঁপিবলৈ ধৰিলে।

“খৰ্গ, এই বিকৃত চেহেৰাৰ গৰাকীজনী কোনো ৰাক্ষসী বা ভূতুনী নহয়, তান্ত্ৰিকে মন্ত্ৰ প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা কাৰোবাক নিজৰ বশ কৰি লৈছে আৰু এই ৰূপত তাইক পঠাই দিছে।” জীৱদন্তই খৰ্গৰ আগত নিজৰ সন্দেহৰ কথা প্ৰকাশ কৰিলে।

“যিয়েই নহওক, আমি যি কাম কৰিব খুজিছিলো সেই কামটো এতিয়া তান্ত্ৰিকে কৰিব লাগিছে। ডকাইতবোৰ যেতিয়া

ভয়তে পলাই যাব তেতিয়া যবধানৰ ডাঙৰিৰ মাজত বন্ধ কৰি থোৱা স্বৰ্ণাচাৰীক মুকলি কৰি আনি আমি ইয়াৰ পৰা গুচি যাম।” খৰ্গবৰ্মাই জীৱদন্তক কলে।

নদীৰ পাৰত সেই ভয়ানক চেহেৰাৰ ৰাক্ষসীৰ কাৰ্য্য দেখি জীৱদন্তই কলে, “মোৰ ভাব হয় ডকাইতৰ চৰ্দাৰ খুব ধৈৰ্য্যশীল। চৰ্দাৰৰ সৈতে তেওঁৰ কিছু অনুচৰো আছে আৰু যি কোনো সময়তে চৰ্দাৰে অনুচৰবোৰৰ সহায়ত পিছ ফালৰ পৰা সেই ৰাক্ষসীক আক্ৰমণ কৰিব পাৰে। দেখা যাওঁকচোন, কি হয়?”

“জীৱদন্ত, যদি এই হাঁহাকাৰৰ মাজত কোনো উটৰ ঠেঙৰ তলত স্বৰ্ণাচাৰীয়ে গচকা খায় তেতিয়া কি হব?” খৰ্গবৰ্মাই সুধিলে।

এই সময়তে যিটো গুহাত তান্ত্ৰিক আছিল সেই গুহাত একুৰা ডাঙৰ জুই জ্বলি উঠিল। তান্ত্ৰিকে তেলত জুবুৰিয়াই থোৱা জোঁৰবোৰত জুই লগাই লৈ এডাল এডালকৈ “শান্ত্বী, ভৈৰৱী” বুলি কৈ ডকাইতবোৰৰ ফালে দলিয়াবলৈ ধৰিলে।

এই নতুন আক্ৰমণৰ সন্মুখীন হৈ চৰ্দাৰে অনুচৰবোৰক কলে, উষ্ট্ৰবীৰসকল, বিকৃত চেহেৰাৰ সেইজনী ভূতুনী যেন লাগিছে। অনুমান হয় ওপৰৰ গুহাত তাইৰ কোনোবা সঙ্গী আছে। তোমালোক সকলোৱে নদীত নামিবলৈ সাজু হোৱা। যবধানৰ বোৰাবোৰ নদীত দলিয়াই দিয়া। নদীৰ সোঁতৰ লগত সেইবোৰ উটি যাব আৰু কোনোবাই সেইবোৰ ধৰিব।”

তেতিয়া তান্ত্ৰিকে নিজৰ হাতত থকা জুইৰ জোঁৰবোৰ ইফালে সিফালে ঘূৰাই

চিঞৰিবলৈ ধৰিলে “হে জটাধাৰী ভূত, তুমি এতিয়াও সেই বদমাচ ডকাইতবোৰক যমলোকলৈ পঠোৱা নাই কিয় ? যৱধানৰ বোৰাবোৰ নদীত দলিয়াই দিয়া ডকাইতবোৰক ধৰি লৈ নদী ভূতৰ আহাৰ কৰি দিয়া ।”

তান্ত্ৰিকৰ আদেশ পোৱাত যৱৰ বোৰাবোৰ কান্ধত লৈ গৈ থকা ডকাইত-বোৰক সেই জঁটা থকা ভূতটোৱে ধৰি ধৰি নদীত দলিয়াবলৈ ধৰিলে ।

সেই সময়তে এজন মানুহৰ চিঞৰ শুনিবলৈ পোৱা গ’ল, “ৰক্ষা কৰা, ৰক্ষা কৰা, মোক নদীত পেলাই নিদিবা ।” কিন্তু যিটো বোৰাত স্বৰ্ণচাৰীক বান্ধি থোৱা আছিল সেইটো তৎক্ষণাত নদীত পেলাই দিলে ।

খৰ্গই সেই চিঞৰটো চিনিব পাৰিলে । যিয়ে চিঞৰি আছিল সেইজন স্বৰ্ণচাৰীহে । যৱৰ বোৰা পাণীত তল নেয়ায়, সেয়েহে তেওঁ নদীৰ সোঁতত ভাহি ভাহি কাষলৈ আহিব । গণ্ডকমৃগ জাতিৰ লোকবোৰক নদীৰ পাৰে পাৰে আগবাঢ়ি গৈ সেই বোৰাটো ধৰিবলৈ কম । ইয়াকে ভাবি জীৱদন্তই গছৰ পৰা নামি আহিল ।

“তুমি গণ্ডকমৃগজাতিৰ লোকসকলক কি কব আছে সেইটো কৈ উভতি আহা । মই এই গছৰ ওপৰতে উঠি তোমালৈ অপেক্ষা কৰি থাকিম ।” এইবুলি কৈ খৰ্গবমাই ধনুশৰ সাজু কৰি ললে ।

জঁটা থকা ভূতৰ আক্ৰমণত ভীত আৰু সন্দ্বস্ত হৈ ডকাইতৰ চৰ্দ্দাৰে অনুচৰবোৰক কবলৈ ধৰিলে, নদীৰ পাৰে পাৰে দৌৰি গৈ থাকা যৱৰ বোৰাবোৰ ভাহি গৈ আছে,

চাঁদমামা

যেনেকৈয়ে নহওঁক, সেইবোৰ আমি যিকোনো প্ৰকাৰে পাবই লাগিব ।” ইয়াকে কৈ চৰ্দ্দাৰেও দৌৰিবলৈ ধৰিলে ।

“মই পলম কৰা বাবে সকলো পণ্ড হৈ গ’ল । সেই বদমাচে এতিয়া পলাব ধৰিছে ।” ইয়াকে কৈ খৰ্গবমাই ডকাইতলৈ বুলি শৰ নিক্ষেপ কৰিলে । কিন্তু তেতিয়ালৈকে চৰ্দ্দাৰ গৈ বহু দূৰ পাইছিল, সেয়েহে শৰ গৈ তাৰ দেহত নালাগিল ।

এতিয়া গোটেই পৰিৱেশটোৱে শান্ত হৈ গ’ল, যেন এজাক দোপালপিতা বৰষুণ হৈ থামিল । কিন্তু এনে সময়তে তান্ত্ৰিকজন গুহাৰ বাহিৰলৈ আহিল, হাতত জ্বলি থকা জোঁৰডাল ওপৰলৈ দাঙি ইফালে সিফালে চাই চিঞৰিবলৈ ধৰিলে, “এ জটা থকা ভূত, তুমি ক’ত আছা? যৱৰ বোৰাবোৰত কিবা সঁচা হাত লাগিল নে? জঁটা থকা ভূতটোৱে দীঘল

দীঘলকৈ খোজকাটি গুহাৰ ফালে আহি আছিল। গণ্ডক মৃগজাতিৰ লোকসকলৰ ওপৰত তাৰ চকু পৰিল। সি ভয়তে তৎক্ষণাত চিঞৰি কলে “যমদূত! এটা শিং থকা ম’হৰ ওপৰত উঠি হাতত যাঠি লৈ আহিছে।”

জঁটা থকা ভূতৰ চিঞৰ শুনি তান্ত্ৰিকজন আৰু আগুৱাই আহি জোঁৰৰ পোহৰত গণ্ডক মৃগ আৰু তাৰ ওপৰত উঠি অহা গণ্ডক মৃগজাতিৰ লোকসকলক দেখিলে। তেতিয়া তেওঁ চিঞৰি কলে “হে জঁটাভূত, সেইবোৰ এটা শিঙৰ ম’হ নহয় আৰু যমদূতো নহয়। সেইবোৰ গণ্ডক মৃগ আৰু তাৰ ওপৰত উঠি অহাবোৰ হৈছে গণ্ডক মৃগজাতিৰ মানুহ। প্ৰথমতে সেই মানুহবোৰ ধৰি খোৱা ইয়াৰ পাছত মৃগবোৰো খাব পাৰা।”

খৰ্গ আৰু জীৱদন্ত্ৰই জানিব পাৰিলে গণ্ডক মৃগজাতিৰ লোকসকল এতিয়া বিপদত

পৰিব, সেয়েহে তেওঁলোকে সিহঁতৰ ফালে আগুৱাই গ’ল। খৰ্গবমাই জঁটাভূতৰ ওপৰত এপাত শৰ মাৰিলে। তাৰ শৰীৰ জঁটাৰে আবৃত আছিল, সেয়েহে শৰে তাক বিন্ধিব নোৱাৰিলে।

“গুৰুজী, মোৰ ওপৰত কোনোবাই ধনুশৰ নিক্ষেপ কৰিছে।” জঁটাভূতে চিঞৰি কলে। তান্ত্ৰিকে বিচুৰ্ণি খাই দৌৰি আহি খৰ্গ আৰু জীৱদন্ত্ৰক দেখি কলে “এ জঁটাভূত, শৰ নিক্ষেপ কৰাবোৰ ক্ষত্ৰিয় লোক যেন লাগিছে। লগত যিজন আছে, সেইজন আধা ক্ষত্ৰিয় আধা মান্ত্ৰিক যেন লাগিছে। মই মন্ত্ৰদণ্ড দলিয়াই দি এতিয়াই সিহঁতক ভস্ম কৰি বতাহত উৰুৱাই দিম। তেওঁ এক জাপ মাৰি গুহাৰ ভিতৰত সোমাল গৈ।

সন্দেহেৰে গুহাৰ ফালে চাই খৰ্গ বমাই জীৱদন্ত্ৰক কলে, “জীৱ, মোৰ ভাব হয় তোমাৰ এই বেশ দেখি তান্ত্ৰিকে ভয় খাই গৈছে। তেওঁ ভাবি লৈছে তুমি তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ জানা, সেয়েহে ততাতৈয়াকৈ তেওঁ গুহাৰ ভিতৰলৈ সোমাই গৈছে। এতিয়া আমি কি কৰো?”

“প্ৰথমতে আমি সেই তান্ত্ৰিক আৰু জঁটাভূতৰ খবৰ লও। এইটো কৰাই উচিত হব নহয় নে?” জীৱদন্ত্ৰই সুধিলে।

“তেতিয়াহলে কিয় পলম কৰো? আহা আমি গুহাৰ ভিতৰত সোমাও।” ইয়াকে কৈ খৰ্গ বমা আগবাঢ়ি গ’ল। দুয়ো গুহাৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰাৰ আগতে চাৰিওফালে এবাৰ চকুফুৰাই চালে।

গণ্ডক মৃগজাতিৰ মানুহ কেইজনে জঁটাভূতক যাঠিৰে খুচিবলৈ চেষ্টা কৰি

আছিল। ইয়াকে দেখি জঁটাভূতে নিজকে যাঠিৰ খোচৰ পৰা বক্ষা কৰিবলৈ ‘গুৰুজী, গুৰুজী’ বুলি চিঞৰি গুহাৰ ফালে পলাবলৈ ধৰিলে।

গণ্ডক মৃগজাতিৰ এজন মানুহে মৃগৰ ওপৰৰ পৰা নামি জীৱদন্তৰ ওচৰলৈ আহি কলে “হে বীৰ, বৰ ডাঙৰ ভুল হ’ল। আমাৰ যদি তেনে কোনো শক্তি থাকিল হয় আমি জঁটাভূতক সহজতে ধৰিব পাৰিলো হয়। অনুমান হয়, আমাৰ যাঠিৰ খোচে তাক একো কৰিব নোৱাৰিলে। কাৰণ তাৰ গোটেই শৰীৰ জঁটাৰে আবৰা।”

“এইবাৰ তোমালোকে কোৱাৰ দৰে সেই ভূতক ৰচী পেলাই ধৰিম, তোমালোকে ইয়াতে অপেক্ষা কৰা। আমি গুহাৰ ভিতৰলৈ সোমাই গৈ সেই ভূতটো আৰু তাৰ গৰাকীকো ধৰিম।” জীৱদন্তই গণ্ডক-মৃগজাতিৰ লোকসকলক কলে।

খৰ্গ আৰু জীৱদন্তই শিলাখণ্ডৰ ওপৰত উঠি গুহাৰ দুৱাৰ মুখ পালে গৈ। ইয়াৰ আগতে জঁটাভূতে গুহাত সোমাই তান্ত্ৰিকৰ আগত কবলৈ ধৰিলে “গুৰুজী, এটা শিং থকা ম’হৰ ওপৰত উঠি অহা সেই যমদূতবোৰক সহায় কৰিবলৈ দুজন মানুহ আহিছে। সিহঁত সকলোৱে লগলাগি গুহাৰ ফালে আহি আছে। অতি সোনকালে সিহঁতক ভস্ম কৰি বতাহৰ লগত উৰুৱাই দিয়া।”

কিছু সময় পিছত খৰ্গ আৰু জীৱদন্তই গুহাৰ ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। কিন্তু তাত জঁটা ভূতো নাছিল, তান্ত্ৰিকো নাছিল। “জীৱ, সিহঁতৰ কিবা মায়াবী শক্তি আছে নেকি?” খৰ্গবমাই আশ্চৰ্য প্ৰকাশ কৰি কলে।

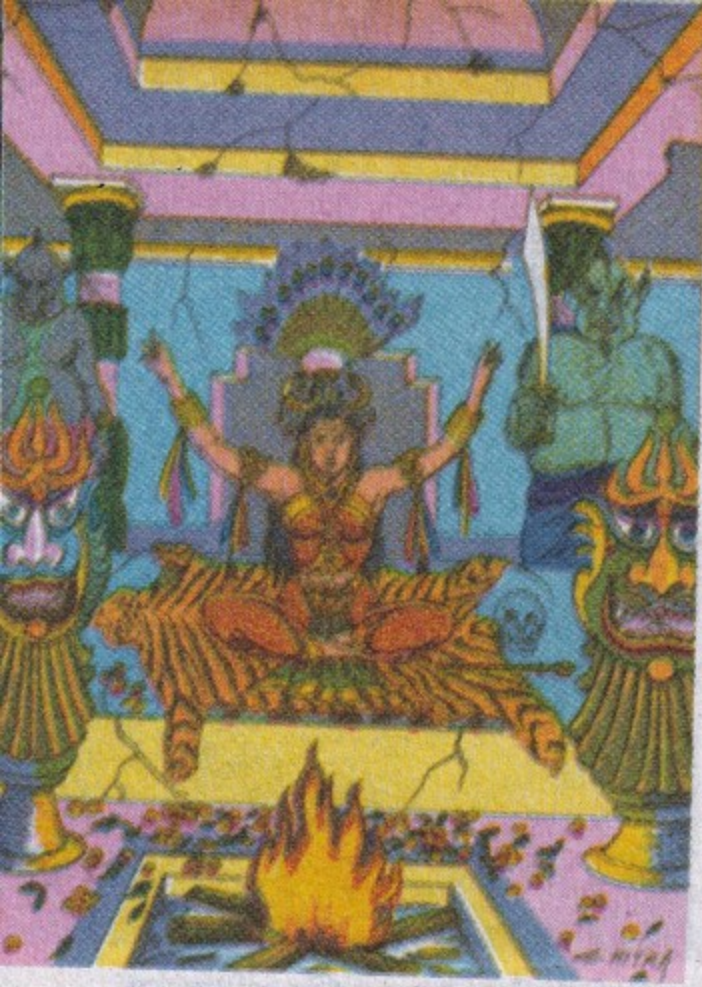
“যদি সিহঁতৰ তেনে শক্তি থাকিল হয়, তেনেহলে ডকাইতহঁতে লুটি অনা মালবোৰ কিয় নিবলৈ চেষ্টা কৰিলে হয়?” জীৱদন্তই কলে।

এনে সময়তে তেওঁলোকে এটা চাৰিকোণীয়া পাথৰ অলপ আতৰাই থোৱা দেখা পালে। তেওঁলোকে গাৰ শক্তি প্ৰয়োগ কৰি গোটেইটো গুচাই দিলে।

খৰ্গ আৰু জীৱদন্তই সেই ছিদ্ৰটোৰে জুমি চাই তাত একো দেখা নাপালে। স্পষ্ট ভাবে জানিব পাৰিলে তাত কোনো মানুহ নাই।

“জীৱদন্ত, সেই বদমাচ দুটা খুব বুদ্ধিকৰি ইয়াৰ পৰা পলাই গ’ল। সিহঁতে আমাক মূৰ্খ বনাৰে। সিহঁতে পলাই যোৱাৰ বাবে সেইফালে নিশ্চয় কোনো পথ আছে।” খৰ্গবমাই কলে।

“এতিয়া কি কৰা যায়? ৰাতি পুৱাবৰো

মুখ্যদ্বাৰ পালে গৈ । তেওঁলোকে সম্মুখত এখন বিশাল নগৰ দেখা পালে ।

তাত জৰাজীৰ্ণ পকীঘৰ আৰু শীৰ্ণ ওখ গম্বুজ আছে। সেই শীৰ্ণ পকীঘৰবোৰ দেখি জীৱদন্ত আচৰিত হ'ল । তেওঁ ক'লে, “খৰ্গ! সূৰ্য্য উদয় হোৱাৰ সময় হৈছে । চোৱা, এই সুৰঙ্গ পথেৰে আহি আমি কেনেকৈ এই শিথিল নগৰ পালো !”

“এয়ে জৰাজীৰ্ণ নগৰ? কিন্তু ইয়াত কি আছে? কিছুমান পকীঘৰহে মাত্ৰ ইয়াত আছে।” খৰ্গবমাই নিৰাশ হৈ কলে ।

“এইটোও হব পাৰে বহুদিন আগতে এইটো নগৰৰ প্ৰধান ভাগ আছিল । তান্ত্ৰিক আৰু জঁটা ভূতে ইয়াৰে কৰবাত সাপৰ দৰে গাঁতত সোমাই আছে । সিহঁত কেনেকৈ বাহিৰলৈ আহিব?” জীৱদন্তই কলে ।

কিন্তু জীৱদন্তই ভবাৰ দৰে তান্ত্ৰিক আৰু জঁটাভূত কোনো গাঁতত লুকাই থকা নাছিল । দুয়ো এটা ওখ মণ্ডপত এখন ওখ আসনত বহি থকা পূজাৰিনীৰ সম্মুখত গৈ আঠকাঢ়ি বহি আছিল । সেই পূজাৰিনীৰ দুয়োফালে দুটা ভয়ঙ্কৰ চেহেৰাৰ তৰোৱালধাৰী সৈনিক আছিল ।

পূজাৰিনীৰ চকুৰে যেন জুই ওলাই আছিল, তেওঁ দাঁত কৰছি কলে, “অধম তান্ত্ৰিক, মূৰ্খ ভূত, উঠ এতিয়া তহঁতৰ মূখামিৰ বাবে মানুহে এই পৱিত্ৰ নগৰৰ ৰহস্যৰ কথা জানিব পাৰিলে ।”

“মহাশক্তি, আপুনি আদেশ দিলে সেই মানুহ দুটাক বন্দি কৰি আনি মহাভূতৰ বলি কৰিব পাৰে ।” তান্ত্ৰিকে থৰথৰ কৈ কঁপি কঁপি কলে ।

হ'ল ।” ইয়াকে কৈ জীৱদন্তই গুহাৰ ভিতৰত জ্বলি থকা জোঁৰ এডাল হাতত লৈ ফুটাটোৰে বাহিৰলৈ দলিয়াই দিলে । সেই জোঁৰৰ পোহৰত তেওঁলোকে এটা সুৰঙ্গ পথ দেখিবলৈ পালে ।

খৰ্গ আৰু জীৱদন্ত দুয়ো সেই ফুটাটোৰে পিছলি গৈ সুৰঙ্গ পথটো পালে । তাত তেওঁলোকে শিলৰ বাহিৰে একো দেখা নাপালে । খৰ্গ বমাই খাপৰ পৰা তৰোৱাল উলিয়াই আনখন হাতেৰে জোঁৰ লৈ সুৰঙ্গ পথেৰে আগবাঢ়িল । তেওঁ নিজৰ মন্ত্ৰ দণ্ডালেৰে দেৱালত কোবাই কোবাই গৈ আছিল আৰু এইটো জানিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল তাত কৰবাত ৰহস্য দ্বাৰ আছেনেকি?

এইদৰে সুৰঙ্গ পথেৰে তেওঁলোক দুই মিনিট সময় গৈ আছিল । শেষত তেওঁলোকে

পূজাৰিণীয়ে এটা বিকট হাঁহি মাৰি কলে, তোৰ জঁটাভূতে মুখৰ আগলৈ আহাৰ আনিলেহে খাব পাৰে । মহাভূতৰ কৃপাত আমাৰ বিনা চেষ্টাতে সেই মানব দুজন আহি আমাৰ নগৰত উপস্থিত হৈছে । একো নজনাকৈ তেওঁলোকে ইয়ালৈ কেনেকৈ আহিল, তেওঁলোকক বলি দিয়াতো বিপদ হব ।”

“বুজিব পাৰিছো মহাশক্তি, আমি বুজিব পাৰিছো ।” এইবুলি কৈ তাত থকা সকলোৱে চিঞৰিবলৈ ধৰিলে ।

পূজাৰিণীয়ে সিহঁতৰ ফালে দৃষ্টি নিষ্ক্ষেপ কৰি কলে, “মই যি কব খুজিছো, মনোযোগেৰে শুন । মূৰ্খহঁত, তহঁতে সেই যুৱক দুজনক ধৰ, কিন্তু কোনো হানি নকৰিবি । মোৰ ওচৰলৈ লৈ আহ । সূৰ্য্যোদয় হলেই ।

তেওঁলোকে এতিয়া আমাৰ পৱিত্ৰ ভৱনবোৰতনো কি আছে তাকে চাব যাব পাৰে । তহঁতে মনে মনে তেওঁলোকক অনুসৰণ কৰ । তেওঁলোক দুয়ো কি কথা কয় তাকো শুনিবি । মধ্যাহ্নৰ শুভ মুহূৰ্ত্তত তেওঁলোকক ধৰি মোৰ ইয়ালৈ লৈ আহিবি ।

তেতিয়ালৈকে তেওঁলোকক মুক্ত ভাবে ঘূৰিবলৈ দিবি ।”

“আপোনাৰ যি আজ্ঞা,” এইবুলি কৈ পূজাৰিণীৰ চাৰিও সৈৱকে মণ্ডপৰ পৰা বাহিৰলৈ আহিল ।

জঁটাভূতৰ অসন্তুষ্টিৰ সীমা নাছিল । সি দৌৰি, ওপৰলৈ জপিয়াই কলে, “গুৰুজী, পিছফালৰ পৰা গৈ সিহঁতৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিম আৰু দুয়ো যুৱককে খাই পেলাম । সিহঁত দুয়োৰো বাবে আমি মহাশক্তি পূজাৰিণীৰ ক্ৰোধৰ চিকাৰ হলো আৰু গালি শুনিব লগা হ’ল ।

“মোৰো ঘোৰ অপমান হ’ল ।” ইয়াকে কৈ তান্ত্ৰিকে একে টানে খাপৰ পৰা চুৰিখন উলিয়াই লৈ কলে, “চোৱা, সিহঁত দুয়ো সুৰঙ্গ পথৰ সন্মুখত বহি আছে । আমি সিহঁত দুয়োকে হত্যা কৰি অৰণ্যৰ মাজলৈ পলাই যাম । পূজাৰিণীয়ে লাগিলে যিমানেই তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰ নাজানক, আগলৈ আমি আৰু তেওঁৰ গালি শুনিব লগা নহয় । আমি নুশুনোৱে ।” ইয়াকে কৈ সিহঁত বাঘৰ দৰে জপিয়াই খৰ্গ আৰু জীৱদন্তৰ ফালে আগবাঢ়ি গ’ল ।

(ক্ৰমশঃ)

এক মহান সভ্যতাত এভূমুকি

যুগে যুগে সত্যৰ বাবে গৌৰৱময় অনুসন্ধান

১৪. অধিকাৰ বল - তপোবল

অধ্যাপক দেৱনাথে তেওঁৰ নাতি-নাতিনীৰ লগত কিছু সময় নদীৰ পাৰত ফুৰিলে, তাৰপিছত বাগিছালৈ আহি সকলোৰে লগত এঠাইত বহিললৈ গৈ।

“বশিষ্ঠ বহুত মহান ঋষি আছিল ককা.....! কিন্তু বিশ্বামিত্ৰৰ ব্যৱহাৰৰ কথা বুজিব নোৱাৰিলো। এজন মুনিয়েনো আন এজন মুনিক কেনেকৈ হত্যা কৰিব খোজে? মুনিয়েনো কৰবাত এনে কথা চিন্তা কৰিব পাৰে নে?” সন্দীপে সুধিলে।

“দাদা, পিতাৰ আগত, অধ্যাপকৰ আগত, ঘৰলৈ কোনোবা আলহী আহিলে তেওঁৰ সন্মুখত তুমিও ভাল আৰু নশ্ৰল’ৰাৰ দৰে আচৰণ কৰা। যেতিয়াই তেওঁলোক তাৰ পৰা উঠি যায়, তেতিয়া তুমি মোৰ পিছত লাগা আৰু মোক ঠাট্টা কৰি থাকা।” দাদাকৰ হাতত চাহৰ কাপটো তুলি দি চামেলিয়ে কলে।

দেৱনাথে হাঁহি হাঁহি কলে, “তুমি যি কৈছা ঠিকেই। কিন্তু যি কোনো বিষয়কে দুই ফালৰ পৰা চাব পাৰা আৰু চোৱাতো উচিত। সন্দীপ বৰ দুষ্ট, কিন্তু কিছুমান কথাত তেওঁ খুব ভাল আৰু নশ্ৰল’ৰাৰ দৰে ব্যৱহাৰ কৰে। এইটো হ’ল তোমাৰ মত।

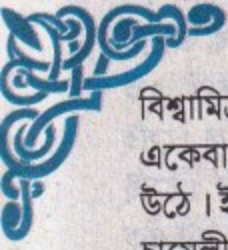
এইটোকে অন্য ভাবেও কব পাৰি-সন্দীপ ভাল আৰু নশ্ৰল’ৰা, কিন্তু কিছুমান কথাতহে দুষ্টালি কৰি থাকে। এনেদৰেও কব পাৰি নহয়নে?”

“তুমি শুনিছা। ইয়াকে কয় বিবেক!” এইবুলি কৈ সন্দীপে ভনীয়েকৰ কাণখন মুচৰি দিলে।

“হাঁ.....!হাঁ.....!! কথাতো যেতিয়া তোমাৰ অনুকূলে হয় তেতিয়া তুমি বিবেক বুলি কোৱা আৰু মানি লোৱা।” কথাটো কৈ চামেলিয়ে ভায়েকৰ হাতখন কাণৰ পৰা গুচাই দলে।

মানুহৰ স্বভাৱ যদি আধা মৃগ হয় আধা দৈৱ। সাধুতা আৰু ক্লেশতা এজন মানুহৰ গাতে থাকিব পাৰে। বিশ্বামিত্ৰৰ ক্ষেত্ৰত এইটো শতকৰা এশই সঁচা। সাধাৰণ অৱস্থাত তেওঁ মহামুনিৰ পৰ্য্যায়লৈ উঠিছে। বাহিৰৰ পৰা তেওঁক দয়াহীন আৰু ক্লেশ যেন লাগে। কোনো এজন ব্যক্তিৰ বিষয়ে মন্তব্য কৰাৰ আগতে সেই ব্যক্তিৰ আতিপুৰি আৰু তেওঁ সন্মুখীন হোৱা পৰিস্থিতিৰ বিষয়ে স্পষ্ট ভাবে জনা উচিত আৰু পৰীক্ষা কৰি চোৱা উচিত।” দেৱনাথে কলে।

“অধিক মৰম-স্নেহ দেখুৱা বাবে ডাঙৰ দাদা দুষ্ট হৈ গৈছে। এইটো মই ভালদৰে জানো।

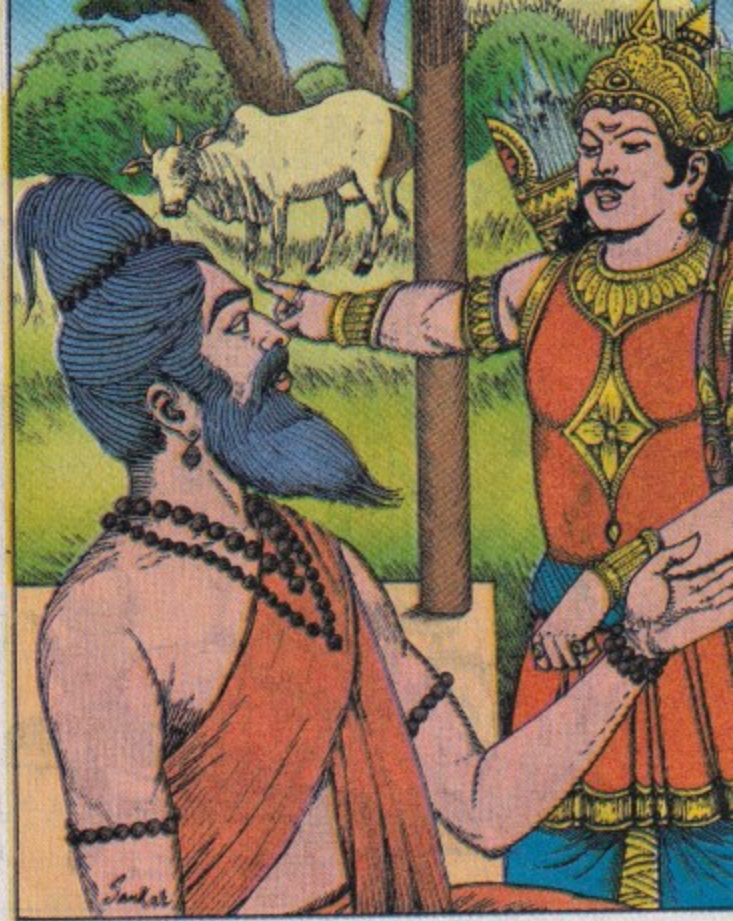
বিশ্বামিত্ৰও সকলো সময়তে ক্ৰোধিত হৈ থাকে । একেবাৰে সৰু কথাতো তেওঁ খঙতে অগ্নি শৰ্মা হৈ উঠে । ইয়াৰ অন্তৰালত কিবা কাৰণ আছে নেকি?” চামেলীয়ে হাঁহি মাৰি সুধিলে ।

“বিশ্বামিত্ৰৰ খঙক মইতো সমৰ্থন কৰা নাই, কিন্তু এনে বহুতো ঘটনা আছে, যাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ কৰিব পাৰি তেওঁ কিয় ইমান ক্ৰোধিত হৈছিল ।” ইয়াৰ পিছত দেৱনাথে বিশ্বামিত্ৰৰ ক্ৰোধৰ কাৰণ কবিলে ধৰিলে ।

বিশ্বামিত্ৰ কোনো সাধু লোক নাছিল, শাস্ত্ৰজ্ঞ পণ্ডিতো নাছিল । কিন্তু তেওঁক আমাৰ দৰে সাধাৰণ মানুহ বুলি কব নোৱাৰি । তেওঁ এজন আদৰ্শবান শাসক হিচাবে কান্যকুজৰ শাসন ভাৰ চলাইছিল । কিন্তু, তেওঁৰ অহংকাৰৰ মাত্ৰা অলপ বেচি আছিল । অন্য ৰাজাসকলৰ তুলনাত তেওঁৰ অহংকাৰ আৱশ্যকতকৈ বেচি আছিল ।

বিশ্বামিত্ৰই এদিন চিকাৰ কৰিবলৈ গৈছিল আৰু বহুত সময় ধৰি নিৰ্বিঘ্নে চিকাৰ কৰি আছিল । দুপৰীয়াৰ সময়ত তেওঁ বিশ্ৰাম লবলৈ বশিষ্ঠ মুনিৰ আশ্ৰমলৈ গ’ল । মুনিয়ে ৰজা আৰু তেওঁৰ পৰিয়ালবৰ্গক স্বাগতম জনালে আৰু অতিথি সৎকাৰ কৰিলে । সকলো প্ৰকাৰ সুস্বাদু ব্যঞ্জনৰে ভোজনৰ ব্যৱস্থা কৰিলে । বিশ্বামিত্ৰই মুনিৰ অতিথিক খুউৱাৰ ব্যৱস্থা দেখি আচৰিত হ’ল । তেওঁ বুজিব পৰা নাই এজন মুনিয়ে এনে নানা ধৰণৰ ব্যঞ্জন কেনেকৈ বনাতে । কিছুমান আশ্ৰম বাসীয়ে নদীৰ পাৰত চৰি ফুৰা এজনী সুন্দৰ গাই দেখুৱাই কলে, “চাওক, মুনিৰ এইজনী নন্দিনী নামৰ হোম ধেনু । মুনিয়ে যি বিচাৰে সকলো ইচ্ছা পূৰণ কৰিব পৰা এইজনী দিব্যধেনু ।”

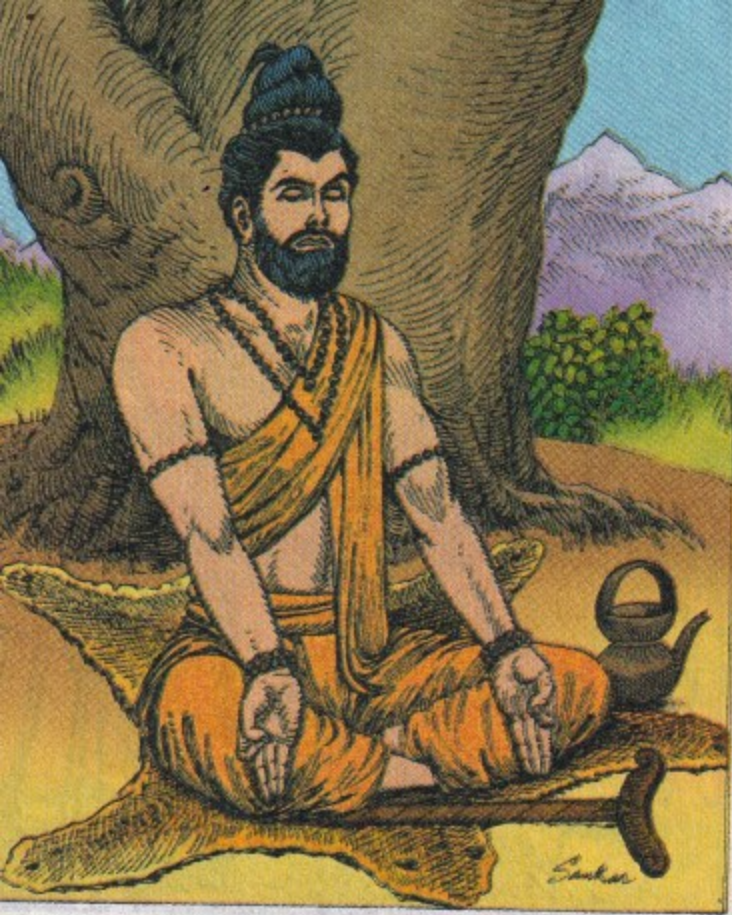
মুনিৰ আশ্ৰমবাসী সকলৰ ধন সম্পদ আৰু ৰাজ্য বিস্তাৰৰ প্ৰতি কোনো আশক্তি আৰু লোভ নাই । এনে আশ্ৰমত সকলো ইচ্ছাকে পূৰণ কৰিব পৰা গাই হ’ল এই নন্দিনী । বিশ্বামিত্ৰই ভাবিলে

এনে এজনী গাই যদি মোৰ লগত থাকে তেতিয়াহলে প্ৰজাসকলৰ কোনো দুগতি নহব, সকলো কষ্টৰ পৰাই তেওঁক ৰক্ষা কৰিব । লগতে অতি সহজে ৰাজ্য বিস্তাৰ কৰিব পৰা যাব । তেতিয়াই তেওঁ সিদ্ধান্ত কৰিলে যিকোনো প্ৰকাৰে গাইজনী তেওঁৰ নিজৰ কৰি লবই ।

হোমধেনুজনী তেওঁক দিবলৈ বিশ্বামিত্ৰই বশিষ্ঠৰ আগত প্ৰস্তাৱ দিলে । কিন্তু বশিষ্ঠই নিজৰ অসমৰ্থতাৰ কথা ব্যক্ত কৰি ৰজাৰ প্ৰস্তাৱ মানি নললে । বিশ্বামিত্ৰৰ ইচ্ছা অস্বীকাৰ কৰি বশিষ্ঠই কলে, এই গাইজনী আশ্ৰমত থাকিব খোজে নে ৰাজপ্ৰাসাদত থাকিব খোজে ইয়াৰ সিদ্ধান্ত তাই নিজে লব । তাইক শাসন কৰাৰ অধিকাৰ তেওঁ নাৰাখে ।

বশিষ্ঠৰ কথা শুনি বিশ্বামিত্ৰৰ খঙে সীমা পাৰ হৈ গ’ল । এজন মুনি হৈ ৰজাৰ ইচ্ছাৰ ওপৰত বাধা দিয়ে, তেওঁৰ কথা অস্বীকাৰ কৰে । খঙতে উন্মত্ত হৈ তেওঁ সৈনিক সকলক আদেশ দিলে গাইজনী যেন ৰাজধানীলৈ লৈ যায় । কিন্তু সৈনিকবোৰ গাইৰ ওচৰ চাপিবই নোৱাৰিলে ।

কোনো অদৃশ্য শক্তিয়ে তেওঁলোকক তাৰপৰা খেদি দিলে ।

বিশ্বামিত্ৰই ৰাজধানীলৈ উভতি আহি এইবাৰ বহুতো সৈন্য লৈ আহিল । তথাপিতো তেওঁ একো কৰিব নোৱাৰিলে । হোমধেনুৰ পৰা উদ্ভব হোৱা সৈনিক সকলে বিশ্বামিত্ৰৰ সৈন্যবোৰক বিবুধিত পেলাই দিলে । তেওঁলোকে উপাই নেদেখি পলাবলৈ ধৰিলে ।

বিশ্বামিত্ৰই নিজৰ অসহায়তাত ক্ৰোধিত হৈ উঠিল । তেওঁ হোমধেনুৰ মহত্ব দেখি স্তম্ভিত হৈ গ'ল । এই পৰাজয়ে তেওঁৰ শিৰ নত কৰিলে । তেওঁ কিংকৰ্ত্তব্যবিমূঢ় হ'ল ।

বিশ্বামিত্ৰৰ এই সত্যতো বুজি পাবলৈ বেচি সময় নালাগিল যে, বশিষ্ঠই নিজৰ অদ্ভুত তপোবলেৰে তেওঁৰ সৈন্যবোৰক পৰাস্ত কৰিলে । ইয়াৰ বাবে বশিষ্ঠই মানব শক্তি ব্যৱহাৰ কৰা নাই । বিশ্বামিত্ৰই ৰাজসিংহাসন ত্যাগ কৰি তপস্যা কৰিবলৈ ধৰিলে । যদিও তেওঁ খুব কম সময়ৰ ভিতৰতে অদ্ভুত শক্তি লাভ কৰিলে তথাপি তেওঁ নিজৰ অহংকাৰক বশিভূত কৰিব নোৱাৰিলে । ৰজাৰ মনত তেতিয়াও

গৰ্ব ভাব আছিল । কিন্তু নিজৰ একান্ত সাধনাৰ বলত শেষত তেওঁ অহংকাৰকো বশ কৰিব পাৰিলে ।

নিজৰ আকাংক্ষাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ আগ্ৰহ তেওঁৰ যথেষ্ট আছিল । সেয়েহে তেওঁ এক সাহসীকতাপূৰ্ণ কাম কৰিবলৈ সিদ্ধান্ত কৰিলে । সেই সময়ত সত্যব্রত নামৰ এজন ৰজা আছিল । সেই যুৱৰাজে তিনিটা পাপ কৰিছিল, সেয়েহে তেওঁক ত্ৰিশঙ্কু বুলিও কোৱা হৈছিল । তেওঁ প্ৰজাসকলৰ কল্যাণ হোৱাতো ভাল নাপাইছিল । সেয়েহে তেওঁৰ পিতাই তেওঁক বনলৈ যাবলৈ আদেশ দিলে । যেতিয়া তেওঁ বনত আছিল তেতিয়া ঘোৰ আকাল হৈছিল । সেইসময়ত বিশ্বামিত্ৰ ধ্যান মগ্ন হৈ আছিল, সেয়েহে তেওঁৰ পৰিয়ালবৰ্গক চোৱাচিতা কৰিবলৈ কোনো নাছিল । এনেকুৱা দুৰ্দ্দিনত ত্ৰিশঙ্কুৱে তেওঁক সহায় কৰিছিল । তেওঁ যোগোৱা আহাৰ খাই বিশ্বামিত্ৰৰ পৰিয়াল জীয়াই আছিল । তপস্যা কৰি ঘূৰি আহি বিশ্বামিত্ৰই ত্ৰিশঙ্কুৰ এই সহায়তাৰ কথা শুনি অতিকৈ সন্তুষ্ট হ'ল ।

ইয়াৰ পিছত ত্ৰিশঙ্কুৰ পিতাকে ত্ৰিশঙ্কুক যি দণ্ড দিছিল, তাৰ পৰা বেহাই দিলে । ত্ৰিশঙ্কুক সিংহাসনত বহুৱাই নিজে বানপ্ৰস্থি জীৱন কটাবলৈ বনলৈ গুচি গ'ল । ইয়াৰ পিছত ত্ৰিশঙ্কু এজন আদৰ্শ ৰজা হিচাবে প্ৰজাসকলৰ পৰ সুখ্যাতি অৰ্জন কৰিলে ।

কিছুদিন পিছত সশৰীৰেৰে স্বৰ্গলৈ যাবলৈ ত্ৰিশঙ্কুৰ মনত এক ইচ্ছা জাগিল । তেওঁ বশিষ্ঠ মুনিৰ আগত নিজৰ ইচ্ছাৰ কথা কলে আৰু ইয়াৰ বাবে আৱশ্যকীয় যজ্ঞ কৰিলে । অৱশেষত বশিষ্ঠই স্পষ্টভাৱে কলে যে সশৰীৰে স্বৰ্গলৈ যাবলৈ কোনো সুনিশ্চিত পথ নাই । শাস্ত্ৰতো এই বিষয়ে কোনো আৱশ্যকীয় পথৰ কথা কোৱা নাই । বশিষ্ঠৰ কথাত ত্ৰিশঙ্কু সন্তুষ্ট নহ'ল । তেওঁ অন্য মুনিৰ ওচৰলৈ গ'ল । কিন্তু কোনেও তেওঁক সহায় নকৰিলে । সকলো মুনিয়ে এইটো অসম্ভব বুলি কলে । অৱশেষত তেওঁ বিশ্বামিত্ৰৰ ওচৰলৈ গৈ নিজৰ ইচ্ছাৰ কথা কলে । ৰাজৰ্ষি বিশ্বামিত্ৰই ভাবিলে এইটোৱে তেওঁৰ বাবে ভাল সুযোগ, যাৰ দ্বাৰা প্ৰমাণ কৰিব

পাৰিব অন্য মুনিৰ তুলনাত তেওঁ কিমান মহান ।
তেওঁ এইটো প্ৰত্যাহ্বান হিচাবে ললে আৰু ত্ৰিশঙ্কুক
সশৰীৰেৰে স্বৰ্গলৈ পঠাবলৈ কথা দিলে । নিজৰ
তপস্যাত তেওঁৰ সম্পূৰ্ণ বিশ্বাস আছিল ।

তেওঁ যজ্ঞ কৰি তাত সম্পূৰ্ণ তপস্যা শক্তি অৰ্পণ
কৰিলে আৰু ত্ৰিশঙ্কুক স্বৰ্গৰ দুৱাৰ মুখলৈ আগবঢ়াই
দিলে । কিন্তু ইন্দ্ৰ আদি দেৱতাসকলে ত্ৰিশঙ্কুক স্বৰ্গত
প্ৰৱেশ কৰিবলৈ নিদি তললৈ নমাই দিলে ।

বিশ্বামিত্ৰই দেখিবলৈ পালে ত্ৰিশঙ্কু তললৈ নামি
আহি আছে তেতিয়া তেওঁ ধ্যানমগ্ন অৱস্থাতে
চিঞৰি উঠিল “বৈ যোৱা!” ত্ৰিশঙ্কু তাতেই বৈ গ’ল ।
বিশ্বামিত্ৰই নিজৰ তপস্যাৰ বলত এখন নতুন স্বৰ্গ
সৃষ্টি কৰিলে ।

অতি মনোযোগেৰে শুনি থকা সন্দীপে
সুধিলে, “ককা, ত্ৰিশঙ্কু এতিয়াও স্বৰ্গতে আছে
নেকি?” চামেলীয়েও কৌতুহলবসত একে প্ৰশ্নই
কৰিলে ।

“নাই! পিছত ত্ৰিশঙ্কুৱে স্বৰ্গলৈ গৈছিল । কিন্তু
তেওঁ সশৰীৰেৰে গৈছিল নে নাই এইটো জনা
নাযায় । এই ঘটনাটো কেৱল কাহিনী হিচাপে ললে
ভুল কৰা হ’ব । ইয়াৰ গূঢ়াৰ্থৰ প্ৰতিও আমি মনোযোগ
দিয়া উচিত । এই কাহিনীয়ে প্ৰমাণ কৰে অধিকাৰৰ

বলতকৈ তপোবল, ভৌতিক
শক্তিতকৈ আধ্যাত্মিক শক্তি
অতি শক্তিশালী ।

সাধাৰণতে দেখা যায়
সন্ন্যাসী, যোগী, ঋষি সকলে
ভৌতিক দেহক আধ্যাত্মিক
প্ৰগতিৰ পথত বধা বুলি ধৰি
লয় । কিন্তু এনেকুৱা সাহসী
আৰু আশাবাদীও আছে, যাৰ
দৃষ্টিত আধ্যাত্মিক সাধনাৰ
বাবে আত্মাৰ যিমান আৱশ্যক
শৰীৰৰো সিমানেই আৱশ্যক ।

তেওঁৰ বিশ্বাস, শৰীৰো স্বৰ্গপ্ৰাপ্তি হ’ব পাৰে ।
এনেকুৱা আশাবাদীৰ সপোন হয়তো কালিহে পুৰণ
হ’ব পাৰে ।

“কালি!” আচৰিত হৈ সন্দীপে সুধিলে । “এই
কালিয়ে ভৱিষ্যতক বুজাইছে । মানুহৰ নিৰ্মল
চৈতন্যৰ দ্বাৰা শৰীৰৰ তত্ত্বইহে এই কালত পৰিবৰ্ত্তন
হ’ব পাৰে । এই সত্য কুৰি শতিকাত শ্ৰীঅৰবিন্দই
আমাৰ সম্মুখত দাঙি ধৰিছে । আমাৰ এই বৰ্ত্তমান
সাধাৰণ জীৱন, দিবা জীৱনৰ ৰূপত পৰিণত হ’ব ।”

জীৱন মৰণৰ বশ আমাৰ এই স্থূল শৰীৰে এই
নতুন শুভ লক্ষণবোৰক নিজৰ
কৰি ল’ব । এইটো তেতিয়া অদ্ভুত
চৈতন্যৰ নিবাস হ’বগৈ । শ্ৰী
অৰবিন্দৰ এয়ে বিশ্বাস ।

“তাৰমানে ইয়াৰ অৰ্থ হ’ল
আমি প্ৰথমতে নিজৰ ভিতৰতে
এই অদ্ভুত চৈতন্যক বিচাৰিব
লাগে । ইয়াৰ মানে এইটোৱে
নহয়নে ককা?” চামেলীয়ে
সুধিলে ।

“হয়...! মা, তুমি ঠিকেই
কৈছা !” ইয়াকে কৈ ককা
দেৱনাথে নাতিনীয়েকক মৰম কৰি
দিলে ।

এই মাহত জন্ম হোৱা ব্যক্তি

কোনে বাক চিনেমা ভাল নাপায়? কিন্তু আমাৰ বেচি ভাগ মানুহেই যেতিয়া চিনেমা চাই হেঁপাহ পলাইছিল, সেইসময়ত সত্যজিৎ ৰায়ে চিনেমা কৰিবলৈ ভাল পাইছিল। এজন শ্ৰেষ্ঠ চলচিত্ৰ নিৰ্মাতা হিচাবে বিশ্বজুৰি সকলোৱে তেওঁক জানিছিল। বিশ্বৰ চিনেমা মানচিত্ৰত তেওঁৰেই ভাৰতৰ নাম উজ্বল কৰি ৰাখিছিল। তেওঁক বিভিন্ন পুৰস্কাৰেৰে সন্মানিত কৰা হৈছিল। তাৰ ভিতৰত শ্ৰেষ্ঠ হ'ল চিনেমা জগতলৈ জীৱন জোৰা অৱদানৰ বাবে ১৯৯২ চনত তেওঁলৈ আগবঢ়োৱা অস্কাৰ পুৰস্কাৰ।

১৯২১ চনৰ ২ মেত, সত্যজিৎ ৰায়ৰ কলিকতাত জন্ম হৈছিল। বাল্য কালৰে পৰা ৰায়ে চলচিত্ৰ আৰু কলাৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হৈছিল। দৰাচলতে তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ সকলোৱে কলা আৰু সাহিত্য অনুৰাগী আছিল। তেওঁৰ ককাদেউতাক উপেন্দ্ৰ কিশোৰ এজন লিখক আৰু প্ৰকাশক আছিল। তেওঁৰ দেউতাক সুকুমাৰ ৰায় এজন খ্যাতনামা বঙালী কবি আৰু সাহিত্যিক আছিল।

ভগবান তেওঁৰ প্ৰতি সদয় হৈ তেওঁক এজন প্ৰতিভাশালী ব্যক্তি ৰূপে গঢ়ি তুলিছিল। ৰায় এজন বহুমুখী প্ৰতিভা সম্পন্ন লোক আছিল। একেজন মানুহেই চলচিত্ৰ পৰিচালক, গীতিকাৰ, সঙ্গীত পৰিচালক, শিল্পী, লিখক, চিত্ৰনাট্যকাৰ, সাজ সজ্জা ডিজাইনাৰ, ফটোগ্ৰাফাৰ, সম্পাদক, কবি আৰু বুদ্ধিজীৱি আছিল। অতীতিৰ স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰাৰ পাছত সত্যজিৎ ৰায়ে ১৯৪১ চনত শান্তিনিকেতনত কলা আৰু চিত্ৰ শিল্প অধ্যয়ন কৰিছিল।

১৯৪৩ চনত প্ৰথমতে তেওঁ এটা এডভাৰটাইজিং এজেন্সিত কাম কৰিছিল। কিন্তু তেওঁৰ হৃদয়ত চলচিত্ৰ নিৰ্মাণৰ এক অদম্য হেঁপাহ সদায় আছিল। ১৯৫০ চনত কোম্পানীয়ে তেওঁক লন্ডনলৈ পঠাইছিল। তাত তেওঁ প্ৰায় পাঁচ মাহ আছিল। সেই সময় চোৱাত তেওঁ প্ৰায় ১০০ খন চিনেমা চাইছিল। তাৰ ভিতৰত ইটালীয়ান চিনেমা “বাইচাইকেল থিফ”খনে তেওঁৰ মনত গভীৰ সাঁচ বহুৱাইছিল আৰু তাৰ পৰাই চিন্তাশীল চিনেমা নিৰ্মাণৰ বাবে উদগনি পাইছিল।

তেওঁৰ নিৰ্মিত প্ৰথম চলচিত্ৰ আছিল ‘পথেৰ পাঁচালী’। এই ছবিখনে সত্যজিৎ ৰায়ক যশ আনি দিছিল।

সত্যজিৎ ৰায়

১৯৫৬ চনত হোৱা কেন ফিল্ম মহোৎসৱত এইখনে ভূয়সী প্ৰশংসা লাভ কৰিছিল। এই ছবিখনে তাত শ্ৰেষ্ঠ হিউমেন ডকুমেন্ট পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছিল। তেওঁৰ অন্যান্য কথাছবিবোৰ হ'ল- অপৰাজিত (১৯৫৬), অপুৰ সংসাৰ (১৯৫৯), চাকলতা (১৯৬৪), সংৰঞ্জ কে খিলাড়ী (১৯৭৭), আৰু আগন্তুক (১৯৯১)। জয় বাবা ফেলুনাথ খনৰ বাবে তেওঁ শ্ৰেষ্ঠ শিশু চলচিত্ৰৰ জাতীয় পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছিল। তেওঁ ৪ খন শিশু চলচিত্ৰকে ধৰি মুঠ ৩০ খন চলচিত্ৰ নিৰ্মাণ কৰিছিল।

বন্ধুমহল আৰু সহকৰ্মী সকলৰ মাজত মাণিকদা নামে পৰিচিত সত্যজিৎৰায়ে মানুহৰ মনস্তত্ত্ব আৰু অৱস্থাৰ কথা ভালদৰে বুজি পাইছিল। তেওঁ শিশুৰ বাবে ‘গোপী গায়েন বাঘা বায়েন’ আৰু ‘হীৰক ৰজাৰ দেশে’ নামৰ দুখন গীতি ধৰ্মী ছবি নিৰ্মাণ কৰিছিল।

তেওঁ এজন সুদক্ষ কাৰ্টুনিষ্ট আৰু লিখক আছিল। তেওঁৰ ককাদেউতাকে প্ৰকাশ কৰা সন্দেশ নামৰ শিশু আলোচনীখন ১৯৬১ চনত তেওঁ পুনৰ প্ৰকাশ কৰিছিল।

১৯৯২ চনত তেওঁক ‘ভাৰত ৰত্ন’ সন্মানেৰে বিভূষিত কৰা হৈছিল। সেই বছৰে এপ্ৰিল মাহত তেওঁৰ মৃত্যু হৈছিল। চিনেমা প্ৰেমীসকলে আজিও তেওঁৰ নাম সন্মানেৰে সোঁৱৰণ কৰে।

মহান ভাৰত অভিযান

মৰমৰ বন্ধুসকল,

তৃষ্ণা আৰু তুহিন অতি ভাগ্যবান শিশু । তেওঁলোকে এই গ্ৰীষ্মৰ বন্ধত গোটেই দেশতে
এটা ৰোমাঞ্চকৰ অভিযান কৰিব আৰু এই আনন্দময় ভ্ৰমণৰ সঙ্গী-হবলৈ তেওঁলোকে
তোমাকো আমন্ত্ৰণ জনাইছে ।

এই সংখ্যা চান্দমামাত তোমাক দেশৰ চাৰিওফালে এক বিশাল ভাৰত অভিযানত লৈ
যাব । তাত তুমি কিছুমান প্ৰসিদ্ধ আৰু কিছুমান কম প্ৰসিদ্ধ ঠাই চাব পাৰিবা আৰু
সেইবোৰ ঠাইৰ ৰীতিনীতি, পৰম্পৰা সম্পৰ্কে কিছু নতুন কথা জানিব পাৰিবা ।
তুমি ইয়াত বহুতো কাৰ্য্যত অংশ গ্ৰহণ কৰিব পাৰিবা আৰু বহুতো কথা
জানিব পাৰিবা । আশাকৰো এই ভ্ৰমণ তোমাৰ ভাল লাগিব ।

তুমি এই ভ্ৰমণ কেনে পালা আমাক লিখি জনাবা ।

শুভেচ্ছা থাকিল ।

Vishnu

বিশ্বম

“ইয়াঃ!” তৃষ্ণাই আনন্দতে চিঞৰি উঠিল। “আহা : আমি এতিয়া ভাৰত যাত্ৰা কৰিম।” সেইটো আছিল তেওঁৰ ভায়েক তুহিন। তেওঁলোকে বছৰেকীয়া বিপোর্ট কাৰ্ড হাতত লৈ দেউতাকৰ ওচৰলৈ দৌৰি গৈছিল। দুয়োজনে শ্ৰেণীত প্ৰথম হৈছিল। কণমানিহঁত তোমালোকে ভালেই কৰিছা। তোমালোকে তোমালোকৰ কথা ৰাখিছা। এতিয়া মোৰ কথা ও ৰাখিম।”

দেউতাকে তেওঁলোকক কথা দিছিল যে, যদি তেওঁলোকে পৰীক্ষাত ভাল ফল কৰে তেওঁলোকক গ্ৰীষ্মৰ বন্ধত দেউতাকে ভাৰতৰ কিছুমান বোমাঞ্চকৰ ঠাইলৈ লৈ যাব। ঠিক, তেওঁলোকে সেইটো কৰিছিলো। কেইদিনমান পিছত তেওঁলোকে মেপবোৰ ভালদৰে চাই ভ্ৰমণসূচী তৈয়াৰ কৰিছিল, আৰু টিকেট কাটি আসন সংৰক্ষণ কৰিছিল। তেওঁলোকে বেলগাড়ী,

উৰাজাহাজ, বাছ, মটৰকাৰ আনকি গৰুৰ গাড়ীৰেও ভ্ৰমণ কৰিব। তেওঁলোকে কিছুদিন হোটেলত থকাৰো আঁচনি কৰিছিল আৰু কিছুদিন মুকলি আকাশৰ তলত থকাৰ কথা চিন্তা কৰিছিল।

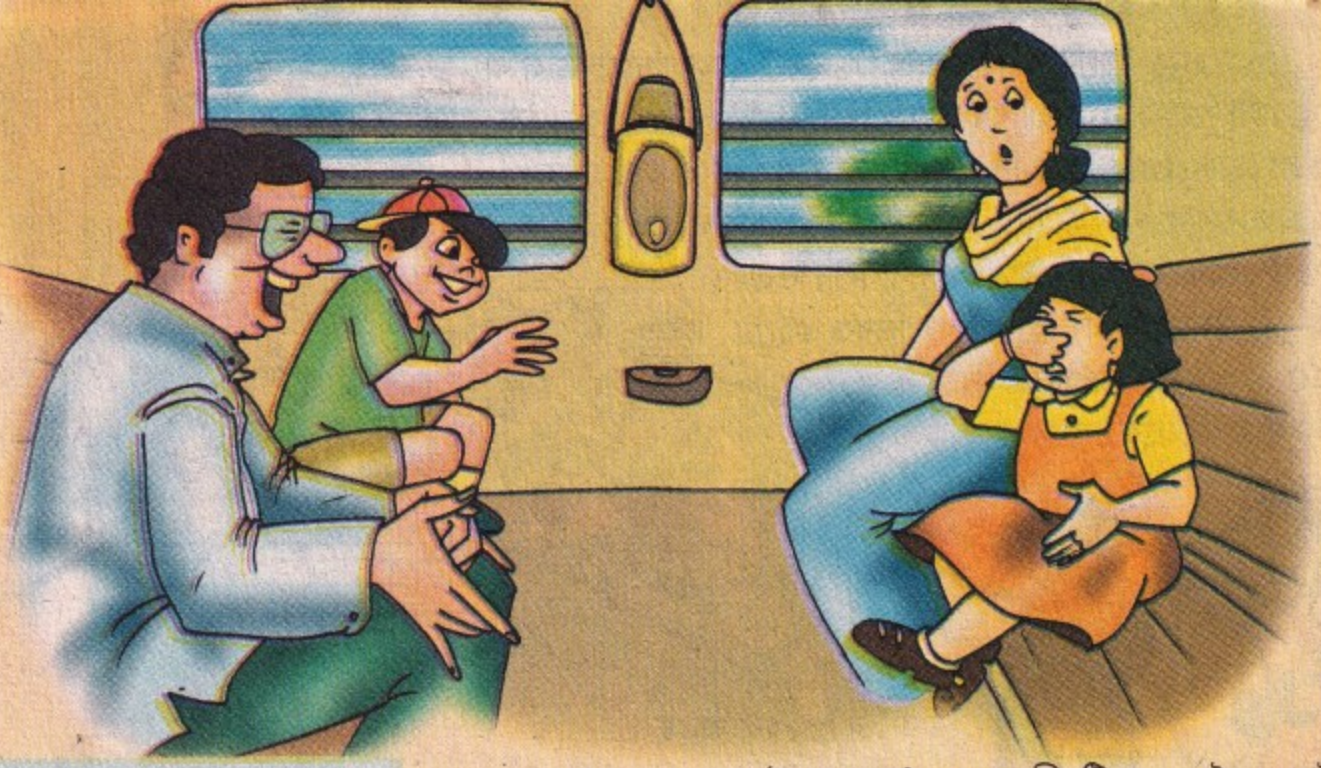
যাত্ৰাৰ সময়ত লবলগা সাৱধানতা

হেই! তুমি যাত্ৰাৰ বাবে সাজু হৈছানে?

- টিকেট আৰু আসন সংৰক্ষণৰ কাগজ-পত্ৰ আছে নে নাই ভালদৰে চাইলোৱা।
- ভ্ৰমণৰ সময়ত সদায় পাতল লাগেজ লবা। পিন্ধিবলৈ সুচল আৰু আৱশ্যকীয় কাপোৰ কানিহে লবা।
- নগদ টকাতকৈ ট্ৰেভেলৰ চেক আৰু ক্রেডিটকাৰ্ড লগত লোৱাই ভাল।
- ঔষধ আৰু প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ আহিলা লবলৈ নাপাহৰিবা।
- চানপ্লাছ, চানটেন লোচন আৰু কীটপতঙ্গ নিৰোধক দ্ৰব্য হাতৰ ওচৰতে পোৱাকৈ ৰাখিবা।
- যদি তুমি ট্ৰেকিঙত যাব খোজা তেতিয়াহলে প্ৰাথমিক চিকিৎসাৰ বাকচৰে সৈতে বেকপেক, এটা পানীৰ পাত্ৰ, লঘু আহাৰ, এজোৰ কাপোৰ, টৰ্চ লাইট, অতিৰিক্ত বেটাৰী আৰু এটা স্টেট লবা। বাইনোকুলাৰ, কেমেৰা আৰু ফিল্মবোল লবলৈ নাপাহৰিবা।

শুভ যাত্ৰা !

বহুতো ভাৰতীয় ৰাজকুমাৰে
তেওঁলোকৰ ৰাজ্যত নিজাকৈ
বেলগাড়ী চলাইছিল। শাসনকৰ্তা
সকলৰ বিলাসবহুল নিজা ডবা
আছিল। বৰোদাৰ গাইকোৱড়ে
আনকি ডবাৰ ভিতৰত এখন
সিংহাসনো স্থাপন কৰিছিল।

অৱশেষত মাক দেউতাকে ল'ৰা ছোৱালীদুটি লগত লৈ মুম্বাইৰ
ভিক্টোৰিয়া টাৰ্মিনাচত বেলগাড়ীত উঠিলে। “বেলগাড়ীত উঠিবলৈ
মজালাগে।” তুহিনে কলে। “এই ডবাটো ইমান আওপুৰণি আৰু
জৰাজীৰ্ণ” অপৰিস্কাৰ ডবাটোৰ ভিতৰত নাকত হাত দি তৃষ্ণাই কলে।
দেউতাকে এটা হাঁহি মাৰি কলে, “ঠিকেই, ভাৰতীয় বেল বহুত পুৰণি।
ইংৰাজসকলে আমাৰ দেশত বেলসেৱা প্ৰবৰ্তন কৰিছিল।”

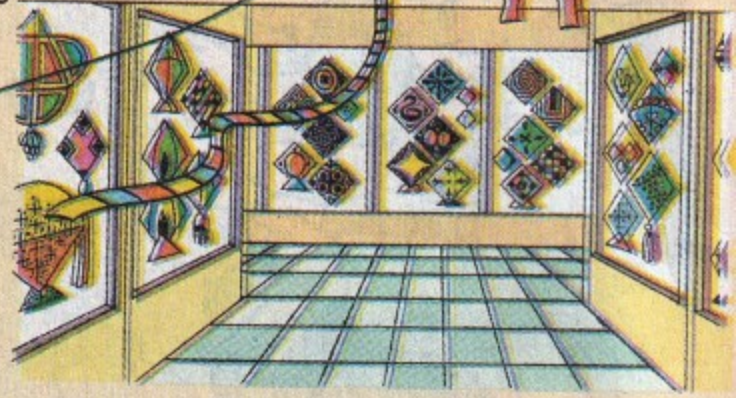
ভাৰতত প্ৰথমতে বেল চলিছিল বোম্বাই আৰু থানেৰ মাজত। ১৮৫৩
চনৰ ১৬ এপ্ৰিলত প্ৰথম বোম্বাইৰ পৰা যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিছিল। সেইদিনা
ৰাজহুৱা বন্ধৰ দিন হোৱা হেতুকে ৪০০ যাত্ৰীথকা বেলগাড়ীখন চাবলৈ
বহুতো মানুহ লগ হৈছিল। ২১ টা টোপ ধ্বনি আৰু গৱৰ্ণৰৰ বেণ্ডৰ
সঙ্গীতেৰে ৰাজকীয় বিদায় সম্বৰ্দ্ধনা জনোৱা হৈছিল।

“অ’ চোৱা”, তৃষ্ণাই শিকলিৰে বান্ধিৰখা এটা ডাঙৰ এল্চেচিয়ান
কুকুৰৰ ফালে আঙুলীয়াই কৈছিল। “হয়, তোমাৰ পোহনীয়া জন্তুয়েও
তোমাৰ লগত ভ্ৰমণ কৰিব পাৰে!” মাকে বুজাই কৈছিল। যদি তুমি

প্ৰথম শ্ৰেণীত ভ্ৰমণ কৰা
তোমাৰ কুকুৰটোও
তোমাৰ লগত নিব পাৰা।
কিন্তু তাৰ বাবে তুমি এটা
দুজনীয়া বা চাৰিজনীয়া
কোঠা তোমাৰ ব্যৱহাৰৰ
বাবে সংৰক্ষণ কৰিব
লাগিব আৰু অতিৰিক্ত
লাগেজৰ বাবে টকা দিব
লাগিব!”

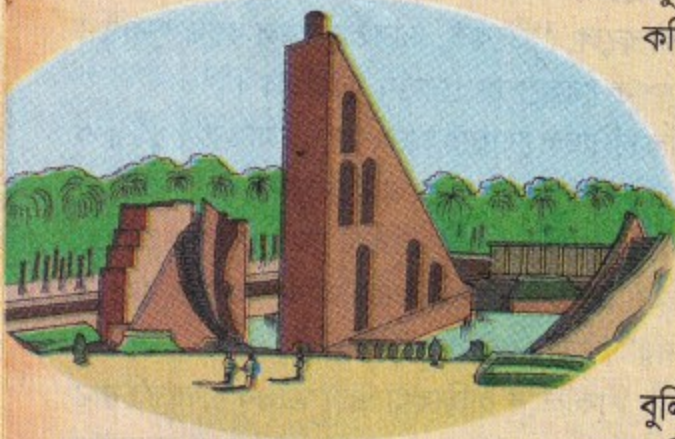

প্ৰথম ভ্ৰমণ বিৰতি আছিল বৰ্ণাঢ়া গুজৰাট। আহমদাবাদত ল'ৰা
ছোৱালী দুজনে চিলাৰ যাদুঘৰ (পতঙ্গ মিউজিয়াম) পৰিদৰ্শন কৰিছিল।
চিলা ভালপোৱা তুহিনৰ এইটো চাই খুব ভাল লাগিছিল।
এহেজাৰতকৈও বেচি চিলা এটা ঘৰতে ৰখা আছিল। আঃ হঃ!
তেওঁ আনন্দতে চিঞৰি উঠিছিল। পৃথিৱীৰ ভিতৰত
যি দুটা চিলাৰ যাদুঘৰ আছে তাৰ ভিতৰ এইটো
এটা। আনটো টোকিওত আছে। ৪৫০
টুকুৰা কাগজেৰে তৈয়াৰ কৰা চিলা এটা

ইয়াত ডিচপ্লে কৰা আছে।

ৰাজস্থানটো কিছু অভিজ্ঞতা হৈছিল। গোটেই পৰিয়ালটো জন্তৰ মন্তৰলৈ
গৈছিল। এই অবজাৰভেটৰীটো জয়পুৰৰ প্ৰতিষ্ঠাতা ২য় সৱাই জয় সিং-এ
নিৰ্মাণ কৰিছিল। তেওঁ এই অৱজাৰভেটৰীটো আৰু ইয়াৰ সজুলীবোৰ স্থানীয়
সময় জুখিবলৈ আৰু গ্ৰহণৰ সময় নিৰ্দ্ধাৰণ কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ
কৰিছিল।

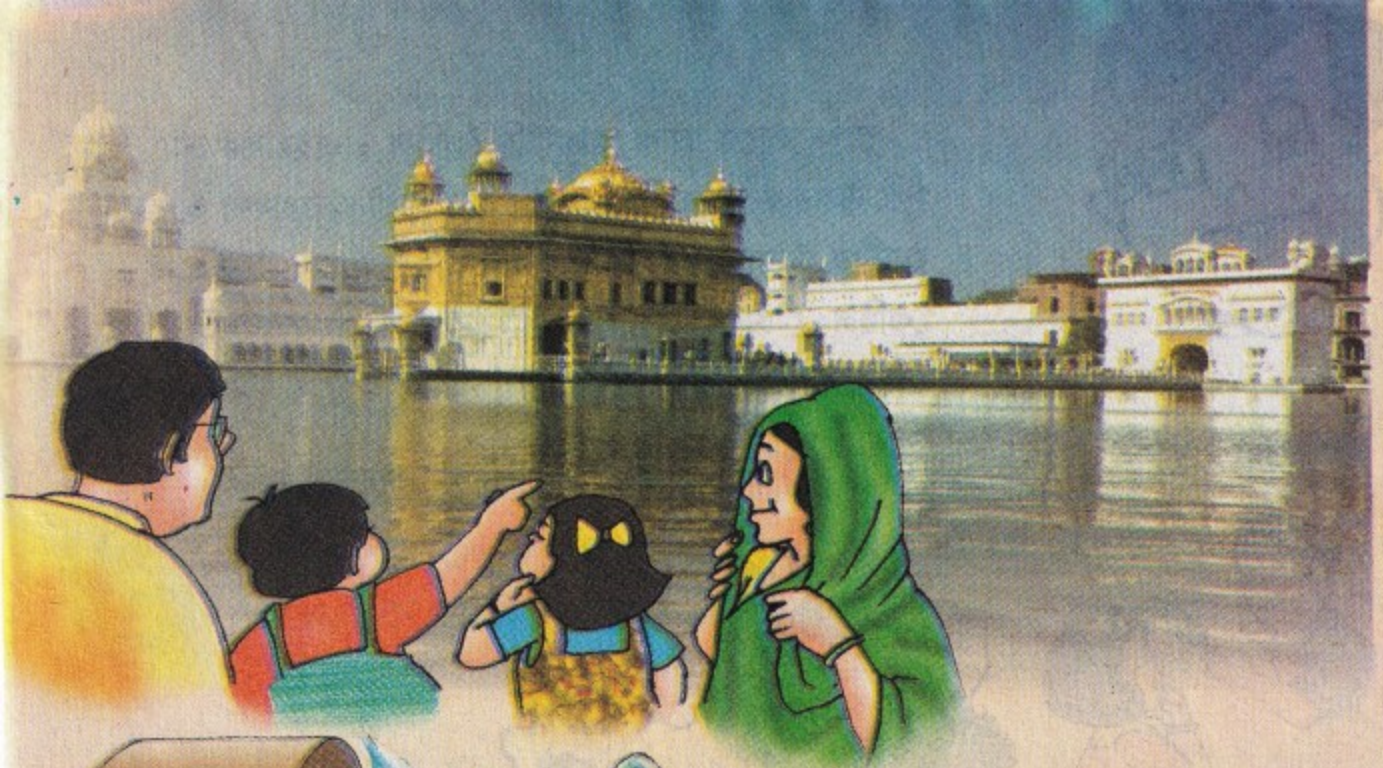
“কৰবাত খামুচি ধৰা, নহলে উৰুৱাই নিব।” মাকে
বগৰ কৰি কৈছিল, আৰু মাকে যে তেওঁলোকৰ ভৰিত
ধৰি টানিছে তেওঁলোকে জনাই নাছিল, আৰু
তেওঁলোকে ভয়তে হাৱা মহলৰ বেৰত ধৰি আছিল।
মাকে খুব জোৰে হাঁহি দিয়াত তেওঁলোক বিৰক্ত হৈছিল।
হাৱা মহল, এই পাঁচ তলাৰ অতালিকাটো বায়ুৰ প্ৰসাদ
বুলি কোৱা হয়। ১৫৩ খন সৰু খিৰিকী আৰু

বেলুকনি থকা এই প্ৰাসাদটো এনে ভাবে সজা
হৈছিল যে সকলো সময়তে ইয়াৰ ভিতৰেৰে ঠান্ডা বতাহ

বলি থাকে।

বাচাইত উৰি
নাঘাৰা

“তোমালোকে এক পবিত্র স্থানত প্রৱেশ কৰিছা ।
মাকে শাৰীৰ আঁচলটো মূৰত টানি লৈ তুহিন আৰু তৃষ্ণাক
কৈছিল । “ইয়াত ডাঙৰকৈ নাহাঁহিবা, বেয়া ব্যৱহাৰ
নকৰিবা, আনকি ডাঙৰকৈ কথাও নকবা । কিন্তু এই
সান্নিধ্যৰ বাণীৰ আৱশ্যক নহলেই । অমৃতচৰৰ স্বৰ্ণ
মন্দিৰত সোমোৱাৰ লগে লগে তাৰ শান্ত পৰিৱেশ
দেখি তুহিন আৰু তৃষ্ণা নিজেই শান্ত হৈ আছিল ।

“এই স্বৰ্ণ মন্দিৰ হ’ল ধৰ্মনিৰপেক্ষতাৰ এক প্ৰকৃত
উদাহৰণ ।” দেউতাকে সৰু সৰুকৈ তেওঁলোকক বুজাই
কৈছিল । “এই মন্দিৰৰ মাটি সম্ৰাট আকবৰে দান
কৰিছিল । গুৰু ৰামদাসে ১৫৭৭ চনত ইয়াৰ খনন কাৰ্য্য
আৰম্ভ কৰিছিল । ১৫৮৯ চনত মন্দিৰৰ আধাৰশিলা স্থাপন

কৰিছিল মিয়ান মীৰ নামৰ এজন মুছলমান ধৰ্ম গুৰুৱে !”

তুহিন আৰু তৃষ্ণাই মন্দিৰৰ গৰ্ভগৃহ হৰমন্দিৰ চাহিবত প্ৰৱেশ কৰিছিল, য’ত সুন্দৰ চন্দ্ৰতাপৰ তলত শিখ
ধৰ্মৰ পবিত্ৰ গ্ৰন্থ, ‘গ্ৰন্থ চাহিব’ ৰখা হয় । এদল ভক্তই তাত কীৰ্ত্তন গাই আছিল ।

দেউতাকে যেতিয়া কৰ সেৱা আগবঢ়াব খুজিলে তেওঁলোকেও উৎসাহেৰে ভাগ
ললে । তেওঁলোকে বাঢ়নি লৈ অন্যান্য কৰ-সেৱাৰ লগত মন্দিৰৰ মজিয়া পৰিষ্কাৰ
কৰিলে ; দেউতাকে ভক্তসকলৰ জোতাৰোৰ শাৰীপাতি থলে আৰু মাকে গৈ
সমূহীয়া ৰান্ধনীশালত গৈ কামত সহায় কৰিলে ।

কৰ সেৱা শেষ হোৱাৰ পাছত গোটেই পৰিয়ালটোৱে আনবোৰৰ লগত
মন্দিৰতে আহাৰ খাবলৈ বহিল । তেওঁলোকে ৰুতি, দালি আৰু চৰজিৰে
জুতি লগাই দুপৰীয়াৰ আহাৰ খালে ।

তেওঁলোকে আৰু আগবাঢ়ি গৈছিল। এইবাৰৰ ভ্ৰমণ
সৃষ্টি উত্তৰ ভাৰতৰ কেইখনমান বন্য প্ৰাণী অভয়াৰণ্য আৰু
জাতীয় উদ্যান। “আমি চিৰিয়াখানা নাচাও” তৃষ্ণাই
কৈছিল। “আমি অৰণ্যলৈ গৈ বন্যপ্ৰাণী চাব খোজো।”
তেওঁলোকে পাঁচখন প্ৰধান বন্যপ্ৰাণীৰ জাতীয় উদ্যানলৈ
যোৱা পথটো উলিয়াব পাৰিবানে ?

কুলু উপত্যকাৰ কাষত থকা বিখ্যাত হিমালয়ান জাতীয় উদ্যানখনলৈ তুমি এপ্ৰিল আৰু জুন মাহৰ ভিতৰত যাব পাৰা । তাৰ প্ৰধান আকৰ্ষণ হ'ল হিমবাঘ, পৰ্বতীয়া ছাগলি, যাক, সাৰেং চৰাই আৰু ক'লা ভালুক ইত্যাদি ।

শিৱালিক ৰেঞ্জৰ পাদদেশত থকা কোৰবেট জাতীয় উদ্যানখন বৃটিছ চিকাৰী আৰু প্ৰকৃতিবিদ জিম কোৰবেটৰ নামেৰে নামাকৰণ কৰা হৈছে । এই উদ্যানখনলৈ যোৱা উত্তম সময় হ'ল ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা মে মাহ । তাত তুমি বাঘ, হাতী, পেহুৱা, নোমাল ভালুক, নীলগাই, শৰপহু, চিতল, বনৰীয়া গাহৰি, কেঁটেলা পহু, আৰু চাৰিটা শিং থকা হৰিণা পহু দেখিবলৈ পাবা ।

হিমালয়ৰ পাদদেশত থকা ডুধৱা জাতীয় উদ্যানখন প্ৰথমতে চম্প্ ডীয়েৰ সংৰক্ষণৰ বাবে বনোৱা হৈছিল । পিছত বাঘ আৰু নাহৰফুটুকি বাঘো ৰখা হয় । অলপতে তাত গড়ো ৰখা হৈছে । সেই উদ্যানখনত বিভিন্ন ধৰণৰ চৰাইও আছে ।

বান্ধৱগড় জাতীয় উদ্যানত তুমি বাঘ, পেহুৱা, বনগৰু, চিতল, শৰপহু, নীলগাই আৰু নানান প্ৰজাতিৰ চৰাই দেখিবলৈ পাবা । সেই উদ্যানলৈ যোৱা অতি ভাল সময় হল ফেব্ৰুৱাৰীৰ পৰা জুন মাহৰ ভিতৰত ।

পালামৌ জাতীয় উদ্যানখন ১৯৭৩ চনত ব্যৱ প্ৰকল্পৰ ভিতৰত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে । তাত থকা জীৱ জন্তু, চৰাই ইত্যাদি হাতীবজ্জা আৰু মধুছানাত থকা টাৱাৰৰ পৰা তুমি চাব পাৰিবা । সেই উদ্যানলৈ যোৱা ভাল সময় হ'ল অক্টোবৰৰ পৰা মে মাহৰ ভিতৰত ।

বিন্দু চিহ্ন দিয়া অংশবোৰ
বং কৰা তেতিয়া তুমি ক'ত
আছা জানিব পাৰিবা !

তুহিনে বাছৰ পৰা জাপমাৰি
নামি হাত ভৰিবোৰ মেলি দিছিল।
তৃষ্ণাই ইতিমধ্যে চাৰিওফালে
কৌতুহলেৰে চাই আছিল।
তেওঁলোক ক'ত আছে? ইয়াত এটা
কু আছে। এইখন হ'ল বিহাৰৰ
অতি পবিত্ৰ ঠাই। তুহিনে এই
ঠাইখনৰ লগত জৰিত এজন
ব্যক্তিৰ এই ছবিখন আঁকিছে। তুমি
যদি বিন্দু চিহ্ন দিয়া অংশবোৰত বং
দিয়া তেতিয়া জানিব পাৰিবা এইজন
কোন। আৰু তাৰ পৰাই তুমি জানিব
পাৰিবা তেওঁলোক ক'লৈ গৈছিল।

প্ৰাচীনৰ পৰা আধুনিকলৈ। তেওঁলোকে ভাৰতৰ
ষ্টীল চিটিবোৰৰ মাজেৰে গৈছিল। সেই চহৰবোৰৰ
নাম সানমিহলিকৈ দিয়া আছে। তুমি সেইবোৰ
ঠিকমতে লিখিব পাৰিবানে?

১. কাৰোবো

৩. গাপুদুৰ

২. দমছেৰপুজা

৫. উৰকেৰালা

৪. ইলাভি

১. কাৰোবো

২. দমছেৰপুজা

৩. গাপুদুৰ

৪. ইলাভি

৫. উৰকেৰালা

৬. ভাৰত

৭. ভাৰত

৮. ভাৰত

এইটো আছিল তেওঁলোকে
কলিকতাত থকা প্ৰথম দিন, কিন্তু
ঘমাঙ গৰমে তুহিন আৰু তৃষ্ণাক
বিৰক্ত কৰিছিল। ভাগৰে পিয়াহে
তেওঁলোক ক্লান্ত হৈ পৰিছিল।

তেওঁলোকৰ দেউতাকৰ বন্ধু চেটাজী
আন্ধলে কৈছিল, “আহা, তোমালোকক মই
কলিকতাৰ বিখ্যাত মিঠাই খুৱাম! সেই খাই তোমালোকে অলপ
শক্তি পাবা!” তেওঁলোকে তেওঁৰ পিছ ললে। “তাৰ মানে বসগোল্লাৰ
কথা কৈছে?” তৃষ্ণাই সুধি সুধি চেটাজী আন্ধলৰ পিছে পিছে দৌৰিবলৈ ধৰিলে।
“হয়, বসগোল্লা, ৰাজভোগ, ৰসমলাই, খীৰমোহন, ছম্ছম, মিষ্টি দৈ আৰু.....।”
“আঃ!” তুহিনৰ চকুদুটা বসগোল্লাৰ দৰে গোল হৈ পাবিল। “সঁচাকৈয়ে এইবোৰ
বঙালী মিঠাইনে?”

সূতানতিৰ নবীন চন্দ্ৰ দাসে
১৮৬৮ চনত প্ৰথমতে বসগোল্লা
তৈয়াৰ কৰিছিল। তেওঁ গাখীৰৰ
চানা ফটাই সেই চানাবোৰ সৰু সৰু
বলৰ দৰে লাৰু কৰি সেইবোৰ
ৰসাল কৰিবলৈ চেনিৰ ৰসত
সেইবোৰ গৰম কৰিছিল। এইদৰে
স্পঞ্জৰ দৰে বসগোল্লা বনোৱা
হৈছিল।

লেডিকিন হ’ল চানাৰ লাৰুবোৰ ভাজি
চেনিৰ ৰসত দি কৰা এবিধ মিঠাই। এই মিঠাই
বিধ ভাৰতত থকা বৃটিছ ভাইচৰয়ৰ পত্নী লেডি
কেনিঙৰ নামেৰে নামকৰণ কৰা হৈছিল। সেই লেডি
কেনিঙ পৰা অপভ্ৰংশ হৈ লেডিকিন হৈছে গৈ।

মিষ্টি দৈ বনোৱাৰ নিয়ম:

এক লিটাৰ দৈ পগাই পগাই আধা
লিটাৰ কৰা।

এক টেবিল চামোচ চেনি পেনত লৈ
জুইত তপতাই তাৰ ৰসখিনি বাদামি
ৰঙৰ হবলৈ দিয়া।

সেই চেনিৰ ৰসখিনি গৰমে
থাকোতে গাখীৰত ঢালি দিয়া।

তাত সৰু কাপৰ
একাপ দৈ ঢালি দিয়া।

বাঃ কি
সোৱাদ!

আৰু কেই
ঘণ্টামানৰ ভিতৰতে
তোমাৰ সুস্বাদু মিষ্টি
দৈ খাব পৰা হব।

সেইখিনি ভালদৰে লৰাই
সৰু সৰু মাটিৰ পাত্ৰত
ঢালি সেইবোৰ অলপ গৰম
গঠিত থৈ দিয়া।

ধুনীয়া পাহাৰী ৰাজ্য, সেউজীয়া চাহ বাগিচা, ঠান্ডা জলবায়ু, কোমল মধুৰ সঙ্গীত, ছন্দময় নৃত্য । উত্তৰ পূব ভাৰতৰ এইবোৰ হ'ল বিশেষ বৈশিষ্ট্য । শিশুসকল এক উত্তেজনাৰ্ণৱ ভ্ৰমণ অভিযানত গৈছিল । তেওঁলোক ক'লে গৈছিল তুমি জানিব নিবিচৰানে ? ইয়াৰ তলত কিছুমান সূত্ৰ দিয়া আছে । তাৰ আঁত ধৰি তেওঁলোকে ভ্ৰমণ কৰা ঠাইবোৰ উলিয়াব পাৰিব নে ?

১. চাংহাই, প্ৰাণচঞ্চল হৰিণ ইয়াত নাচি থকা দেখা যায় ।

২. এইখন নো কি ঠাই, য'ত বাহৰ লাঠিৰ সঙ্গীতত বাঁহ নৃত্য দেখা যায় ।

৩. আঃ ! কি ডাঙৰ নদী দ্বীপ ! এইটোৱে সৰ্ববৃহৎ এই পৃথিৱীত ।

৪. আঃ ! কি মধুৰ গোন্ধ ! এইখনেই হ'ল এচিয়াৰ ভিতৰত সৰ্ববৃহৎ চাহ বাগান ।

৫. চীনৰ মাজেৰে অকাই পকাই বৈ আহি, ইয়াৰ পৰাই ব্ৰহ্মপুত্ৰই ভাৰতত প্ৰৱেশ কৰিছেহি ।

৬. ইয়াতকৈ ডাঙৰ কোনো বৌদ্ধ মঠ এচিয়াত নাই ! ইয়াতে জন্ম গ্ৰহণ কৰিছিল ৬ষ্ঠ জন দলাই লামাই ।

৭. এইখনেই পৃথিৱীৰ ভিতৰত বেচি বৰষুণ হোৱা ঠাই, য'ত ধাৰমাৰ বৰষুণ হয় ।

৮. ইয়াৰ ওপৰেৰে ঠান্ডা বতাহ বৈ যায়, মেঘালয়ৰ এইখন অতিকৈ মনোহৰ ঠাই ।

৯. পৃথিৱী বিখ্যাত এক শিঙিয়া গড়, মুকলি মনে ঘূৰি ফুৰে এই অভিযাৰণ্যত ।

যদি তুমি শুদ্ধ উত্তৰটো অনুমান
কৰিব পৰা নাই, পৃষ্ঠাৰ ওপৰ ফালটো
তল কৰি ঘূৰাই চোৱা ।

১২৮৩৭৫

১২৮৩

১২৮৩৭৫

১২৮৩

১২৮৩৭৫

১২৮৩৭৫

১২৮৩৭৫

১২৮৩৭৫

১২৮৩৭৫

১২৮৩

তা খিন খিন তা...

তুহিন আৰু তৃষ্ণা যে ক্লাচিকেল
নৃত্য ভাৰতনাট্যমৰ ছাত্ৰ ছাত্ৰী
আছিল তুমি জানিছিলানে ?
সেয়েহে তেওঁলোকৰ দেউতাকে
আৰু কেইটিমান জনপ্ৰিয়
নৃত্যৰ ধৰণ তেওঁ-
লোকক দেখুৱাব
খুজিছিল। এটা মাৰ্চিয়েল
লোক কলাৰ ধৰণ দেখি তুহিনে কৈছিল
“মই এইটোও শিকিব খোজো।”

মণিপুৰত তেওঁলোকে মণিপুৰী সকলৰ ক্লাচিকেল মণিপুৰী নৃত্য চাইছিল।
নৃত্যশিল্পীসকলে বালক কৃষ্ণৰ ভাৱত কৃষ্ণলীলা দেখুৱাইছিল। নৃত্যৰ জিক্‌মিকিয়া
সাজ-পাৰবোৰে নৃত্যৰ সৌন্দৰ্য্য দুগুণে বৃদ্ধি কৰিছিল।

ভূবনেশ্বৰত তেওঁলোকে অতি সুন্দৰ ভাবে পৰিবেশন কৰা ওডিচি নৃত্য
দেখিছিল। পুৰাতত্ত্ববিদ সকলৰ মতে ওডিচি হ'ল ভাৰতৰ অতি প্ৰাচীন ক্লাচিকেল
নৃত্য শৈলী। উৰিষ্যাৰ ৰাণী গুহাৰ দৰে বহুতো গুহাত,
যিবোৰ খৃঃ পূঃ ২০০ চনৰে পুৰণি সেইবোৰত
ওডিচি নৃত্যৰ শিলত কটা ছবি দেখা যায়।

তাৰ পাছত তেওঁলোকে দুই ধৰণৰ ছৌ
নৃত্য দেখিছিল। তুহিনে সেইবোৰ খুব ভাল
পাইছিল। চৌ হ'ল পূৰ্বভাৰতৰ এবিধ লোক
নৃত্য। ছৌ নৃত্য শিল্পীসকলে শৰীৰ ঠিকে
ৰাখিবলৈ বিশেষ ধৰণৰ ব্যায়াম আৰু মালিচা
বিষয়ে শিকে। এই নৃত্যত ওলোতা খৰ,
কচৰং আদি থাকে। তেওঁলোকে ৰামায়ণ
আৰু মহাভাৰতৰ কাহিনী অভিনয় কৰি
দেখুৱায়। পশ্চিমবঙ্গৰ পুৰুলিয়া অঞ্চলৰ ছৌ
নৃত্য অতি উৎসাহপূৰ্ণ। এই
নৃত্য ছয়জন বা সাতজন
পুৰুষে পৰিবেশন কৰে।

এই নৃত্যত
তেওঁলোকে মুখা

ব্যৱহাৰ কৰে।

বিহাৰৰ ময়ূৰভঞ্জ অঞ্চলৰ ছৌ নৃত্য চৈত্ৰ
উৎসৱত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়। এইটো নৃত্য নাটিকাৰ
দৰে দেখুৱা হয়। এই নৃত্যত মাৰ্চিলে আৰ্ট আৰু নৃত্য
দুয়োটাই থাকে।

যেতিয়া তেওঁলোকে উৰিষ্যাৰ সম্বলপুৰত নামিল

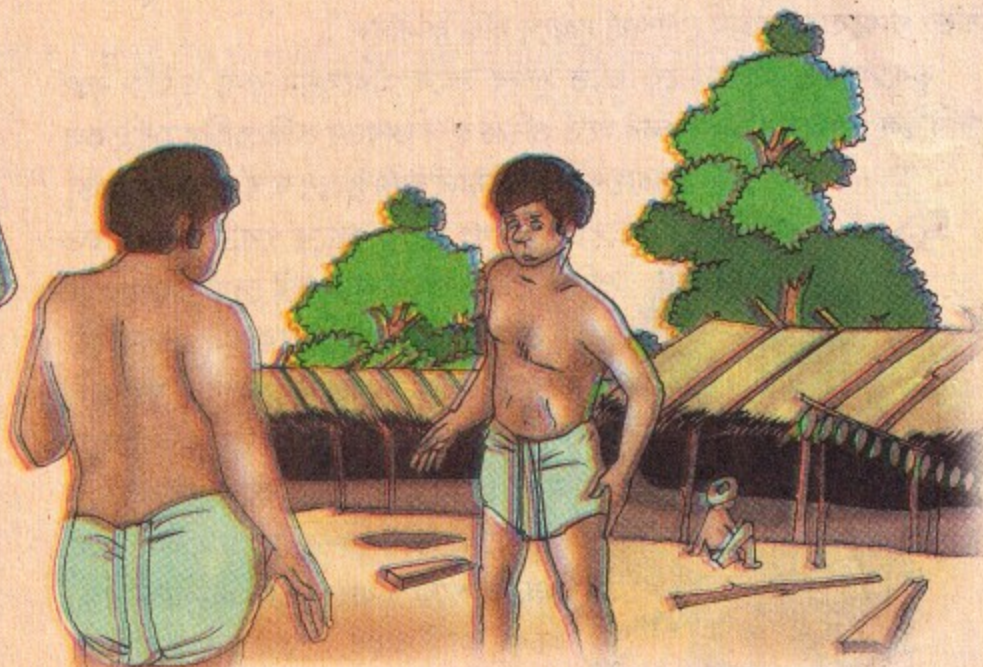
তুহিন আৰু তৃষ্ণাৰ
মাক সম্বলপুৰী
হাতেবোৰ শাৰী চাবলৈ
উদগ্ৰীৱ হৈ পৰিল। ধুনীয়া
শাৰীবোৰ দেখি মাকে উহ্!
আহ্! কৰিবলৈ ধৰিলে।
তুহিনহঁতে মাকৰ আগ্ৰহ
দেখি ভ্ৰমণৰ বাকী চোৱাৰ
বাবে মাকক তাতে এৰি
যোৱাৰ কথা কলে। মাকে
কথাতো মনেই নকৰিলে।

এইটো আছিল দুদিনীয়া ভ্ৰমণ আঁচনিঃ এদিন
আছিল গন্ড্‌সকলৰ বাসভূমিলৈ যোৱাৰ ।
সম্বলপুৰৰ পৰা ছত্তিশগড়ৰ দূৰত্ব
কম, জীপেৰে গলে মাত্ৰ কেইঘণ্টামান
লাগে । তেওঁলোকে গ'ন্ডসকলৰ
সাপ্তাহিক হাটৰ দিনা সেই ঠাই আহি পালে ।

শ শ জনজাতীয় গাঁৱলীয়া মানুহেৰে হাট ভৰি পৰিছিল ।
বিভিন্ন ধৰণৰ বস্তু যেনে-মহুৱা ফুল, মৌ, কাপোৰ, দিয়াচলাই,
লোন, জলকীয়া ইত্যাদি ইয়াত বিক্ৰী কৰা হয় ।

তৃষ্ণা আৰু তুহিনো বজাৰলৈ গৈছিল । “আচৰিত ধৰণৰ এইবোৰ কি ফুল ?” তুহিনে সুধিছিল ।
তেওঁলোকৰ লগত যোৱা পট্টনায়ক আন্ধলে কৈছিল, “সেইবোৰ মহুৱা
ফুল ।”

গন্ড্‌সকলৰ জনজীৱনত মহুৱা অতি আৱশ্যকীয় । মহুৱা ফুলৰ পৰা
তেওঁলোকে এবিধ লাউপানী প্ৰস্তুত কৰি শস্য চপোৱা উৎসৱত দেৱতাক
অৰ্পণ কৰে । মহুৱা ফুলৰ গুটিৰ পৰা তেল তৈয়াৰ কৰে আৰু ইয়াৰ ফল
খায় । গ'ন্ড হ'ল ভাৰতৰ এটা ডাঙৰ জনজাতি । তেওঁলোকে ছত্তিশগড়
আৰু ইয়াৰ ওচৰৰে অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ আৰু উৰিষ্যাৰ কিছু অঞ্চলত বাস কৰে ।

সাপ্তাহিক হাটলৈ গৈ গ'ন্ডসকলৰ খাদ্য খোৱাৰ পিছত তেওঁলোকৰ
দেউতাকে কৈছিল এতিয়া সম্বলপুৰলৈ উভতি যোৱাৰ সময় হ'ল । তাত
খোৱা আহাৰ তুহিনে ভাল পাইছিল, কিন্তু তৃষ্ণাই ভাল পোৱা নাছিল ।

মোৰ
কিনা
হৈ গ'ল !

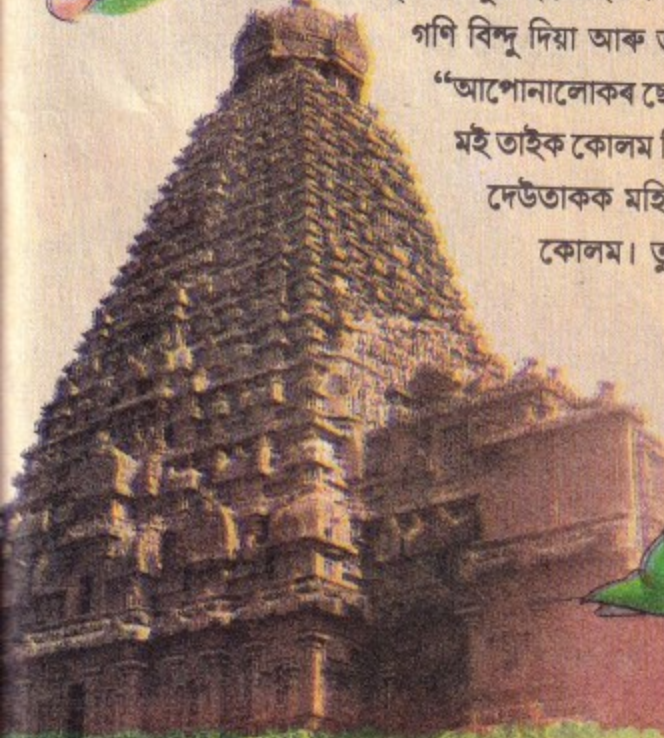
যিয়ে অন্ধপ্ৰদেশলৈ গৈছে কোনে বাক সমৃদ্ধিশালী হিন্দু মন্দিৰ তিৰুপতিলৈ যোৱা নাই? তিৰুপতিত থকা ভগবান ভেনকটেশ্বৰৰ এই বিশ্ববিখ্যাত মন্দিৰটো সমুদ্ৰ পৃষ্ঠৰ পৰা ৮৪০ মিটাৰ উচ্চতাৰ এখন পাহাৰ, তিৰুমলাহিত অৱস্থিত।

“মা, প্ৰায়বোৰ মানুহৰে মূৰবোৰ তপা কয়?” তৃষ্ণাই তপামূৰীয়া মানুহবোৰ দেখি মাকক সুধিলে।” কাৰণ, প্ৰায়বোৰ দক্ষিণভাৰতীয় হিন্দু মানুহৰে তিৰুপতিত মূৰ খুবোৱাতো এটা পৰম্পৰা। ইয়াত চুলি খুৰাই তেওঁলোকে ভগবানক অৰ্পণ কৰে।”-মাকে বুজাই কলে। “আৰু এতিয়া মইও চুলি খুৰাম,” দেউতাকে

উৎসাহেৰে কলে। কিন্তু তেওঁলোক দুয়ো প্ৰতিবাদ কৰি চিঞৰি উঠিল। দেউতাকে বহুতো লাডু আনি পুতেক জীয়েকক দি কলে “তিৰুপতিৰ লাডুবোৰ স্বাদ আৰু গন্ধৰ বাবে খুব বিখ্যাত।”

ইয়াৰ পাছত তুহিনহঁতৰ সৰু দলটো গৈ তামিলনাডুৰ তাজ্জাভূৰত থকা বৃহদেশ্বৰ মন্দিৰত থকা ৬৬ মিটাৰ ওখ টাৱাৰৰ চাৰিওফালে খোজকঢ়িলে গৈ। ডাঙৰ গ্ৰেনাইটৰ টুকুৰাৰে তৈয়াৰ কৰা এইটোৱে হ’ল প্ৰথম মন্দিৰ।

তাতে তৃষ্ণা হঠাৎ নোহোৱা হ’ল। তেওঁলোকৰ ছোৱালীজনী যে হেৰাল প্ৰথম মাকেহে জানিব পাৰিলে। পিছত তুহিন আৰু দেউতাকেও বিচৰাত লাগিল। “তাই বাক মন্দিৰৰ পৰা দৌৰি পলাল নেকি?” মাকে উদ্বিগ্ন হৈ সুধিলে। তেওঁলোকে তাইক বিচাৰি ওলাই আহিল। দুষ্ট তৃষ্ণাই, এজনী মহিলাই মাটিৰ ওপৰত ছবি আঁকি থকা চাই আছিল। “ইয়াকে কয় কোলম, মা, “মহিলা গৰাকীয়ে ভঙা ভঙা ইংৰাজীৰে তৃষ্ণাক বুজাই কৈছিল। “এইটো চাউলৰ গুড়িৰে বনোৱা হৈছে। তুমি প্ৰথমতে গণি গণি বিন্দু দিয়া আৰু তাৰ পাছত তাৰ চাৰিওফালেৰে আৰু ওপৰেৰে আঁকা।” “আপোনালোকৰ ছোৱালীজনীয়ে মন্দিৰৰ পিলাৰত ছবি আঁকি আছিল, সেয়েহে মই তাইক কোলম শিকাব খুজিলো!” ইতিমধ্যে তালৈ আহি পোৱা তৃষ্ণাৰ মাক দেউতাকক মহিলাগৰাকীয়ে কলে। মহিলাগৰাকীয়ে অঁকা সেয়া আছিল কোলম। তুমিও হাতেৰে আঁকিবলৈ চেষ্টা নকৰা কয়?

আন্টি,
মইও চেষ্টা
কৰোনে?

তুহিন আৰু তৃষ্ণাই কেবেলাৰ কোচিনত গৈ নামিল। দেউতাকে তেওঁলোকক ভাৰতৰ আইতকৈ পুৰণি ইউৰোপীয় আৰ্হিৰ গীৰ্জা, চেন্ট ফালিচ্ গীৰ্জাঘৰলৈ লৈ গ'ল। এজন গাইডে কিছুমান ভ্ৰমণকাৰীৰ আগত সেই গীৰ্জাৰ কাহিনী কৈ থকা তেওঁলোকে শুনিবলৈ পালে “বিখ্যাত পৰ্তুগীজ অভিযাত্রী আৰু নাবিক ভাচকোডা গামাক ইয়াতে কবৰ দিয়া হৈছিল!” “আঃ সেইটো কিমান মনোহৰ!” তুহিনে কলে। ইউৰোপ আৰু ৰোমত খৃষ্টধৰ্ম স্বীকৃত আৰু প্ৰতিষ্ঠিত হোৱাৰ তিনিশ বছৰ আগতে ইয়ালৈ খৃষ্টধৰ্ম আহিছিল। এইটো কথিত আছে যীশুখৃষ্টৰ প্ৰধান বাৰজন শিষ্যৰ এজন চেন্ট থমাচ ৫২ খৃষ্টাব্দত কেবেলালৈ আহিছিল। সমুদ্ৰ উপকূলত তেওঁ বহুতো গীৰ্জা সাজিছিল। “কেবেলা হ'ল বহুসংস্কৃতিযুক্ত এখন সমাজ। সকলো ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ লোকে ইয়াত বাস কৰে।” মাকে কলে। তেওঁ

নিজেও এজনী মালায়ালী মহিলা। “খৃষ্টিয়ানৰ বাহিৰে ইয়াত ইহুদিও আছে, যিয়ে কিং চলোমনৰ জাহাজত আহিছিল। কিছুমানে কয়, প্ৰফেটে নিজেই ধৰ্ম প্ৰচাৰক সকলক পঠাইছিল। প্ৰায় ৬১০ খৃষ্টাব্দত তেওঁলোকে কেবেলা আহি পাইছিল। ১৪ শ শতিকাত কেবেলাৰ কুইলনত ৫ টা মচজিদ আছিল বুলি কয়।

প্ৰকৃত
উড়ুপি
পদ্ধতি

তাৰপাছত তেওঁলোক কৰ্ণাটক পালে। শ্ৰৱণবেলগোলাৰ এখন উড়ুপি হোটেলত তেওঁলোকে ইদলি বড়াৰে ব্ৰেকফাষ্ট

কৰিলে আৰু ভ্ৰমৰ ভাগৰ পলালে। তৃষ্ণাই প্ৰথম

১৭ মিটাৰ ওখ ভগবান গোমতেশ্বৰৰ মূৰ্তিটো দেখা

পালে। শ্ৰৱণবেলগোলা হ'ল কৰ্ণাটকৰ এখন সৰু

চহৰ। ভাৰতৰ ভিতৰত থকা জৈন ধৰ্মৰ কেন্দ্ৰবোৰৰ ভিতৰত

এইখনো এখন প্ৰাচীন আৰু পবিত্ৰ স্থান। ইয়াত থকা মূৰ্তিটো

২৬ কি.মি. দূৰৰ পৰাও দেখা পোৱা যায়। পৃথিৱীৰ ভিতৰতে

এইটো একক শিলেৰে তৈয়াৰ কৰা উচ্চতম মূৰ্তি।

“চুপ, চুপ”, কৰ্ণাটকৰ বিজাপুৰত থকা গোল

গোম্বাজৰ হুইচুপাৰিং গেলেৰীৰ এমূৰে থিয় হৈ

তৃষ্ণাই ফিচ্ফিচাই কলে, আৰু আনটো মূৰে থকা

তুহিণে স্পষ্ট ভাবে শুনিবলৈ পালে! “কি

অপূৰ্ব!” তুহিনে কলে। “সেই কাৰণে এইটোক

হুইচুপাৰিং গেলেৰী বুলি কয়” দেউতাকে কলে।

পৃথিৱীৰ ভিতৰত ডাঙৰ ঘূৰণীয়া গম্বুজ এটা গোল

গোম্বাজত আছে। দ্বিতীয়টো

হৈছে ৰোমৰ চেন্ট পিটাৰ্চ গম্বুজ।

গম্বুজটোৰ ব্যাস ৪২ মিটাৰ

আৰু ইয়াক ধৰিখা কোনো

পিলাৰ নাই।

এই.....
তুমি মোৰ
কথা শুনিছানে?

এতিয়া তেওঁলোকৰ পৰিয়ালটো
দেশৰ ভিতৰতে প্ৰাণৱন্ত, স্পন্দনশীল, বৰ্ণাঢ্য আৰু আমোদ-
জনক ঠাইত আহি উপস্থিত হৈছে। ছবিখন খুব ভালদৰে চোৱা আৰু
অনুমান কৰি লোৱা তেওঁলোক কত আছে। ছবিখনৰ এটা
অংশ বং কৰিবলৈ আছে। সেইখিনি বং কৰা!

। ব্ৰাহ্মণ ৰাচ্যাত ৰজাৰ কালত ৰাষ্ট্ৰ

২৪৬

এমাহ পাৰ হৈ গ'ল । তেওঁলোক আহি ঘৰৰ ওচৰ পাইছেই । কিন্তু অভিযান এতিয়াও শেষ হোৱা নাই । দেউতাকে তেওঁলোকক এখন মটৰ কাৰত উঠাই লৈ গ'ল । মই তোমালোকৰ ঘৰৰ ওচৰতে থকা এনে কিবা বস্তু দেখুৱাম যাৰ অস্তিত্ব থকা বুলি তোমালোকে নাজানিছিল। দেউতাকে এইখিনি কৈ আৰু বেচি নকলে তেওঁলোক মহাৰাষ্ট্ৰৰ থানে জিলাৰ সীমা আহি পালে তেওঁলোকে আহি সৰু গাওঁ এখনত উপস্থিত হ'ল । মটৰ গাড়ী দেখি তাৰ স্থানীয় বাসিন্দাসকলে আহি তেওঁলোকক আগুৰি ধৰিলে ।

“তেওঁলোক মহাৰাষ্ট্ৰ আৰু গুজৰাটৰ কিছু অংশত বাস কৰা ওৱালি জনজাতিৰ লোক ।” দেউতাকে কলে । তেওঁ তাৰে কেইজনমানৰ লগত কথাও হ'ল । এজন মানুহ আৰু এজনী তিৰোতাই তেওঁলোকক এটা কুটীৰলৈ লৈ গ'ল । ঘৰৰ

বেৰবোৰত কিছুমান পেইন্টিং আছিল । দেউতাকে ওচৰলৈ গৈ পেইন্টিংবোৰ চালে । “এইবোৰক ওৱালি পেইন্টিং বুলি কোৱা হয় আৰু এইবোৰ এতিয়া গোটেই পৃথিৱীতে বিখ্যাত ।” তেওঁ কলে । তৃষ্ণা আৰু তুহিনে খুব মনোযোগেৰে চালে । ওৱালি পেইন্টিঙত থকা বিষয়বোৰ হ'ল জনজাতিৰ ভগবান, জীৱজন্তু, গছ, জনজাতি পুৰুষ আৰু মহিলাই দৈনন্দিন কৰা কাম-কাজ- চিকাৰ কৰা, খেতি পথাৰত কাম কৰা, নৃত্য কৰা ইত্যাদি ।

ওৱালিসকলে ৰং আৰু কলম নিজে তৈয়াৰ কৰি লয় । তেওঁলোকে মাথোঁ বগা ৰংটোহে পেইন্টিঙত ব্যৱহাৰ কৰে । এই বগা ৰংটো তেওঁলোকে চাউলৰ গুৰিত পানী মিহলাই তৈয়াৰ কৰে । তেওঁলোকে তিনি ইঞ্চিমান দীঘল খাগৰিৰ কলম ব্যৱহাৰ কৰে ।

পেইন্টিংবোৰত তিনিকোণীয়া আকৃতিৰ ছবি থাকে আৰু লাঠিৰ দৰে পোন হাত ভৰি আঁকে ।

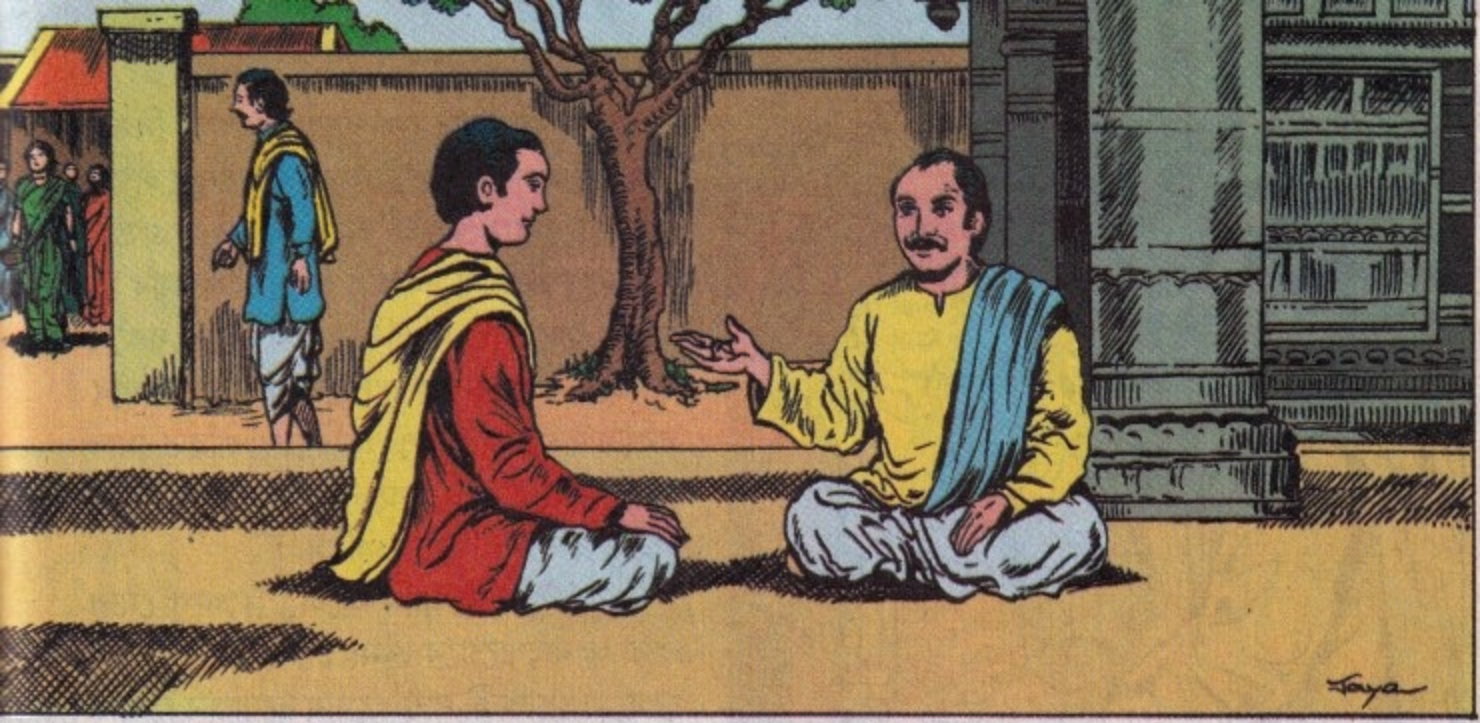
ভাৰতৰ চাৰিওফালে
ভ্ৰমণ কৰি তুমি কেনে
পালা ?

মই আচৰিত ধৰণৰ
এই ছুটীৰ দিনবোৰৰ এটা
গল্প লিখিম ।

মই এখন ওৱালি
পেইন্টিং আঁকিম ।

তুমিও এখন আকিবানে ?

উপযুক্ত বোৱাৰী

কৰাট গাঁৱত গোপু নামেৰে এজন খেতিয়ক আছিল। তেওঁ নিজৰ খেতি নিজেই কৰিছিল আৰু দৰকাৰ পৰিলে অন্য কৃষককো সহায় কৰিছিল। গাঁৱৰ মানুহৰ মাজত তেওঁৰ ভাল নামেই আছিল।

তেওঁৰ দুজনী জীয়েক আছিল। ডাঙৰজনী জীয়েকৰ বিয়া হৈ গৈছিল আৰু তাই শহুৰেকৰ ঘৰত আছিল। আনজনী জীয়েককো বিয়া দিবৰ বাবে উপযুক্ত বয়সৰ হৈছিল। তেওঁৰ ঘৈণীয়েকে যিমান সোন কালে পাৰি সিমান সোনকালে সৰু ছোৱালীজনীৰ বিয়া পাতিবলৈ সদায় কৈ থাকে।

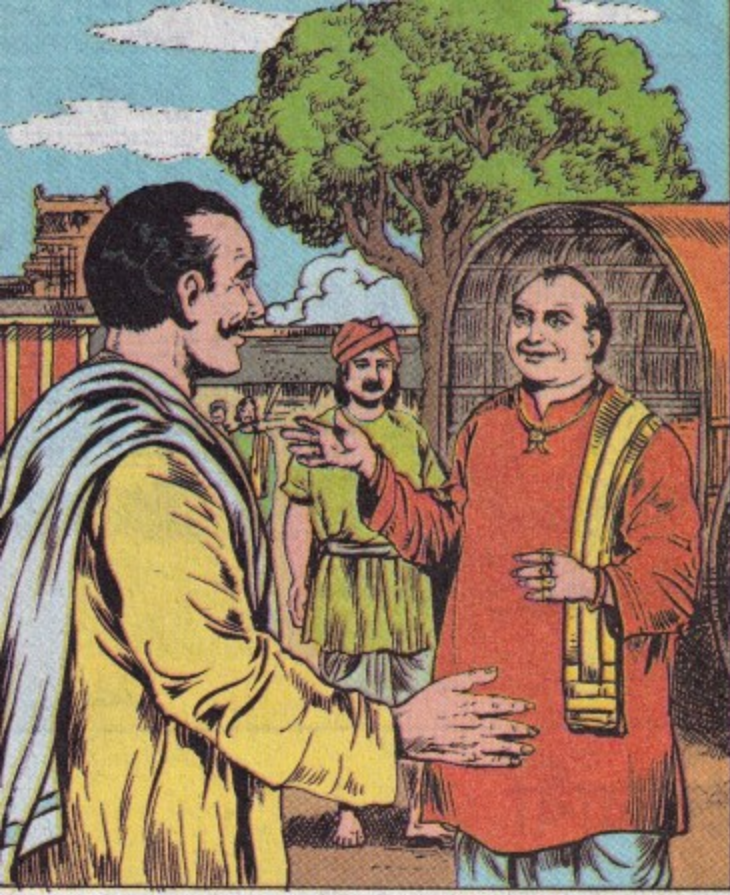
এদিনাখন গোপুৱে শিৱৰ মন্দিৰত ভগবান শিৱক গা ধুৱাই সিংহাসনত বহুৱাইছিল। মন্দিৰতে বহি থকা মানুহৰ এজনে আন এজনক কলে, “আমাৰ ভগৱান শিৱ বৰ মহান। কোৱা কথা যে আমাৰ এক পূৰ্বপুৰুষে এদিন খেতিত হাল বায় আছিল, তেতিয়া তেওঁ এই

শিৱলিঙ্গটো পায়। গাঁৱৰ সকলো মানুহে যেতিয়া এই কথা গম পালে, তেতিয়া সকলোৱে মিলি এইটো মন্দিৰ বনায়। সদায় খেতিলৈ যোৱাৰ আগতে খেতিয়ক জন ইয়ালৈ আহে আৰু প্ৰণাম কৰি ভগবানৰ আশীৰ্বাদ লৈ কামলৈ যায়। তুমিও শিৱক পূজা কৰা, তোমাৰ মনৰ ইচ্ছা পূৰণ হব।”

পূজা সম্পূৰ্ণ হোৱাৰ পাছত পূজাৰীয়ে তেওঁলোকৰ কাষলৈ আহিল আৰু তেওঁলোকক প্ৰসাদ দিলে। সেই সময়তে ঘোঁৰাগাড়ী এখন আহি মন্দিৰৰ সন্মুখত বখিলে, গাড়োৱানে এজন মানুহক সুধিলে— “গোপুৰ ঘৰ ক’ত কব পাৰিবনে?”

তেতিয়া মন্দিৰৰ পৰা বাহিৰলৈ আহি থকা গোপুৱে এই প্ৰশ্ন শুনিলে। তেওঁ তেওঁৰ ওচৰলৈ আহি কলে, “ময়েই গোপু। কোৱা, কি কথা?”

তেতিয়া এজন মানুহ গাড়ীৰ পৰা নামিল। তেওঁ দামী পোচাক পিন্ধিছিল। গলত হাৰ

ওলমিছিল। চাৰিটা আঙুলীত আঙঠী পিন্ধিছিল। দেখিলেই গম পাই তেওঁ ধনী মানুহ আছিল।

গোপুক ভালদৰে চোৱাৰ পাছত সেই মানুহজনে কলে, “আৰে....গোপু! তুমি মোক চিনি পোৱা নাই?”

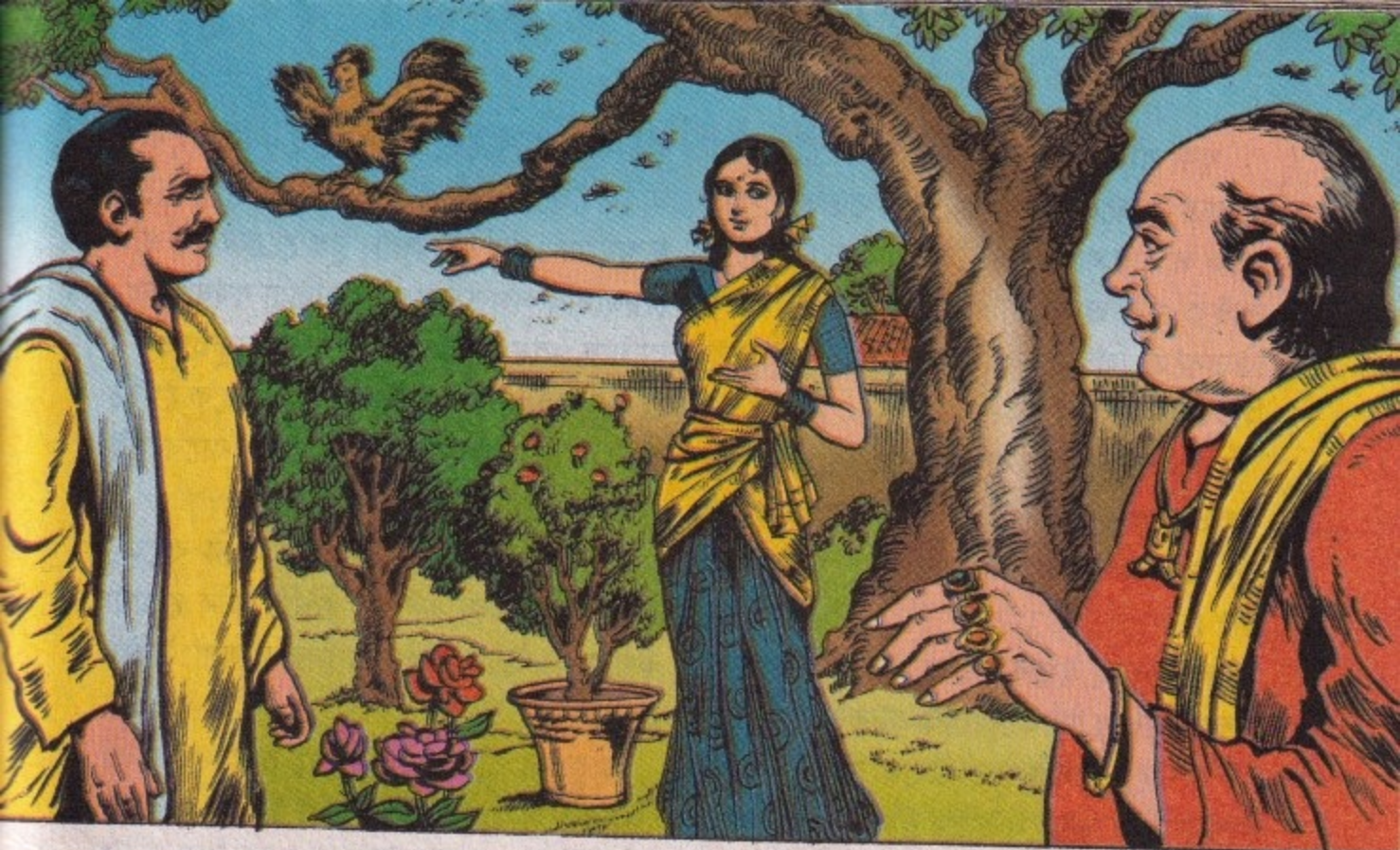
“আৰে” বুলি সন্মোহন কৰা ধনী মানুহজনৰ আশ্চৰ্য্যভৰা চকুলৈ চাই গোপুৱে চিঞৰি উঠিল, “আৰে, মুকুন্দ, তুমি.....।”

‘-হয়’ বুলি কৈ মুকুন্দই হাঁহিবলৈ ধৰিলে। এই মুকুন্দই বহুত দিন আগতে প্ৰায় বিশ বছৰ আগতে এই গাঁৱত আছিল। পিছত ঘৰ জোৱাই হৈ গোপালপুৰ নামৰ গাঁৱলৈ গুচি গৈছিল। শহুৰৰ ঘৰ অৱস্থাপন্ন আছিল, লগতে তেওঁও কাম কৰি বহুত ধন উপাৰ্জন কৰিছিল। ধনী হোৱা বাবে ওচৰ চুবুৰীয়া গাঁৱত তেওঁৰ বৰ নাম আছিল।

আনন্দমনেৰে গোপুৱে মুকুন্দক নিজৰ ঘৰলৈ লৈ গ’ল। পত্নী আৰু জীয়েকৰ লগত পৰিচয় কৰায় দিলে আৰু কলে “এওঁক ভালদৰে অতিথি সৎকাৰ কৰা, বিশ বছৰ হৈ গ’ল, তথাপিও পাহৰি নাযায় মোৰ ঘৰলৈ আহিছে। এনেকুৱা লাগিছে যেন দামোদৰৰ ঘৰলৈ ভগৱান শ্ৰীকৃষ্ণ আহিছে। গাঁৱত মোৰ ভাল পৰিচয় এটা আছে। মোৰ পৰা কিবা সহায় যদি হয় নিশ্চয় কৰিম।”

মুকুন্দই হাঁহি মাৰি কলে, “গোপু মোৰ কথা মনোযোগেৰে শুনা। মোৰ ল’ৰা দুটা। কোনো ছোৱালী নাই। মোৰ দুয়োজন ল’ৰাই খেতি কৰে। খেতি - বাৰী আমাৰ প্ৰাণ। চাকৰ-বাকৰ যিমানেই নহ’ওক, খেতিৰ কাম নিজেই কৰে। মোৰ পত্নীও ঘৰৰ সকলো কাম কৰাৰ লগতে জীৱজন্তুৰো চোৱাচিতা কৰে। ভগৱানৰ দয়াত প্ৰথম বোৱাৰী জনীও এনেকুৱা স্বভাৱে পাইছো। দ্বিতীয় জনী বোৱাৰী চাব যাম বুলি ওচৰৰে গাওঁ বসন্তপুৰলৈ ওলাইছিলো। পিছে মই ভাবো এতিয়া তালৈ যোৱাৰ দৰকাৰ নাই। তোমাৰ ঘৰলৈ অহাৰ পিছত মোৰ এনে লাগিছে যে তোমাৰ দ্বিতীয় ছোৱালী বাণী মোৰ দ্বিতীয় বোৱাৰী হলে ভাল হব। এই সন্মুখ মোৰ ল’ৰা আৰু পত্নীৰো পচন্দ হব। মই তোমাৰ আগত এই প্ৰস্তাৱ ৰাখিলো। বাকী তোমাৰ ইচ্ছা।”

গোপুৰ আনন্দৰ সীমা নোহোৱা হ’ল। তেওঁৰ এনে লাগিল, যেন সপোনহে দেখিছে। কবলৈ ধৰিলে, “ইয়াতলৈ ডাঙৰ ভাগ্য মোৰ কাৰণে আৰু কি হ’ব পাৰে! মোৰ ছোৱালী এটা সম্পন্ন পৰিয়ালৰ বোৱাৰী হৈ যাব, ইয়াতকৈ বেছি মোক আৰু কি লাগে? তুমি যিমান বিচাৰিবা, সিমান নিশ্চয় দিব নোৱাৰিম, কিন্তু কিবা অলপ নিশ্চয় দিম।”

মুকুন্দই গোপুৰ পিঠিত থপৰিয়াই কলে,
“গোপু তোমাৰ পৰা কি লুকাম। মইও এজন
সাধাৰণ কৃষক আছিলো। ঘৰজোৱাই হৈ ধনী
শহুৰৰ ঘৰলৈ গৈছিলো। কিন্তু সিহঁতে মোক
ভালদৰে চোৱাচিতা কৰিছে। মোক
তেওঁলোকৰ পৰিয়ালৰ এজন সদস্য কৰি
লৈছে। তেওঁলোকৰ ব্যৱহাৰ তথা
কথাবতৰাৰ পৰা মই কেতিয়াও দুখী হোৱা
নাছিলো। মইনো যৌতুকলৈ কি কৰিম?
আমাৰ লগত ধন সম্পত্তি বহুত আছে।
আমাৰ খেতিয়ক পৰিয়ালত গৈ তাই
সকলোৰে লগত মিলি যাওঁক, সেইটোৱে
আমি বিচাৰো।”

যোৱাৰ আগতে এইটো ঠিক হল যে
মুকুন্দৰ ল’ৰা আৰু তেওঁৰ পত্নী খুব শীঘ্ৰেই
ছোৱালী চাবলৈ আহিব আৰু বিয়াৰ তাৰিখো
ঠিক কৰিব। মুকুন্দক আগবঢ়াই থবলৈ
যেতিয়া গোপু তেওঁৰ লগত বাহিৰলৈ
আহিছিল, তেতিয়া পিছ ফালৰ দুৱাৰেদি বাণী

দৌৰি আহি কলে, “অলপ পাছতেই ডাঙৰ
বৰষুণ হব। কিছুসময় পাছত গলে ভাল হব।”

মুকুন্দই আকাশৰ ফালে চাই কলে, “এয়া
তুমি কি কৈছা? ইমান ব’দ আৰু তুমি কৈছা,
বৰষুণ হব।”

বাণীয়ে, তাইৰ দেউতাক আৰু মুকুন্দক
পাছফালে লৈ গ’ল। তাই কবলৈ ধৰিলে,
“এয়া চাওক, পৰুৱাবোৰে বগা কণীবোৰ
মুখতলৈ বাহিৰলৈ ওলাহিছে। কুকুৰাই
পাখীমেলি পাখীবোৰ শুকাব ধৰিছে।
মাখীবোৰ ছেদেলি ভেদেলি হৈ উৰিব ধৰিছে।
এই আটাইবোৰে আগ জাননী দিছে যে খুব
সোনকালেই বৰষুণ হব।”

মুকুন্দই তৎক্ষণাত কলে, “বাহ! বাহ!
তুমিতো মোৰ ঘৰৰ বোৱাৰী হোৱাৰ যোগ্য।
তোমাৰ শালুয়েৰাই তোমাক নিশ্চয় পচন্দ
কৰিব।” অলপ পাছতেই খুব জোৰেৰে
বৰষুণ আহিল আৰু বাণীৰ সেই ভবিষ্যৎবাণী
সত্য হ’ল।

ঘৰ পাই মুকুন্দই তেওঁৰ ঘৈণীয়েকৰ আগত সকলো কথা কলে। তেওঁৰ পত্নী আৰু ল'ৰাই বাণীক চাবলৈ আহিল। দুয়োৰে তাইক খুব ভাল লাগিল। সিহঁতে নিজৰ ভিতৰতে সিদ্ধান্ত কৰি ললে যে বাণীয়েই সিহঁতৰ বোৱাৰী হব।

মুকুন্দৰ পত্নীয়ে বাণীক সুধিলে, “মামাৰ লগত ডাঙৰ আৰু সৰু মিলিলে লাভ হব নে কনা আৰু তিনিমূৰীয়া মিলি গলে লাভ হব।

যদি তুমি ইয়াৰ সঠিক উত্তৰ দিব পাৰা তেন্তে নিশ্চয় মোৰ বোৱাৰী হবৰ যোগ্য হবা।

বাণীয়ে তৎক্ষণাত উত্তৰ দিলে, “যদি বিশ্বাস কৰা যায় যে ইয়াৰ দ্বাৰা গোপালৰহে লাভ হব, তেন্তে মামাৰ লগত যিয়ে থাকে, তাৰেই লাভ হব।”

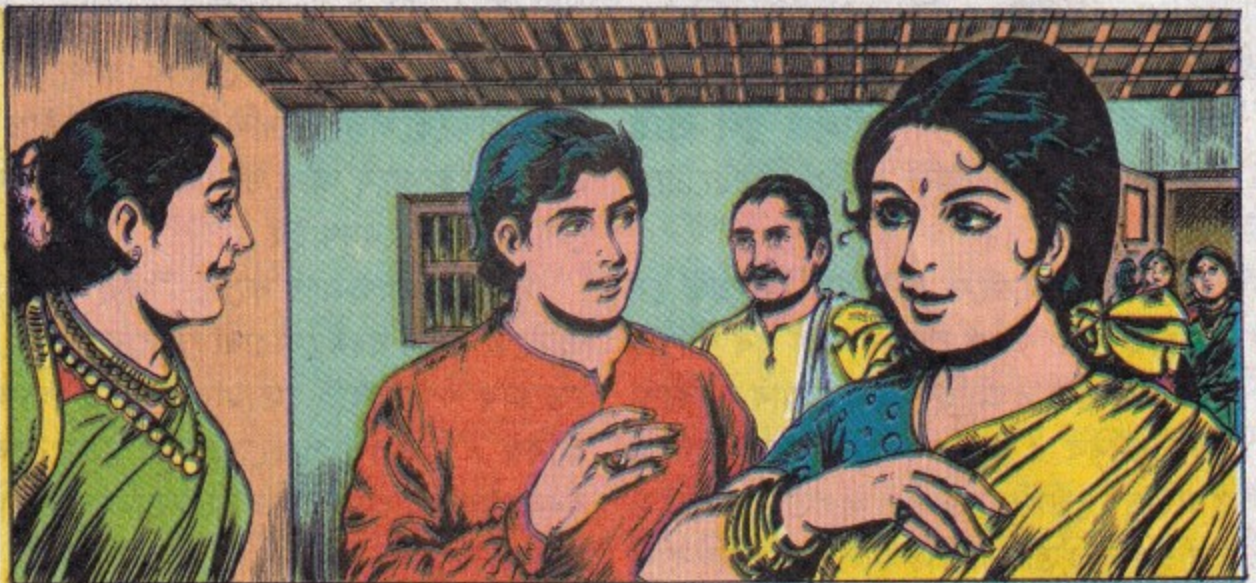
মুকুন্দই বাণীৰ উত্তৰ শুনি আনন্দিত হল আৰু তেওঁ তেওঁৰ ল'ৰাক কলে, “পুত্ৰ.....! এই বাণীক মোৰ খুব পছন্দ হৈছে। তাই তোমাৰ যোগ্য পত্নী হব।” তেতিয়া মুকুন্দৰ আনজন ল'ৰাই বাণীক বুজালে, “নবগ্ৰহৰ ডাঙৰ হৈছে-সূৰ্য্য। সৰু হৈছে বুধ গ্ৰহ।

কনাৰ উদ্দেশ্য হৈছে-শুক্ৰগ্ৰহ। তিনিমূৰীয়া মানে হৈছে-শনিগ্ৰহ। মামা হৈছে-চন্দ্ৰ, চান্দমামা। যেতিয়া সূৰ্য্য, বুধ শুক্ৰ আৰু শনি চন্দ্ৰমামাৰ লগত মিলে, তেতিয়া বৰষুণ হয়। আমাৰ গ্ৰহৰ স্থিতি ভাল হলে এনেকুৱা হয়। গুৰু গ্ৰহক বিশ্বাস কৰিয়েই খেতিয়কে খেতি কৰে। তুমি সঠিক উত্তৰ দিয়া বাবে মই তোমাক প্ৰশংসা কৰিছো।”

বাণীয়ে হাঁহিমাৰি তলমূৰ কৰি কলে, এইটো বিশ্বাসৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কোৱা কথাহে। ইয়াৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা উচিত নহয়।

মুকুন্দৰ পত্নীয়ে তাইৰ এই কথা শুনি খুব ভাল পালে। তাৰোপৰি তাইৰ কথা বতৰাই তেওঁৰ মন কেতিয়াবাই জয় কৰি পেলাইছিল।

ইয়াৰ কিছুদিনৰ পাছত তেওঁলোকৰ বিবাহকাৰ্য্য সম্পন্ন হল। মুকুন্দই যাবৰ সময়ত গোপুক কলে, “উপযুক্ত বোৱাৰীক আমি ঘৰলৈ লৈ যাব ওলাইছো। নতুন বোৱাৰী অহাৰ পিছত মোৰ ঘৰ আৰু বেচি সুখৰ হব।”

৬২. অশ্বমেধ

যজ্ঞ

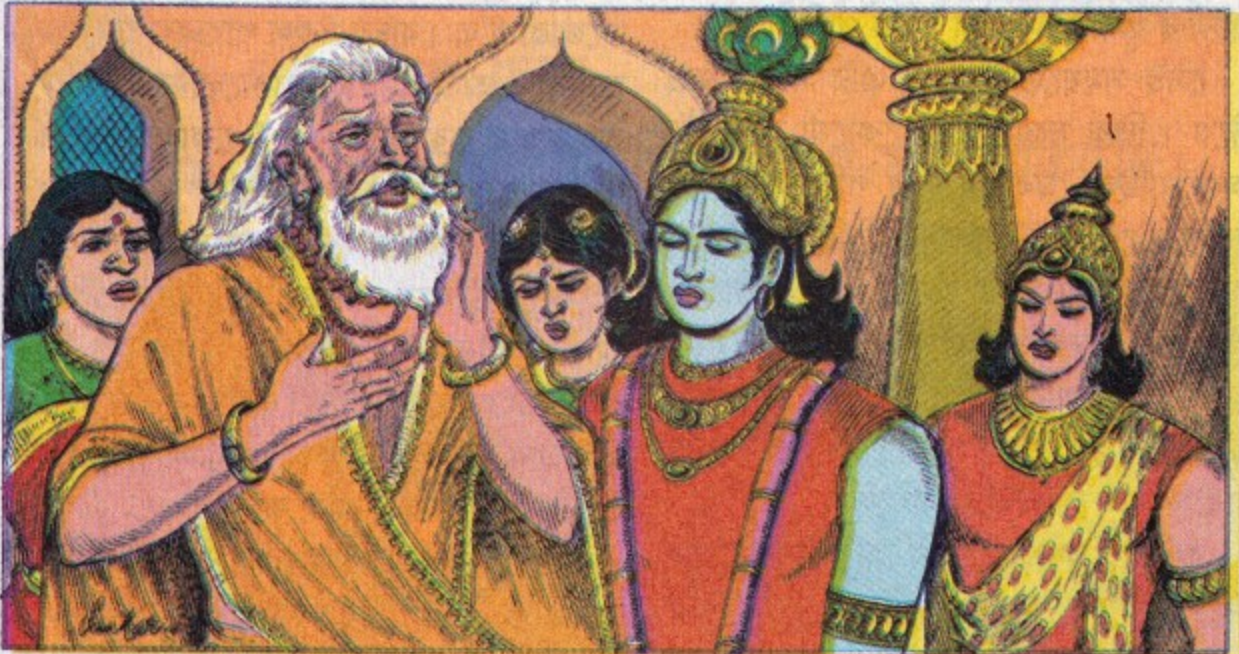
মহাভাৰত

যুধিষ্ঠিৰৰ ৰাজ্যাভিষেকৰ পিছত শ্ৰীকৃষ্ণ হস্তিনাপুৰতে কিছুদিন তেওঁৰ অতিথি হৈ থাকিল। তেতিয়া তেওঁৰ পিতা বসুদেৱক এবাৰ চোৱাৰ ইচ্ছা হ'ল। ইয়াৰ পিছত কৃষ্ণই সাত্যকী আৰু সুভদ্ৰাক লগতলৈ দ্বাৰকালৈ উভতি আহিল।

বসুদেৱে কৃষ্ণৰ মুখৰ পৰা যুদ্ধৰ সকলো খবৰ জানিব পাৰিলে আৰু নাতিয়েক অভিমন্যুৰ মৃত্যুত দুখ প্ৰকাশ কৰিলে।

ইয়াৰ ভিতৰতে যুধিষ্ঠিৰে অশ্বমেধ যজ্ঞৰ বাবে আৱশ্যকীয় ধন হিমালয়ৰ পৰা আনিবলৈ সংকল্প কৰিলে। পান্ডৱসকলে সৈন্যসকলক একত্ৰ কৰিলে। তাৰ পিছত ধৃতৰাষ্ট্ৰ, কুন্তী আৰু গান্ধাৰীৰ অনুমতি লৈ পান্ডৱসকল হিমালয়ৰ ফালে গ'ল।

তেওঁলোকে নদী, পৰ্বত, অৰণ্য পাৰহৈ হিমালয় গৈ পালে। যি ঠাইত মৰুতে ধন লুকাই থৈছিল সেই ঠাইতে তেওঁলোকে থকাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে। তেওঁলোকে গোটেই ৰাতি উপবাস আৰু উজাগৰে থাকিল। দ্বিতীয় দিনা সদাশিৱ, কুব্জৰ আৰু মণিভদ্ৰৰ পূজা অৰ্চনা কৰিলে, ভূতৰ বাবে বলি দান কৰি ধনৰ সন্ধানত ওলাই গ'ল। তাত সোণেৰে নিৰ্মিত নানা ধৰণৰ লোটা, কাঁহী, বাতি, কলহ আদি আছিল। এই সোণেৰে তৈয়াৰী বাচনবোৰ পাই তেওঁলোকৰ মনত খুব ভাল লাগিল। সেইবোৰ লৈ যাবলৈ অসংখ্য উট, ঘোঁৰা আদি বাহনৰ প্ৰয়োজন হ'ল। অৱশেষত সকলোবোৰ ধন লৈ পান্ডৱসকল হস্তিনাপুৰলৈ উলতিল।

অশ্বমেধ যজ্ঞ আয়োজনৰ সংবাদ পাই শ্ৰীকৃষ্ণই প্ৰদ্যুম্ন, সাত্যকী আদিক লগত লৈ হস্তিনাপুৰলৈ বুলি ৰাওনা হ’ল। তেওঁৰ লগত সান্থ, চাক্ষেয়, গদ, কৃতবৰ্মা, সুভদ্ৰা আৰু বলোৰামো আহিছিল। ধৃতৰাষ্ট্ৰই বিদূৰৰ সৈতে আগবাঢ়ি গৈ তেওঁক স্বাগতম জনালে। এইবাৰ কৃষ্ণই যুযুৎসুৰ ঘৰত থাকিল।

সেই সময়তে উত্তৰাই এটা সন্তান জন্ম দিয়ে। কিন্তু সন্তানটোৱে কোনো কন্দাকটা কৰা নাছিল, মৰাশৰ দৰে পৰি আছিল। ইয়াকে দেখি সকলোৱে চিন্তিত হ’ল। কুন্তীয়ে কৃষ্ণক মাতি অনাৰ কথা ভাবিলে, কিন্তু সেই সময়তে সাত্যকীক লগত লৈ কৃষ্ণ আহি তাত উপস্থিত হ’ল। কৃষ্ণক দেখা পাই তাত উপস্থিত থকা সুভদ্ৰা, দ্ৰৌপদী আদি নাৰীসকলে কান্দিবলৈ ধৰিলে।

কুন্তীয়ে কৃষ্ণক দেখি কান্দোনমুৱা হৈ কলে, “হে কৃষ্ণ, এতিয়া তুমি এই

সন্তানটোক বচাব লাগিব। অশ্বখামাই যি অস্ত্ৰ প্ৰয়োগ কৰিছিল, তাৰ বাবে তোমাৰ ভাগিনীয়েৰাই মৃত সন্তান জন্ম দিলে, কৃপা কৰি ইয়াক জীয়াই দিয়া।”

এইদৰে সুভদ্ৰা, উত্তৰা আৰু দ্ৰৌপদীয়েও কৃষ্ণক কাকুতি মিনতি কৰিবলৈ ধৰিলে। উত্তৰাইতো শোকতে মূৰ্ছা হ’ল।

তেতিয়া কৃষ্ণই নিজৰ কমল চৰণ দুখনিৰে মৃত সন্তানটোৰ শৰীৰ স্পৰ্শ কৰিলে। তেতিয়া সেই সন্তানটোৰ শৰীৰলৈ চেতনা আহিল। এই দৃশ্য দেখি সকলোৰে মন আনন্দত নাচি উঠিল। ব্ৰাহ্মণসকলে শিশুটোক আশীৰ্বাদ দিলে। পান্ডৱ বংশ পৰিক্ষীণ (ধ্বংস) হোৱাৰ পৰা এই শিশুটো জীৱিত হৈ উঠি বাবে কৃষ্ণই তেওঁৰ নাম পৰীক্ষিত ৰাখিলে। দিনে দিনে শিশুটো ডাঙৰ হবলৈ ধৰিলে।

ইতিমধ্যে পৰীক্ষিতৰ এমাহ পূৰ্ণ হ’ল। তেতিয়ালৈকে পান্ডৱসকলে হিমালয়ৰ পৰা ধন সোণ লগত লৈ হস্তিনাপুৰলৈ উভতি আহিছিল। তেওঁলোকৰ আগমনৰ বাতৰি পাই গোটেই হস্তিনাপুৰখন সুন্দৰ ভাবে সজোৱা হ’ল। যাদৱ সকল পান্ডৱক স্বাগতম জনাবলৈ আহিল। চাৰিওফালে নৃত্য গীতৰ আয়োজন কৰা হ’ল। এই কোলাহল পূৰ্ণ পৰিৱেশতে পান্ডৱসকলে হস্তিনাপুৰত প্ৰৱেশ কৰিলে। যেতিয়া তেওঁলোকে শুনিবলৈ পালে তেওঁলোকৰ এজন নাতি জন্ম হৈছিল আৰু সেইজন মৃত আছিল, কিন্তু তেওঁক কৃষ্ণই জীৱন দান দিছিল তেতিয়া তেওঁলোক খুব আনন্দিত হল। সকলোৱে আহি কৃষ্ণৰ ওচৰত কৃতজ্ঞতা প্ৰকাশ কৰিলে।

ইয়াৰ পাছত যুধিষ্ঠিৰে ব্যাস আৰু কৃষ্ণৰ অনুমতি পাই অশ্বমেধ যজ্ঞ কৰিবলৈ

আয়োজন কৰিলে। চ'ত মাহৰ পূৰ্ণিমাৰ দিনা যুধিষ্ঠিৰে যজ্ঞৰ দীক্ষা ললে। যজ্ঞৰ অশ্বৰ নিৰ্বাচন সূত আৰু ব্ৰাহ্মণ সকলে মিলি কৰিছিল। তাৰ পাছত সেই ঘোঁৰাটো দেশে দেশে পঠোৱাৰ নিয়ম আছিল আৰু সেইটো গোটেই দেশবোৰ ঘূৰি ঘূৰি উভতি আহিব লাগিছিল। এইটোৱে যজ্ঞৰ বিধান আছিল।

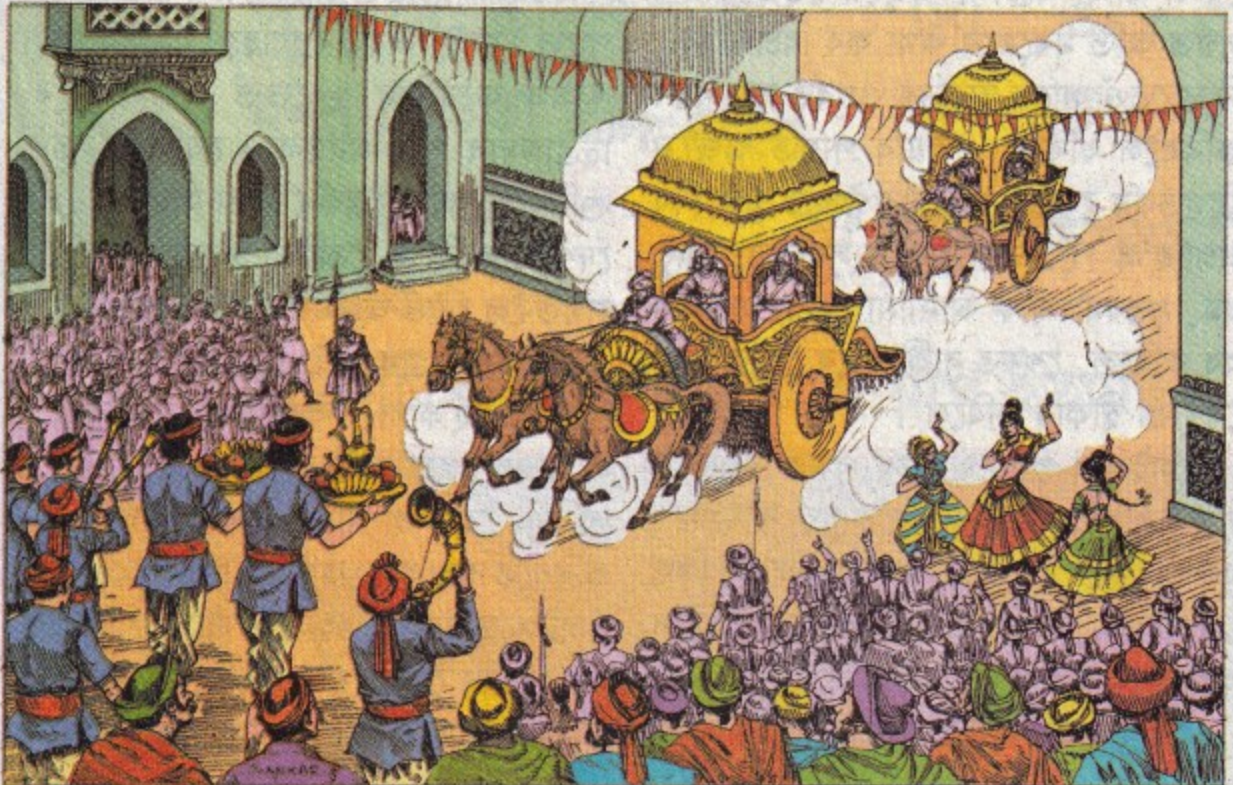
অশ্বমেধ যজ্ঞৰ সময়ত যুধিষ্ঠিৰে দীক্ষাত থাকিব লাগিব, সেয়েহে নকুলৰ সহযোগত ভীমে ৰাজ কাৰ্য্য চোৱাচিতা কৰিব। অৰ্জুনে যজ্ঞৰ ঘোঁৰাৰ পাছে পাছে গৈ সেইটো ৰক্ষা কৰিব আৰু পৰিয়ালৰ সকলো কাম কাজ চোৱা চিতাৰ দায়িত্বত থাকিব পঞ্চম পান্ডৱ সহদেৱ।

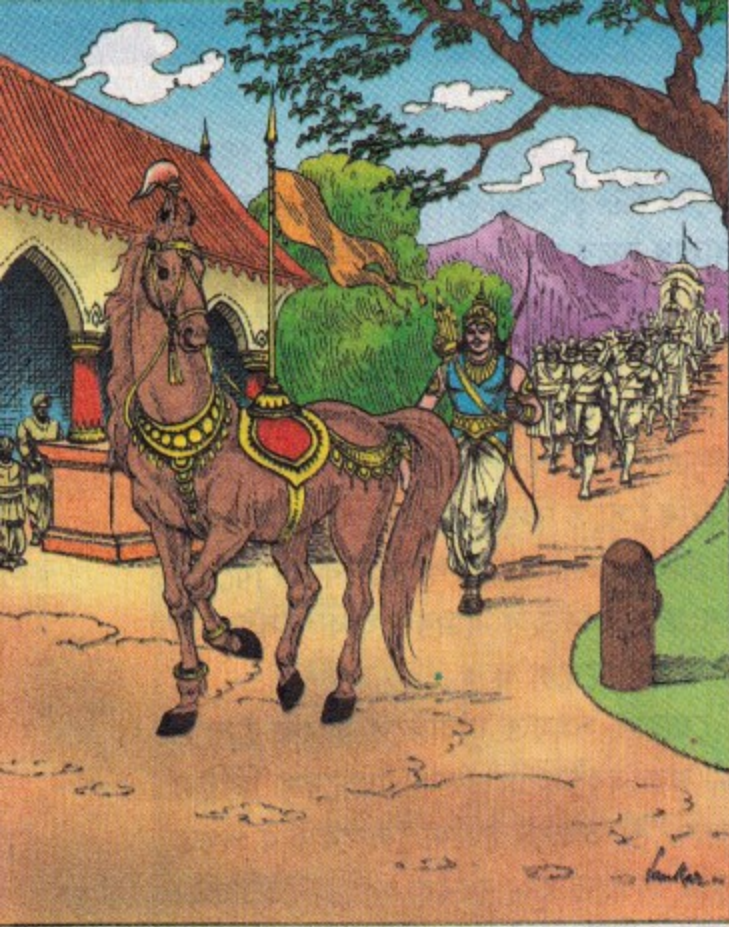
অশ্বৰক্ষক হিচাবে যোৱাৰ বাবে দায়িত্বত থকা অৰ্জুনক মাতি আনি যুধিষ্ঠিৰে কলে, “হে অৰ্জুন, যজ্ঞৰ অশ্ব ৰক্ষা কৰি ইয়াৰ পিছে পিছে যোৱাৰ সময়ত যদি কোনোবা ক্ষত্ৰিয় তোমাৰ সন্মুখীন হয় তেতিয়া তুমি তেওঁৰ

সৈতে শত্ৰুতা নকৰিবা, বৰঞ্চ যজ্ঞত ভাগ লোৱাৰ বাবে তেওঁকো নিমন্ত্ৰণ জনাবা।”

যুধিষ্ঠিৰে যজ্ঞৰ দীক্ষা লৈ নিজে যজ্ঞৰ ঘোঁৰা এৰি দিলে। গান্ধীৰ ধনু লৈ অৰ্জুন সেই ঘোঁৰাৰ পাছে পাছে গ'ল। তেতিয়া নগৰৰ সকলো লোক আহি অৰ্জুনক বিদায় জনালে। অৰ্জুনৰ সৈতে কিছুমান ব্ৰাহ্মণ আৰু কিছুমান ক্ষত্ৰিয়ও গ'ল। যুদ্ধত পান্ডৱসকলে যিবোৰ দেশ জয় কৰিছিল যজ্ঞৰ ঘোঁৰা সেইবোৰ দেশৰ মাজেৰে গ'ল।

যোৱাৰ সময়ত যুধিষ্ঠিৰে কাৰো সৈতে যুদ্ধ নকৰিবলৈ অৰ্জুনক উপদেশ দিছিল তথাপিহে অৰ্জুনে ঘোঁৰা লৈ যোৱাৰ পথত বহুতৰ লগতে যুদ্ধ কৰিব লগীয়া হৈছিল। কিছুমান ঠাইত কিৰাত আৰু যৱনসকলে তেওঁৰ সন্মুখীন হ'ল। কিছুমান ঠাইত আৰ্য্য আৰু ক্ষত্ৰিয়সকলে অৰ্জুনৰ লগত যুদ্ধ দিলে। কিন্তু সকলো যুদ্ধতে তৃতীয় পান্ডৱ অৰ্জুনৰে জয় হ'ল।

মহাভাৰতৰ যুদ্ধত অৰ্জুনে ত্ৰিগৰ্তক বধ কৰিছিল। যেতিয়া ত্ৰিগৰ্তৰ পো নাতিসকলে জানিব পাৰিলে যজ্ঞৰ ঘোঁৰাৰ পিছে পিছে অৰ্জুন আহিছে তেতিয়া তেওঁলোকে যজ্ঞৰ ঘোঁৰা বান্ধি থলে। অৰ্জুনে তেওঁলোকৰ লগত অতি মৰমেৰে কথা কব বিচাৰিছিল, কিন্তু তেওঁলোকে অৰ্জুনৰ ওপৰত বাণ বৰ্ষণ কৰিবলৈ ধৰিলে। ইয়াৰ পাছত অৰ্জুনে ত্ৰিগৰ্তকৰ নেতা সূৰ্য্যবৰ্মাৰ সৈতে যুদ্ধ দিব লগা হ'ল। তেতিয়া অৰ্জুনে সূৰ্য্যবৰ্মা, কেতু ধৰ্ম, ধৃতবৰ্মা আৰু আন্যান্য যোদ্ধা সকলক বধ কৰিলে, শেষত বাকীবোৰে গৈ অৰ্জুনৰ বৈশ্যতা স্বীকাৰ কৰিলে।

সেইদৰে প্ৰাগজ্যোতিষ পুৰত ভগদত্তৰ পুত্ৰ বজ্ৰদত্তই অৰ্জুনৰ সৈতে যুদ্ধ কৰিলে। যুদ্ধত অৰ্জুনে তেওঁকো পৰাস্ত কৰিলে। কিন্তু তেওঁক বধ নকৰি এৰি দিলে আৰু যজ্ঞলৈ যাবলৈ নিমন্ত্ৰণ জনালে।

ইয়াৰ পাছত অৰ্জুনে সৈন্যসকলৰ লগত

যুদ্ধ কৰিলে। সেই যুদ্ধত অৰ্জুনে সকলো সৈন্যসকলক পৰাস্ত কৰিলে। মহাভাৰতৰ যুদ্ধত অৰ্জুনৰ হাতত সৈন্যসকলৰ মৃত্যু হৈছিল। সৈন্যসকলৰ পত্নী আছিল ধৃতৰাষ্ট্ৰৰ একমাত্ৰ কন্যা দুশলা। দুশলাৰ পুত্ৰ সুৰথে অৰ্জুনে যজ্ঞৰ ঘোঁৰাৰ লগত অহা কথা শুনি নিজৰ প্ৰাণ ত্যাগ কৰিলে।

ইয়াৰ পাছত দুশলাই নিজৰ নাতিয়েকক এখন বথৰ ওপৰত বহুৱাই অৰ্জুনৰ ওচৰলৈ লৈ আহি কলে, “ইয়ো তোমাৰ নাতি পৰীক্ষিতৰ দৰেই। ইয়াৰ মুখৰ ফালে চাই তুমি সকলো সৈন্যসকলক ক্ষমা কৰি দিয়া ইয়াৰ ককাকে তোমাৰ লগত খুব দ্ৰোহ কৰিছিল, এই কথাৰ বাবে মই অত্যন্ত দঃখিত, এতিয়া তুমি সেইবোৰ কথা পাহৰি যোৱা।”

এই কথা শুনি অৰ্জুনে ভনীয়েক দুশলাৰ লগত আলিঙ্গন কৰিলে আৰু তাৰ পিছত তেওঁৰ নাতিয়েকৰ সৈতে ঘৰলৈ পঠাইদি অৰ্জুন নিজৰ পথত অগ্ৰসৰ হ'ল।

কিছুদিন পিছত যজ্ঞৰ ঘোঁৰা গৈ মণিপুৰ পালে। সেই সময়ত বৰুবাহুগে মণিপুৰ ৰাজ্য শাসন কৰিছিল। তেওঁ অৰ্জুন আৰু চিত্ৰাঙ্গদাৰ পুত্ৰ আছিল। যেতিয়া তেওঁ শুনিবলৈ পালে তেওঁৰ পিতা অৰ্জুন তেওঁৰ দেশলৈ আহিছে, তেতিয়া কিছুমান ব্ৰাহ্মণক লগত লৈ তেওঁ অৰ্জুনক চাবলৈ আহল।

নিজৰ পুত্ৰৰ এই আচৰণত অৰ্জুনে ক্ৰোধিত হৈ কলে, “বৰুবাহুগ, তোমাৰ গাত ক্ষত্ৰিয়ৰ তেজ নাই নেকি? ইয়ালৈ মই অতিথি হৈ অহা নাই। যজ্ঞৰ ঘোঁৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ অস্ত্ৰ ধাৰণ কৰি আহিছো। যদি তুমি সঁচাকৈয়ে বীৰ তেতিয়াহলে যজ্ঞৰ ঘোঁৰা ধৰা আৰু মোৰ সৈতে যুদ্ধ দিয়া। এনে নকৰি তুমি মোৰ সৈতে ভালৰি লগোৱা কথা কবলৈ

আহিছা ? ইয়াৰ বাবে তুমি লাজ পোৱা নাই নে ?”

সেই সময়ত উলুপী আহি তাত উপস্থিত হ’ল আৰু পুত্ৰ বৰুৱাহনক কলে, “বাচা, মই এজনী নাগ বংশৰ নাৰী । তোমাৰ মা । তোমাৰ পিতা যুদ্ধৰ নিচাত আছে । সেয়েহে তেনেদৰে কথা কৈছে । গতিকে তুমি তেওঁৰ লগত যুদ্ধ দিয়া ।”

এই কথা শুনি বৰুৱাহনৰ ক্ষত্ৰিয় তেজ গৰম হৈ উঠিল । যুদ্ধৰ সাজ পিন্ধি ৰথৰ ওপৰত উঠি অৰ্জুনৰ লগত যুদ্ধ দিবলৈ আহিল । দুয়োৰে মাজত তুমুল যুদ্ধ হ’ল আৰু দুয়োজনে অচেতন হৈ পৰি গ’ল । সেই সময়তে চিত্ৰাঙ্গদাই আহি দেখিলে তেওঁৰ পতি আৰু পুত্ৰ দুয়োজনে অচেতন হৈ পৰি আছে । তাকে দেখি তেওঁ কান্দিবলৈ ধৰিলে । কিছুসময় পাছত বৰুৱাহনে চেতনা ঘূৰাই পালে আৰু অৰ্জুনৰ বাবে কান্দিথকা নিজৰ মাতৃক দেখি নিজৰ কৰ্মৰ বাবে দুখ প্ৰকাশ কৰিলে আৰু অনশন ব্ৰত আৰম্ভ কৰিলে ।

ইতিমধ্যে উলুপীয়ে তেওঁৰ ওচৰলৈ আহি কলে, “বৰুৱাহন, তুমি এইটো ভাবিছা নেকি যে তোমাৰ পিতাৰ তোমাৰ হাতত মৃত্যু হছে? তেওঁক কোনেও পৰাজয় কৰিব নোৱাৰে । মই নিজৰ মায়াৰ বলেৰে তোমাৰ মনত এনে ভ্ৰম সুমুৱাই দিছো । এই মণিটো লৈ গৈ তেওঁক স্পৰ্শ কৰা আৰু তেওঁ লগে লগে উঠি বহিব ।” বৰুৱাহন গৈ অৰ্জুনক মণিৰে স্পৰ্শ কৰিলে, মণিৰ স্পৰ্শ পাই অৰ্জুন উঠি বহিল, যেন তেওঁ টোপনিৰ পৰাহে সাৰ পাইছে ।

অৰ্জুনে বৰুৱাহনৰ লগত আলিঙ্গন কৰিলে আৰু তাতে উলুপী আৰু চিত্ৰাঙ্গদাকো দেখি খুব আনন্দিত হ’ল । তেতিয়া তেওঁ দুয়োকে

সুধিলে, “তোমালোক দুয়োএই যুদ্ধ ক্ষেত্ৰলৈ কিয় আহিছা ।”

ইয়াৰ উত্তৰত উলুপীয়ে কলে, “স্বামী, আপুনি ভীষ্মক অন্যায্য ভাবে বধ কৰিছিল, যাৰ বাবে আপুনি পাপৰ ভাগী হৈছিল । ইয়াক পৰিহাৰ কৰাৰ বাবে মই আপোনাক আপোনাৰ পুত্ৰৰ দ্বাৰা বধ কৰালো ।

এই কথা শুনি অৰ্জুন বহুত প্ৰসন্ন হ’ল । তেওঁ বৰুৱাহনক অশ্বমেধ যজ্ঞত ভাগ লবৰ বাবে নিমন্ত্ৰণ জনালে । বৰুৱাহনে তেওঁৰ ঘৰত এনিশাৰ বাবে অতিথি হবলৈ অৰ্জুনক সানুনয়ে অনুৰোধ জনালে । তেতিয়া অৰ্জুনে কলে যে এই যজ্ঞৰ ঘোঁৰাৰ পিছে পিছে তেওঁ ঘূৰি ফুৰাতো অনিবাৰ্য্য, সেয়েহে তেওঁ ইয়াত থকাতো সম্ভব নহব ।

যজ্ঞৰ ঘোঁৰা সমুদ্ৰৰ পাৰলৈকে গ’ল আৰু তাৰপৰা উভতি ইন্দ্ৰপ্ৰস্থলৈ আহিব ধৰিলে । তাৰ পৰা তেওঁ নানা দেশ ঘূৰি শেষত মগধৰ ৰাজধানী ৰাজগৃহত গৈ উপস্থিত হ’ল । সেই

দেশৰ ৰজা মেঘসন্ধিয়ে অৰ্জুনৰ লগত যুদ্ধ কৰি পৰাজিত হ'ল ।

অৰ্জুনে মেঘসন্ধিৰ যুদ্ধ কৌশল দেখি মুগ্ধ হৈ কলে - “তুমি তেনেই কম বয়সৰ, তথাপি তোমাৰ যুদ্ধ কৰাৰ কৌশল অতি সুন্দৰ । তোমাক বধ কৰিবলৈ মই খোজা নাই । অহা চত মাহৰ পূৰ্ণিমা তিথিত মোৰ জ্যেষ্ঠ্য ভাতৃ যুধিষ্ঠিৰে অশ্বমেধ যজ্ঞ পাতিছে । সেই যজ্ঞত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ মই তোমাক নিমন্ত্ৰণ জনালো ।”

এইদৰে অৰ্জুনে যজ্ঞৰ ঘোঁৰাৰ পিছে পিছে গৈ স্নেহ, নিষাধ, শকুনিৰ পুত্ৰ গান্ধাৰ ৰজা, দ্ৰাবিড়, আন্ধ্ৰ আৰু ওদ্ৰ ৰজাৰ সৈতে যুদ্ধ কৰি তেওঁলোকক পৰাস্ত কৰি হস্তিনাপুৰলৈ উলতি আহিল । তেতিয়ালৈকে চতৰ পূৰ্ণিমা তিথিলৈ আৰু কেইদিনমান বাকী । এমাহ আগৰ পৰা যজ্ঞৰ বাবে সকলো আয়োজন আৰম্ভ কৰিছিল ।

যজ্ঞৰ সময়ত যজ্ঞত অংশ গ্ৰহণ কৰিবলৈ অসংখ্য লোক আহিল । তাৰ ভিতৰত বেদজ্ঞ পণ্ডিত আৰু ৰজাও আছিল । কৃষ্ণ আৰু বলোৰামৰ সৈতে সাত্যকী, প্ৰদ্যুম্ন,

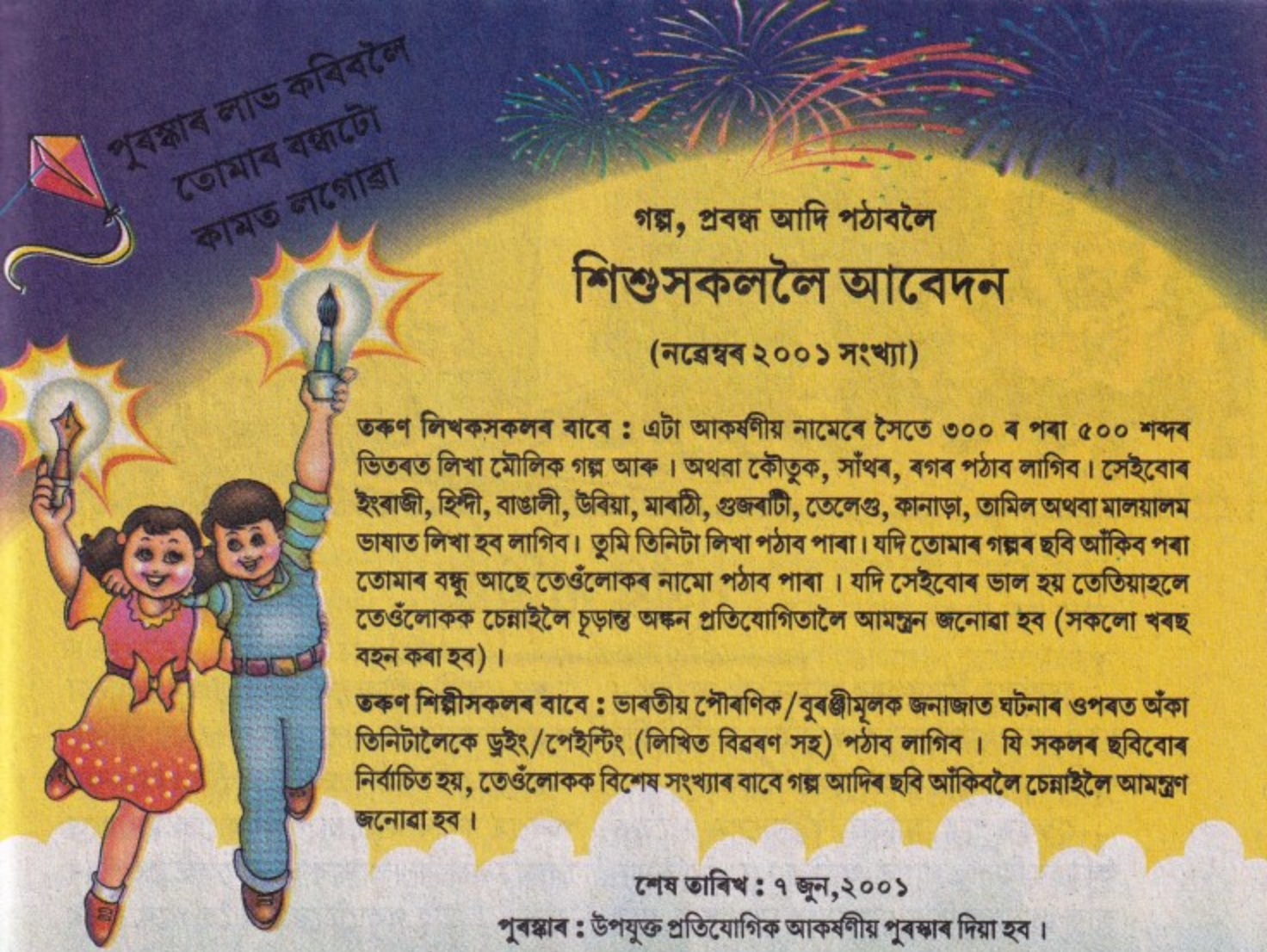
সাম্ব, গদা, কৃতবৰ্মা আৰু বহুতো যাদব বংশৰ লোক অছিল । চিত্ৰাঙ্গদা আৰু উলুপীক লগত লৈ বৰুৱাহনো আহি যজ্ঞ স্থলত উপস্থিত হ'ল ।

অশ্বমেধ যজ্ঞৰ নিৰ্দ্ধাৰিত সময় অতি উলহ মালহেৰে আহি পালে । যুধিষ্ঠিৰে যজ্ঞত উপস্থিত হোৱা সকলো লোককে যথাবিহিত দান দিলে । সকলোৱে যজ্ঞৰ আয়োজন নিখুত হোৱা বুলি প্ৰশংসা কৰিলে । যুধিষ্ঠিৰে দিয়া দান সকলোৱে অতি সাদৰে গ্ৰহণ কৰিলে । সেইসময়তে তালৈ এটা নেউল আহি কলে, আপোনালোকে এই যজ্ঞৰ প্ৰশংসা কৰি পাৰ পোৱা নাই, কিন্তু কুৰুক্ষেত্ৰৰ এজন মুনিয়ে মধুকৰীৰ আয়োজন কৰি যি চাতু দান কৰিছিল তাতকৈ ই কোনো গুণে মহৎ নহয় ।”

নেউলৰ কথা শুনি সকলোৱে আচৰিত হ'ল আৰু তেওঁক সুধিলে - “তুমি কোন ? কৰপৰা ইয়ালৈ আহিছা ? শাস্ত্ৰৰ নিয়ম মতে এই যজ্ঞ যেনেদৰে সম্পন্ন হৈছে, ইয়াত কি ত্ৰুটি আছে ? তুমি সঁচাকৈয়ে কোৱা তুমি কোন?”

(ক্ৰমশঃ)

পুৰস্কাৰ লাভ কৰিবলৈ
তোমাৰ বন্ধটো
কামত লগোৱা

গল্প, প্ৰবন্ধ আদি পঠাবলৈ

শিশুসকললৈ আবেদন

(নৱেম্বৰ ২০০১ সংখ্যা)

তকণ লিখকসকলৰ বাবে : এটা আকৰ্ষণীয় নামেৰে সৈতে ৩০০ ৰ পৰা ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত লিখা মৌলিক গল্প আৰু। অথবা কৌতুক, সাঁথৰ, বগৰ পঠাব লাগিব। সেইবোৰ ইংৰাজী, হিন্দী, বাঙালী, উৰিয়া, মাৰাঠী, গুজৰাটী, তেলেগু, কানাড়া, তামিল অথবা মালয়ালম ভাষাত লিখা হ'ব লাগিব। তুমি তিনিটা লিখা পঠাব পাৰা। যদি তোমাৰ গল্পৰ ছবি আঁকিব পৰা তোমাৰ বন্ধু আছে তেওঁলোকৰ নামো পঠাব পাৰা। যদি সেইবোৰ ভাল হয় তেতিয়াহলে তেওঁলোকক চেম্বাইলৈ চূড়ান্ত অঙ্কন প্ৰতিযোগিতালৈ আমন্ত্ৰণ জনোৱা হ'ব (সকলো খবৰ বহন কৰা হ'ব)।

তকণ শিল্পীসকলৰ বাবে : ভাৰতীয় পৌৰণিক/বুৰঞ্জীমূলক জনাজাত ঘটনাৰ ওপৰত অঁকা তিনিটালৈকে ড্ৰইং/পেইণ্টিং (লিখিত বিৱৰণ সহ) পঠাব লাগিব। যি সকলৰ ছবিবোৰ নিৰ্বাচিত হয়, তেওঁলোকক বিশেষ সংখ্যাৰ বাবে গল্প আদিৰ ছবি আঁকিবলৈ চেম্বাইলৈ আমন্ত্ৰণ জনোৱা হ'ব।

শেষ তাৰিখ : ৭ জুন, ২০০১

পুৰস্কাৰ : উপযুক্ত প্ৰতিযোগিক আকৰ্ষণীয় পুৰস্কাৰ দিয়া হ'ব।

ফটো : তোমাৰ লিখনি বা ছবিৰ লগত পাচপোৰ্ট আকাৰৰ ফটো গাঠি দিব লাগিব।

নাম বয়স/জন্ম তাৰিখ

শ্ৰেণী স্কুল

ঘৰৰ ঠিকনা

.....

..... পিন কোড

লিখনি বা ছবিৰ বিৱৰণ :

১.

২.

৩.

মই ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত কৰিব বিচাৰিছো যে ওপৰত উল্লেখ কৰা লিখনি/ছবি সমূহ মোৰ পুত্ৰ/কন্যাই কাৰো সহায় নোলোৱাকৈ নিজে লিখা/অঁকা। নিৰ্বাচিত লিখনিৰ/ছবিৰ সম্পূৰ্ণ কপিৰাইট চান্দমামাক দিবলৈ মই সন্মত আৰু ইয়াক যিকোনো মাধ্যমেৰে যিকোনো ভাষাত প্ৰকাশ কৰিব পাৰে।

প্ৰতিযোগীৰ চহী

পিতৃ/মাতৃৰ চহী

পুত্ৰৰ দায়িত্ব

দেৱসেন শ্ৰীধৰপুৰৰ শাসনকৰ্তা আছিল। তেওঁ এজন ধৰ্মপৰায়ন আৰু অভিজ্ঞ ৰাজনীতিবিদ আছিল বুলি সকলো মানুহে কৈছিল।

তেওঁৰ পুত্ৰ আছিল বিনীতসেন। তেওঁ ক্ষত্ৰিয়ৰ বিদ্যাত পাৰ্গত আছিল। তেওঁ বুদ্ধিমান আৰু জ্ঞানী আছিল। সেয়েহে দেৱসেনে অতি সোনকালেই তেওঁৰ ওপৰত ৰাজ্য ভাৰ তুলি দিব বিচাৰিছিল। তথাপিও তেওঁ বিনীতসেনৰ শাসন পদ্ধতি আৰু ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে পৰীক্ষা কৰি চাব বিচাৰিছিল।

এদিন দেৱসেনে তেওঁৰ লৰাক তেওঁৰ লগতে ৰাজ দৰবাৰলৈ লৈ গ'ল। সিংহাসন গ্ৰহণ কৰাৰ পাছতেই মন্ত্ৰীয়ে ৰজাক কলে, “মহাৰাজ, আপোনাক দৰ্শন কৰিবলৈ এজনী মাক আৰু তেওঁৰ লৰা আহিছে।”

তেওঁলোকক ভিতৰলৈ লৈ আহিবলৈ ৰজাই অনুমতি দিলে। মাক সীতা আৰু তেওঁৰ লৰা গোবিন্দক দৰবাৰলৈ লৈ অহা হ'ল।

“ৰজাই তেওঁলোকক সুধিলে, “আপোনা-লোকে মোক কি কব বিচাৰিছে? আপোনা-লোকৰ সমস্যা কি?” তেতিয়া গোবিন্দই কলে

“প্ৰভু, আমি দুখীয়া লোক। কষ্টকৰি উপাৰ্জন কৰাৰ ফলত আমি খাবলৈ পাও। মোৰ তিনিটা লৰা-ছোৱালী। মই আৰু মোৰ পত্নীয়ে যথাসম্ভৱ পৰিশ্ৰম কৰাৰ ফলতো পৰিয়ালতো ঠিকমতে চলাব নোৱাৰো। আমাৰ অভাৱ কেতিয়াও পূৰণ নহয়। জীয়াই থকাটোৱে টান হৈ পৰে। এই অৱস্থাত এই বুঢ়ীক চোৱা-চিতা কৰাটো মোৰ পক্ষে সম্ভৱ নহয়। তাৰোপৰি তেওঁৰ সদায় অসুখ লাগিয়েই থাকে। সকলো সময়তে কৈ থাকে যে মোৰ পেটৰ বিষ হৈছে, মূৰৰ বিষতৰব নোৱাৰা হৈছে। মইনো এই বেমাৰীমাজনীৰ চিকিৎসা কেনেকৈ কৰাও। সেয়েহে তেওঁক কৈছো তেওঁ যাতে বৃদ্ধাশ্ৰমত থাকিবলৈ লয়। কিন্তু এই বুঢ়ীয়ে তাত থাকিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিছে। দয়া কৰি আপুনিয়ে তেওঁক বুজাওক। এই আশা লৈয়ে আপোনাৰ ওচৰলৈ আহিছো!”

মাক সীতাই কবলৈ ধৰিলে “মহাৰাজ, আপুনি এজনী মাৰ বেদনা বুজিব পাৰে। শৰীৰত যেতিয়ালৈকে বল থাকিব শক্তি থাকিব, তেতিয়া লৈকে কাম কৰিয়ে থাকে। এতিয়া মই বুঢ়ী হৈ গৈছো। মোৰ শৰীৰত শক্তি নোহোৱা

হৈছে। কোনো কাম কৰাৰ অৱস্থা মোৰ নাই। পুত্ৰ, বোৱাৰী আৰু নাতি নাতনী থকা স্বত্বেও মই কি অনাথ হৈ গৈছো নেকি? ইহঁতে মোক বৃদ্ধ আশ্রমত থকাৰ বাবে জোৰ দি আছে। ইয়াৰ ফলত মোৰ মনটো অস্থিৰ হৈ পৰিছে। আপুনিযেই কওক, মই কি কৰো? এইবুলি বুঢ়ীয়ে কান্দিব ধৰিলে।

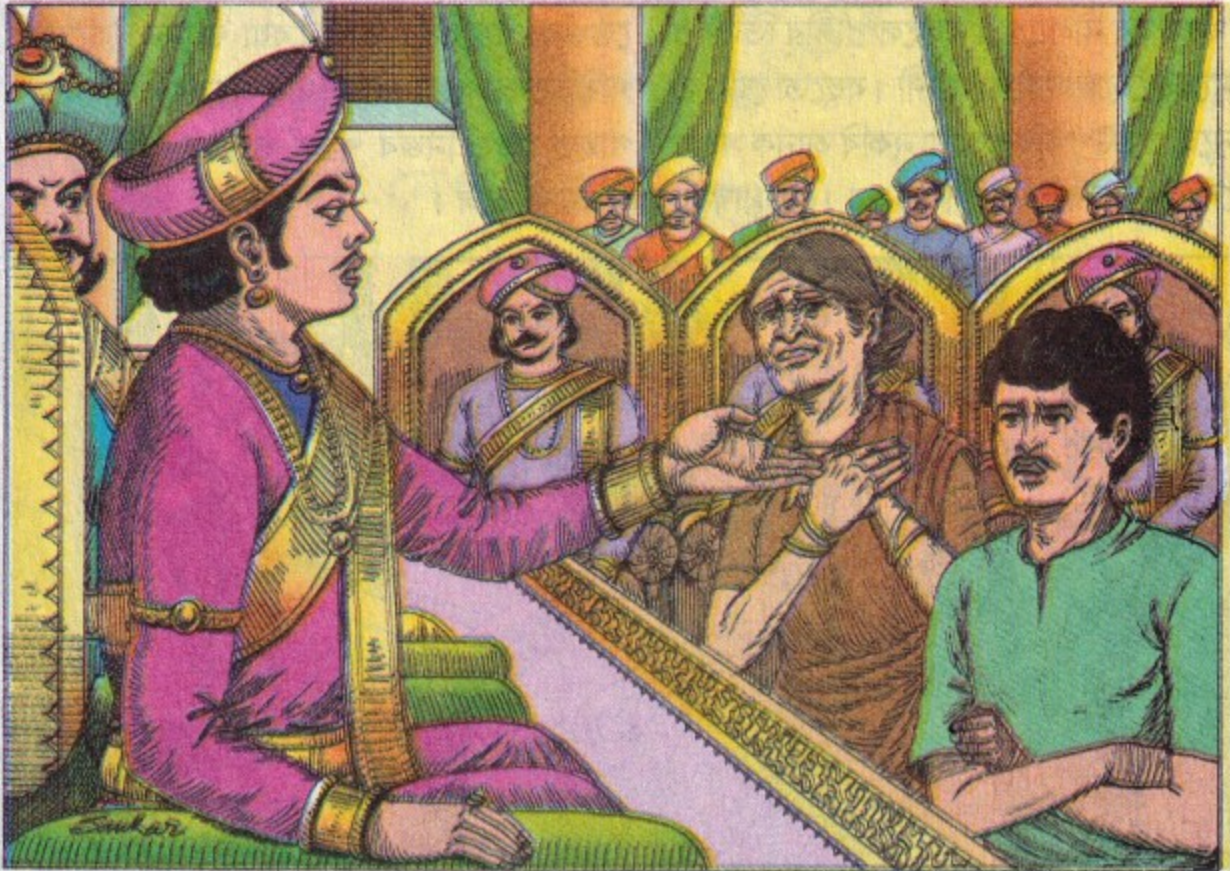
দেৱসেনে দুয়োৰে কথা মনোযোগেৰে শুনিলে। কামত বহি থকা তেওঁৰ পুত্ৰয়ো এই কথাবোৰ শুনিলে আৰু বিষয়টোৰ ওপৰত চিন্তা কৰিব ধৰিলে। তেওঁ এবাৰ গোবিন্দৰ ফালে আৰু এবাৰ মাকৰ ফালে চাব ধৰিলে।

ৰজাই বিনীতসেনৰ কাণত লাহেকৈ কলে “বিনীত এই কাজিয়াৰ কেনেকৈ মামাংসা কৰিবা, মইতো একোৱে ধৰিব পৰা নাই। তুমি ভাবা আৰু এই সমস্যাৰ সমাধান কৰা!”

বিনীতসেনে কলে, “ইয়াত বুজি নোপোৱাৰ

কোনো কথা নাই! গোবিন্দই যি কৈছে, সেইটো ঠিক। নিজৰ বৰ্তমান আৰ্থিক অৱস্থাকলৈ তেওঁ খুবেই চিন্তিত। তেওঁ নিজকে নিৰুপায়বোধ কৰিছিল।” তাৰ পাছত তেওঁ গোবিন্দৰ পিনে চাই কলে, “তোমাক পঢ়া-শুনা কৰা লোক যেন লাগিছে। কি, কোনোবা গ্ৰন্থত লিখা আছে নেকি যে নমৰালৈকে মাক পিতাকক চোৱা চিতা কৰাটো পুত্ৰৰ কৰ্তব্য?”

গোবিন্দই দৃঢ়ভাবে কলে, “নাই প্ৰভু, এনেকুৱা কথা কতো লিখা নাই।” তাৰ পিছত কবলৈ ধৰিলে আমি বিভিন্ন ধৰণৰ জন্তু আৰু চৰাই চিৰিকতি দেখি আহিছো। যেতিয়ালৈকে পোৱালীবোৰ ডাঙৰ নহয় তেতিয়ালৈকে মাকদেউতাকে সিহঁতক পালন পোষণ কৰে। নিজে চলিব পৰা হলে নিজৰ চোৱাচিতা নিজে কৰে। সিহঁতে নিজৰ সন্তানক এইবুলি নকয় যে ইমানদিনে আমি তোমালোকক চোৱাচিতা

কৰিছিলো, সেয়েহে এতিয়া আমাৰ চোৱাচিতাৰ দায়িত্ব তোমাৰ। এইটো তোমাৰ কৰ্তব্য।”

বিনীতসেনে কলে, “তুমি যি কৈছা সেইটো সঁচা। কিন্তু মোৰ এটা কথা শুনা।” গোবিন্দই ভাবিলে বিনীতসেনে তেওঁৰ কথাৰ সমৰ্থন কৰিব। সেয়ে তেওঁ উৎসাহেৰে কলে, “কওঁক, মহাৰাজ!”

তেতিয়া বিনীতসেনে তেওঁক সুধিলে “তুমি মানুহ নে জীৱ-জন্তু? ভালদৰে ভাবিচিন্তি উত্তৰ দিবা!”

গোবিন্দই ভয় ভয় ভাবত কলে “প্ৰভু মই মানুহ!”

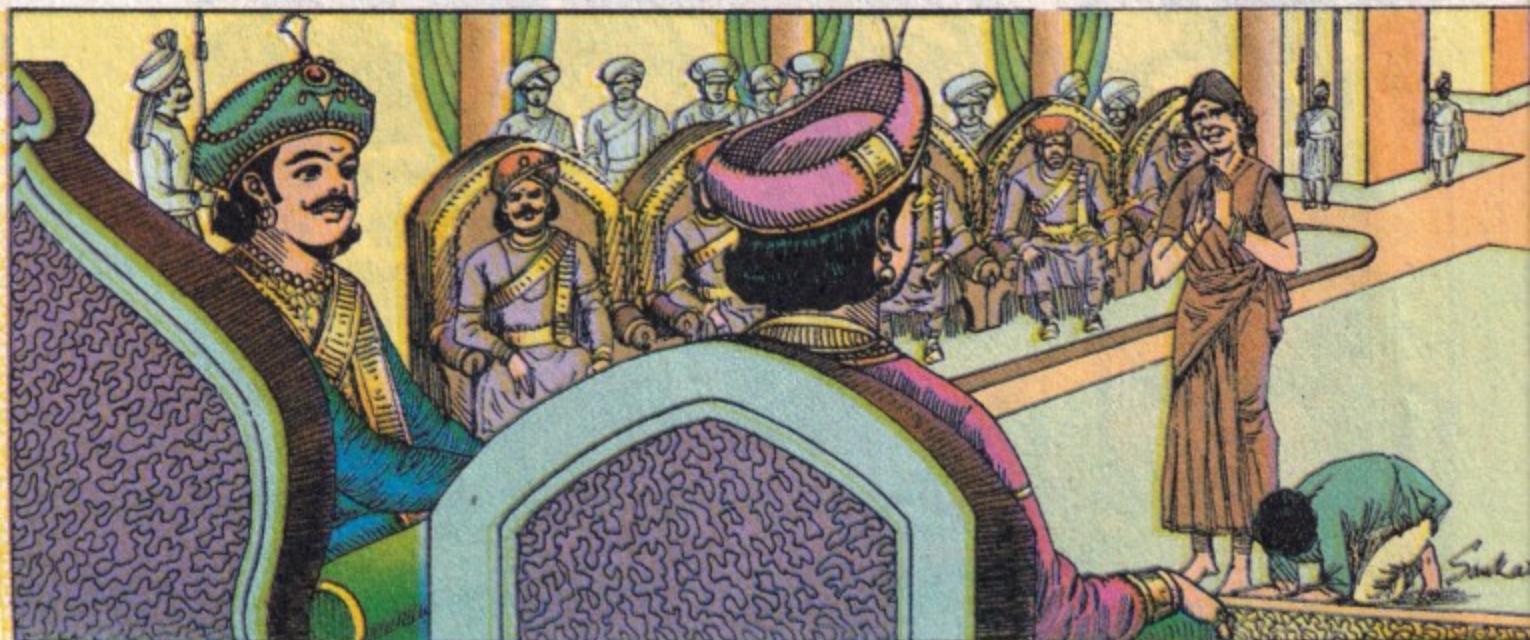
“যদি সঁচাকৈয়ে তুমি নিজকে মানুহ বুলি গণ্য কৰা তেতিয়াহলে তোমাৰ মাক আদৰেৰে তোমাৰ ঘৰলৈ লৈ যোৱা। নিজৰ ভুল বুজি লোৱা। মিলিজুলি থাকিবলৈ শিকা। কেতিয়াও স্বাৰ্থপৰ হব নালাগে। সকলোপ্ৰাণীৰ ভিতৰত মানুহেই হৈছে সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ প্ৰাণী। বহুতো ক্ষেত্ৰত মানুহে প্ৰতিউপকাৰৰ আশা নকৰি আনক সহায় কৰে, আনৰ কষ্টৰ ভাগীদাৰ হয়। তোমাৰ মা

তোমাৰ বাবে পৰ নহয়। তেওঁ তোমাক জন্ম দিছে। তোমাৰ বাবে অনেক কষ্ট সহ্য কৰিছে। লালন পালন কৰি তোমাক ডাঙৰ-দীঘল কৰিছে। এই জননীক অৱহেলা কৰাটো পাপ। তুমি এই পাপ নকৰিবা। এতিয়া সত্য কি, বুজি পালানে? নিজৰ কৰ্তব্য কি জানিব পাৰিলানে?” বিনীতসেনে সুধিলে।

বিনীতসেনৰ কথা শুনি গোবিন্দৰ মূৰ ঘূৰোৱা যেন লাগিল। নিজৰ ভুলৰ বাবে অনুতাপ কৰি তেওঁ কলে, “মা এই পাপীক ক্ষমা কৰি দিয়া।” এইবুলি কৈ তেওঁ মাকৰ ভাৰিৰ ওপৰত বাগৰি পৰিল।

মাকে প্ৰথমতে নিজৰ পুত্ৰক আৰু পাছত বিনীতসেনক “হাজাৰ হাজাৰ বছৰ জীয়াই থাকা” বুলি আশীৰ্বাদ দিলে।

ৰজাই নিজৰ পুত্ৰ বিনীতসেনৰ বিচাৰ শুনি বৰ আনন্দিত হ'ল। তেওঁ জানিব পাৰিলে তেওঁৰ পুত্ৰ ধৰ্মৰ ভাল বেয়া জ্ঞানৰ সৈতে পৰিচিত আৰু জ্ঞানৱান। এই ঘটনাৰ কিছুদিনৰ পাছত তেওঁ নিজৰ পুত্ৰৰ ওপৰত ৰাজ্যভাৰ অৰ্পন কৰিলে।

অজেয় গৰুড়

চিত্ৰ : পাণি

চন্দ্ৰপুৰী ৰাজ্য বহুদিন ধৰি সুখে শান্তিৰে চলিছিল। যোগ্য মন্ত্ৰীৰ আকস্মিক মৃত্যুৰ পিছত ৰজা মহেন্দ্ৰদেৱে মন্ত্ৰীৰ পুত্ৰ আদিত্যক সভাসদ হিচাবে নিযুক্ত কৰিলে। প্ৰজাসকলক অত্যাচাৰ কৰা ডকাইতবোৰক সেনাপতি নৰেন্দ্ৰ বৰ্মাই ধৰিব নোৱাৰিলে। তেতিয়া এই কাম ৰজাই আদিত্যক দিলে। আদিত্যই সিহঁতক একেবাৰতে ধৰিলে। কাৰাগাৰৰ ফালে সিহঁতক লৈ যোৱাৰ সময়ত ৰাম সিংহ নামৰ এজন ডকাইতক তেওঁ চিনি পালে।

আদিত্যই নিজ কোঠাত বহি ভাবিবলৈ ধৰিলে। ৰাম সিংহৰ কথা তেওঁৰ মনত প্ৰতিধ্বনিত হৈ থাকিল।

মই কেতিয়াবা মানুহক ফাঁকি দিছো নেকি ?
তেওঁনো মোক কিয়া তেনেকৈ কলে ?

এজন দেহবন্ধী ভিতৰলৈ সোমাই গল।

তেওঁক ভিতৰলৈ পঠাই দিয়া।

শ্ৰীমান এজনী মহিলাই আপোনক লগ পাব বিচাৰিছে।

মোৰ নাম অৰুণা !

অৰুণা ?

অনুগ্ৰহ কৰি বহক !

যুৱতীজনী ভিতৰত প্ৰৱেশ কৰাত আদিত্য উঠি গৈছিল।

আদিত্যই এখন আসনৰ ফালে দেখুৱাই দিলে।

মই পাহৰিয়ে
গৈছো! তেওঁ ইয়াকো
কৈছিল।

.....এইবোৰ তোমাৰ
বাহিৰে আৰু কাকো
নকও।

আদিত্যই নিজৰ দুখ
লুকাবলৈ চেষ্টা
কৰিলে। তেওঁ অন্য
বিষয়ৰ কথা কলে।

মোৰ পিতা
ভাল দাবা খেলুৱৈ
আছিল নে?

তেওঁ আৰু মোৰ
পিতা দুয়োজনে সমান
খেলুৱৈ আছিল।

সেই ৰাতি আৰু
কি কি ঘটিছিল।

তেওঁ এটা বাকচৰ
ফালে সংকেত কৰিছিল।
সেইটো মই নিজৰ লগতে লৈ
গৈছো। ইয়াতে আছে।

আদিত্যই বাকচটো খুলিলে আৰু
এখন কিতাপ উলিয়ালে।

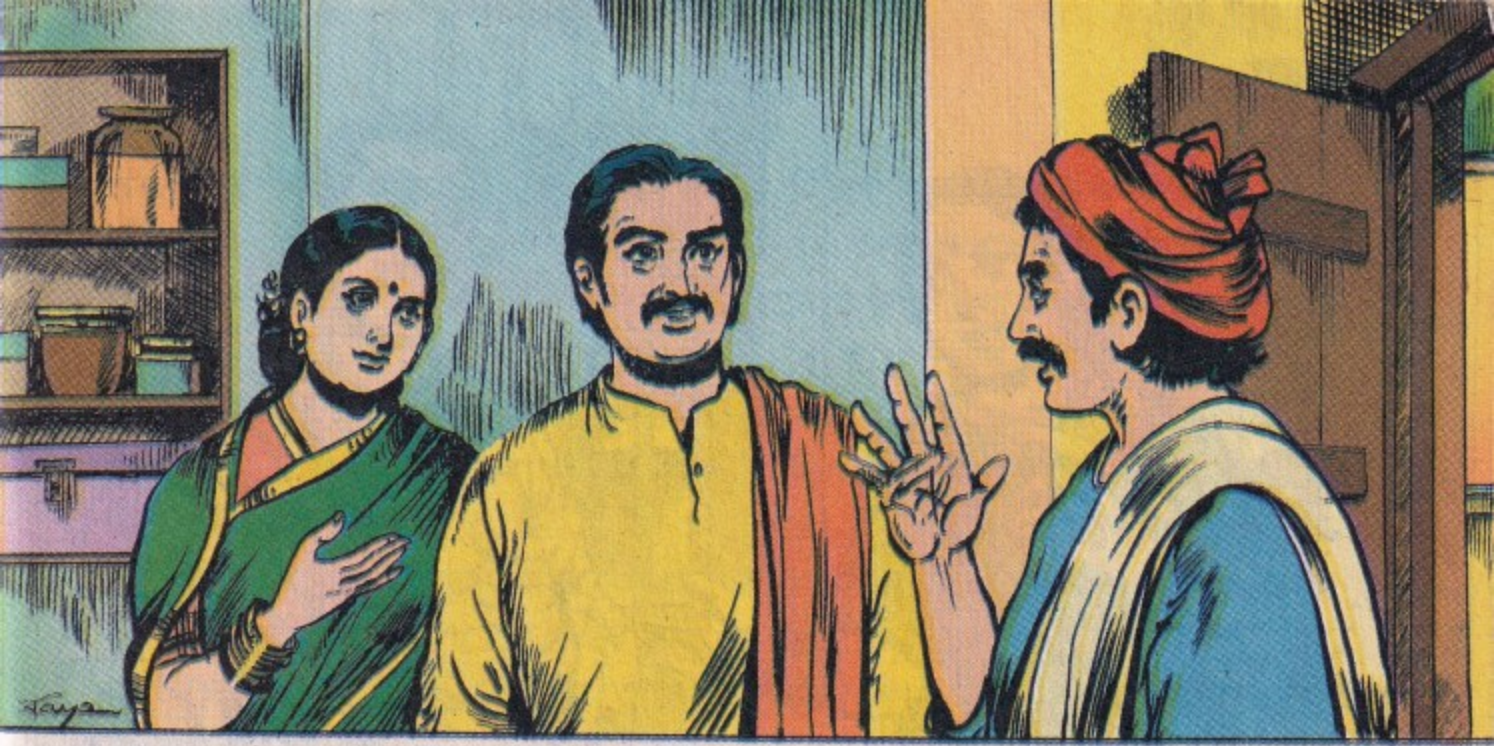
আৰে, সকলো
ঠাইতে মোৰ পিতাৰ হাতৰ
আখৰ আছে।

আদিত্যই কিতাপতে মনোনিবেশ
কৰিলে।

আমাৰ ৰাজ্যৰ ৰক্ষা কৰ্তা গৰুড়লৈ প্ৰণাম। গৰুড় আৰু তেওঁৰ
মাতা বিনতাৰ ভাগ্যত কৰু আৰু তেওঁৰ পুত্ৰ নাগসকলৰ সতীয়া
মা হোৱাৰ কথা লিখা আছিল। এদিন সকলো নাগ তেওঁৰ
পিঠিৰ পৰা পৰি গ'ল। তেতিয়া তেওঁৰ খুব খং উঠিল।

(ক্ৰমশঃ)

সতৰ্কবাণী

সোমনাথৰ পৰিয়ালটো সৰু আছিল, সোমনাথ, তেওঁৰ পত্নী, এটা ল'ৰা আৰু ছোৱালী এজনী। পত্নী কুসুম সহজ সৰল স্বভাৱৰ আছিল। কেতিয়াও গিৰীয়েকৰ কথা অমান্য নকৰিছিল। তেওঁলোকৰ ল'ৰা ৰাজপুৰত পঢ়িছিল। জীয়েক মালতী বিবাহৰ যোগ্য হৈছিল।

এদিনাখন পতি পত্নী দুয়ো ঘৰুৱা বিষয় লৈ কথা বতৰা পাতি আছিল। কুসুমে গিৰীয়েকক কৈছিল “লৰাক চহৰলৈ পঢ়াব পঠাবলৈ হলে খৰছ কিছু বাহি কৰিব লাগিব। আমি মিতব্যয়ী হব লাগিব।”

“তোমাৰ দৰে পত্নী থাকোতে মিতব্যয়ীতাৰ কি দৰকাৰ?” সোমনাথে এইদৰে ঘৈণীয়েকক প্ৰসংশা কৰিলে।

সেই সময়তে লালুৱে তেওঁক দেখা কৰিবলৈ আহিছিল। তেওঁ গোবিন্দপুৰৰ

নিবাসী আছিল। সেই গাৱঁত সোমনাথৰ দহ একৰ সাকুৱা মাটি আছিল। লালুৱে সেই মাটি চোৱা-চিতা কৰিছিল। প্ৰতি বছৰে সেই মাটিত হোৱা শস্য বিক্ৰী কৰি পোৱা টকা সোমনাথক দি গৈছিল। অৱশ্যে সেই টকাৰ কিছু সি ৰাখিছিল।

লালুৱে সোমনাথক কলে, “আমি বৰ ভাগ্যবান। এই বছৰ খুব সুন্দৰ খেতি হৈছে। ধাৰেলোৱা সকলৰ পৰা পাবলগাখিনিও পাইছো। এমাহৰ ভিতৰত আৰু পাঁচ হেজাৰ টকা আপোনাক দি যাম।”

“লালু তুমি খুব ভাল খবৰ শুনালা। আজি তুমি আমাৰ ঘৰত এসাজ খাইযাব লাগিব,” কুসুমে আনন্দতে কলে।

“নহয় বাইদেউ! আজি এটা জৰুৰী কামতহে ইয়ালৈ আহিছো। মোৰ ছোৱালীৰ বিয়া ঠিক হৈ গ’ল। দুই হাজাৰমান টকাৰ

এডাল হাৰ বনাব লাগে । এমাহৰ ভিতৰত আপোনাৰ টকা দি দিম আৰু লগতে সুতো পৰিশোধ কৰিম ।”

লালু বিশ্বাসী লোক আছিল । জীৱন গলেও নিজৰ কথাৰ পৰা কেতিয়াও লৰচৰ নহৈছিল । সেয়েহে তেওঁক সুত দিয়াৰ কথা সোঁৱৰাই দিব নালাগিছিল । কিন্তু সেই সময়ত ঘৰুৱা খৰচৰ বাবে মাত্ৰ দুশ টকাহে তেওঁলোকৰ হাতত আছিল ।

কুসুমে গিৰীয়েকৰ মনৰ অৱস্থা বুজি পালে । সেয়ে গিৰীয়েকক ঘৰৰ ভিতৰলৈ মাতি নি কলে, “লালুক টকাৰ সঁচাকৈয়ে দৰকাৰ । আন কৰবাৰ পৰা ধাৰে লৈ হলেও তেওঁৰ আৱশ্যকতা পূৰণ কৰিব লাগে । এই সময়ত তেওঁক সহায় কৰা আমাৰ কৰ্তব্য ।”

দুয়ো চিন্তাত পৰিল যে টকা কাৰ পৰা লব । তেতিয়া হঠাৎ কুসুমৰ বিষ্ণুলৈ । মনত পৰিল । কালি কাৰোবাৰ পৰা পোন্ধৰ হেজাৰ

টকা পোৱা বুলি জনৰব উঠিছিল ।

“আমাকো পাঁচহেজাৰ মান টকাৰ দৰকাৰ । মালতীয়ে পাটৰ মেখেলা কিনিব বুলি কৈ আছে । ল’ৰায়ে । সোণাৰ আঙুঠী এটা খুজি আছে । সিহঁতৰ মনৰ ইচ্ছাও আমি পূৰণ কৰিব লাগিব । বিষ্ণুক আমি ধাৰলৈ টকা খুজিলে তেওঁ নিদিয়াকে নাথাকিব । যেতিয়া তেওঁক টকাৰ কথা কব তেতিয়া পাঁচ হেজাৰ বিচাৰিব । আমাৰো ইচ্ছা পূৰণ হব আৰু লালুকো সহায় কৰিব পাৰিম ।” কুসুমে কলে ।

সোমনাথে ঘৈণীয়েকৰ প্ৰস্তাৱ মানি ললে । সেই সময়তে লালু সোনাৰীৰ কাষলৈ গ’ল । সোমনাথো বিষ্ণুৰ ঘৰলৈ গল । বিষ্ণু বাহিৰলৈ আহি দেখে যে বহুত মানুহ তেওঁৰ ঘৰৰ সন্মুখত থিয় হৈ আছে । তেওঁ ভাবিলে সকলোৱে ধাৰলৈ টকা বিচাৰি আহিছে । অপ্ৰত্যাশিত ভাৱে ইমান টকা পোৱা বাবে

সকলোৱে তেওঁক অভিনন্দন জনালে। কিন্তু মনে মনে তেওঁলোকে চিন্তা কৰিলে কিভাবে তেওঁৰ পৰা ধাৰলৈ টকা বিচাৰিব।

বিষ্ণুৱেও বুজি পালে যে ইমান মানুহ ইয়াত কিয় গোট খাইছে। সকলোৰে ফালে চাই তেওঁ কলে, “টকা উপাৰ্জন কৰা কঠিন, কিন্তু খৰচ কৰা সহজ কাম।”

যেতিয়া মানুহৰ হাতত টকা থাকে এই কথাটো পাহৰি যায়। সেয়েহে খৰচৰ পৰা বাচিবলৈ মই মোৰ সকলো টকা সূত বেপাৰী সুন্দৰক দি দিম। তেওঁ প্ৰত্যেক মাহত টকাৰ সূত মোক দি যাব। এইক্ষেত্ৰত মই তেওঁক কোনো স্বীকৃতি দিয়াৰ দৰকাৰ নাই। যদি মোকো টকাৰ আৱশ্যক হয় তেতিয়াহলে মইও সূততহে লম। অৱশ্যে আনতকৈ মোৰ ক্ষেত্ৰত সূতৰ পৰিমাণ কিছু কম হ'ব। ইয়াৰ পৰা তেওঁৰো লাভ হ'ব। অলাগতিয়াল খৰচৰ পৰা বাচিবলৈহে মই এনেকুৱা ব্যৱস্থা কৰিছো।”

নিজৰ টকা আন এজনৰ তাত ৰাখি তেওঁৰ পৰা সূতত ধাৰলৈ অনাজনক আৰু আনে কি টকাৰ কথা কব সেয়েহে মানুহবোৰ লাহে লাহে তাৰ পৰা যাব ধৰিলে। সোমনাথক বিষ্ণুৱে আগৰে পৰা ভালদৰে জানে আৰু দুয়োৰে মাজত ভাল বন্ধুত্বও আছে। বিষ্ণুৱে তেওঁ অহাৰ কাৰণ অনুমান কৰিব পাৰিছিল আৰু তেওঁ সোমনাথক কলে, “আমি দুয়ো বন্ধু। মোৰ পৰা কথা লুকাইছা কিয়? বলা দুয়ো সুন্দৰৰ ওচৰলৈ যাও। বছৰে এশ টকাত পোন্ধৰ টকা সূত লাগিব। মই তোমাক যিকোনো উপায়ে পোন্ধৰ হাজাৰ মান টকা ধাৰলৈ লৈ দিম। মোক বিশ্বাস কৰা আৰু ব'লা। কোৱা, তোমাক কিমান টকা লাগিব।

প্ৰতি শ টকাত পোন্ধৰ টকা সূত। এই কথা শুনিযেই সোমনাথৰ চিন্তা লাগি গ'ল। তেওঁৰ মুখৰ মাতেই নোহোৱা হ'ল। ভাবিচিন্তি তেওঁ ইয়াকেই কলে যে “মোক

মাত্ৰ দুই হাজাৰ টকা লাগে ।”

দুয়ো সুন্দৰৰ কাষলৈ গ’ল । বিষ্ণুৱে সোমনাথৰ সন্মুখতে সুন্দৰক পোন্ধৰ হাজাৰ টকা দিলে । তেওঁ বিষ্ণুৰ হাতত ৰচিদ দি কলে, “প্ৰতি বছৰে প্ৰতি একশ টকাত তেৰ টকাকৈ সুত তোমাক দিম ।”

সোমনাথে এই চৰ্ত মানিলৈ তেওঁৰ পৰা দুই হাজাৰ টকা ধাৰলৈ ললে । টকা দি .

সুন্দৰে কলে, “আচলতে প্ৰতি বছৰে একশ টকাত বিশ টকা সুত লও ।” কিন্তু মোৰ ওচৰত যয়ে টকা সুৰক্ষিত ৰাখে, তেওঁক মাত্ৰ তেৰ টকা সুতত ধাৰলৈ দিও । তাৰ পাছত তেওঁ কাগজত চহী কৰাই দুই হাজাৰ টকা সোমনাথক দিলে ।

সোমনাথৰ মনটো ভাল লগা নাছিল । কিন্তু কি কৰিব । বিষ্ণুৱে তেওঁক খুব ভাল বন্ধু বুলিও কলে আৰু আনহাতে তেওঁক বেছি সুতত টকা ধাৰলৈ দিয়ালে । তেওঁৰ নিজৰ নিৰপায় অৱস্থাৰ ওপৰত ধিক্কাৰ আছিল । দুই হাজাৰ টকা আনি তেওঁ লালুক দি দিলে । এমাহৰ ভিতৰতে কথামতে লালুৱে

সেই টকা ওভটাই দিলে । দুই হাজাৰ টকাৰ লগতে সুতলৈ সোমনাথ বিষ্ণুৰ ঘৰলৈ গল । তেতিয়া বিষ্ণুৱে তেওঁক কলে, “মইটো সুত বেপাৰী নহয় । বন্ধুৰ পৰা কি সুত লম ।” এইবুলি কৈ তেওঁ সোমনাথৰ পৰা মূল দুই হাজাৰ টকা ললে ।

সোমনাথ আচৰিত হৈ গল । এতিয়া তেওঁ বুজি পালে টকা ধাৰে লোৱাৰ ফলত হোৱা ক্ষতিৰ কথা বুজাবলৈকে বিষ্ণুৱে তেওঁক সুন্দৰৰ ওচৰলৈ লৈ গৈছিল, সুত আদায় কৰাৰ উদ্দেশ্যে নহয় । যদি তেওঁক আগতেই তেনেকৈ নকলেহেতেন, তেওঁ ঘৈণীয়েকৰ কথামতে পাঁচ হাজাৰ টকা ধাৰে লৈ গোটেইখিনি খৰচ কৰিলেহেতেন ।

এইটো তেওঁক সাৱধান হবৰ বাবে শিকোৱা কথা আছিল । লালুৱে দুই হাজাৰ টকাৰ লগতে শস্য বিক্ৰী কৰি পোৱা পাঁচ হাজাৰ টকাতকৈও বেছি টকা সোমনাথক দি দিলে । এতিয়া তেওঁ এই পাঁচহাজাৰ টকা

সুন্দৰক দিলে আৰু কলে প্ৰতি মাহে মোক ইয়াৰ সুত দি থাকিবা ।

ভাৰতৰ বিষয়ে জানি লোৱা

প্ৰশ্নাৱলী

তোমালোক বহুতৰে চাগৈ ডাকটিকট সংগ্ৰহ কৰা আৰু মুদ্ৰা অধ্যয়ন কৰা হ'ব আছে।

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ শুদ্ধ উত্তৰ বিচাৰি উলিওৱা :

১. স্বাধীনতাৰ পিছৰ ডাক টিকটৰ নক্সা কেনে আছিল ?
২. স্বাধীনতাৰ পিছৰ ডাক টিকটত প্ৰথমতে কাৰ চিত্ৰ দিয়া হৈছিল ?
৩. ২০০১ চনৰ জানুৱাৰী মাহত মুকলি কৰা এটা ডাক টিকটত ভাৰতীয় নেতা এজনৰ চিত্ৰ আছিল। সেই নেতাজন কোন ?
৪. ভাৰতত কেতিয়া প্ৰথম ডাকটিকট উলিওৱা হৈছিল ?
৫. কোন চনত ভাৰতে ছবি থকা ডাকটিকট উলিয়াইছিল ? তাৰ উপলক্ষ্য কি আছিল ?
৬. বিমানেৰে ডাক কঢ়িয়াই নিয়া ভাৰত হ'ল প্ৰথম দেশ। কেতিয়া আৰু ক'ত এইটো প্ৰথম প্ৰচলন কৰা হৈছিল ?
৭. আমি ঠিকনাৰ লগতে পিন কোড লিখো। ইয়াৰ (Full form) মানে কি ? ভাৰতত কেতিয়া এই পদ্ধতি প্ৰচলন কৰা হৈছিল ?
৮. Pin code পদ্ধতিত ভাৰতক কেইটা আঞ্চলিক ভাগ কৰা হৈছে ?
৯. ভাৰতত বহুতো ব্যক্তিগত ডাক সেৱা পদ্ধতি আছিল। ইংৰাজ চৰকাৰে কেতিয়া এইবোৰ বন্ধ কৰিছিল ?
১০. ভাৰতীয় ডাক টিকটৰ ভিতৰত কোনটো বেচি মূল্যবান ? কিয় ?
১১. বহুতো দেশে এজন ভাৰতীয় নেতাৰ সন্মানাৰ্থে ডাকটিকট প্ৰকাশ কৰিছে। সেই নেতাজন কোন ?
১২. ভাৰতৰ নেশ্বনেল ফিলাটেলিক মিউজিয়ামটো ক'ত অৱস্থিত ? (উত্তৰ অহা মাহত)

মাৰ্চ মাহৰ প্ৰশ্নাৱলীৰ উত্তৰ

১. মেৱাৰৰ ৰাজকুমাৰী মীৰা।
২. ভক্ত সুৰদাস।
৩. চৈতন্য মহাপ্ৰভু, তেওঁ ১৫ শ আৰু ১৬শ শতিকাৰ লোক আছিল।
৪. পুৰী (পূব), শ্ৰীক্ষেত্ৰী (দক্ষিণ), দ্বাৰকা (পশ্চিম), বদ্বীৰ জ্যোতিৰমঠ (উত্তৰ), আৰু কাশী, বহুতে বিশ্বাস কৰে যে শঙ্কৰাচাৰ্য্যই তাতে থকিবলৈ লৈছিল।
৫. অৰ্জুনাৰ।
৬. সন্ত কবীৰ, তেওঁ ১৫ শ আৰু ১৬ শ শতিকাৰ লোক আছিল, তেওঁৰ বহুতো গীততে আছে, “আমি আল্লা আৰু ৰাম যি নামেৰে পূজা নকৰো কিয়, ভগবান এজনে।”
৭. শিৱদি সাইবাবা।
৮. ৰামানুজাচাৰ্য্য।

বাক্যত
প্রকাশ কৰা

ফটো নামকৰণ প্রতিযোগিতা

কেইটিমান শব্দেৰে এই ফটো দুখন নামকৰণ
কৰিব পাৰিবানে?

সম্পূৰ্ণ নাম ঠিকনাসহ সাধাৰণ পোষ্ট কাৰ্ডত উত্তৰ লিখি পঠাবা।

ফটো নামকৰণ প্রতিযোগিতা, চান্দমামা,

৮২, ডিফেন্স অফিচাৰ কলোনি, একাডুথাল, চেন্নাই - ৬০০ ০৯৭.

এই মাহৰ ২০ তাৰিখৰ ভিতৰত উত্তৰ পাব লাগিব। বিজয়ী প্রতিযোগিতা ১০০ টকা পুৰস্কাৰ দিয়া হব। পুৰস্কাৰ
পাওতা জনৰ নাম অহা সংখ্যাত প্রকাশ কৰা হব!

অভিনন্দন

মাৰ্চ সংখ্যাৰ পুৰস্কাৰ বিজয়ী
মিচ পাঞ্চালি কটকী
মাৰফং - শ্রীমতী শান্তি কটকী
বাইডাং চাৰিআলি পোঃ - মৰানহাট
জিলাঃ - ডিব্ৰুগড়, অসম

বিজয়ী বাক্য

সৌন্দৰ্য্যৰ উপাসক
আনন্দৰ সাধক

চান্দমামাৰ বছৰেকিয়া বৰঙণি

সাধাৰণ ডাকযোগে ভাৰতত ১২০.০০ টকা

Payment in favour of CHANDAMAMA INDIA LIMITED. For details address your enquires to:
New 82 (old 92), Defence Officers Colony, Ekkatuthangal, Chennai - 600 097.

সাবা ফুলকে
এক আঙুলে
নাচাও!!

ভয়বহ
আঙুল
প্রাংকি!

অফারটি ৩২ গ্রাস রসনা সফট
ড্রিংক কনসেন্ট্রেট, প্যাকেই
প্রযোজ্য। ষ্টক থাকা পর্যন্তই অফার
প্রযোজ্য। এই অফার ছাড়াও
প্যাক পাওয়া যায়।

বসনা বিনামূল্যে ভূত অফাৰ !

হাজাৰ-হাজাৰ প্যাকে আছে একটা

◀ ছোট্ট ভূত আৰ একটা চিঠি।

চিঠিটা ফেৰৎ পাঠাও আৰ নাও একটা

চমকদাৰ বড় ভূত, বিনামূল্যে ! ▶

অফাৰটি 32 গ্লাস বসনা
সফট ড্ৰিংক কনসেনট্ৰেট
প্যাকেই প্ৰযোজ্য।
ষ্টক থাকা পৰ্যন্তই
অফাৰ প্ৰযোজ্য।
এই অফাৰ ছাড়াও প্যাক
পাওয়া যায়।

For more Pranky fun visit: www.gogokid.com

Mudra:RASNA:367/CHN/Ben.